

METRUM

SIA „Metrum”

Reģ. Nr.40003388748

Vienības gatve 87 Rīga, LV-1004

Tālr. 67609030, fakss 67609044

E-pasts: metrum@metrum.lv,

<http://www.metrum.lv>

Tukuma pilsētas Dome

Reģ. Nr.90000050975

Pils iela 18, Tukums LV-3101

Tālr. 63122707, fakss 63107243

E-pasts: dome@tukums.lv

<http://www.tukums.lv/>

Pasūtījums Nr. 10-6-00389 (2006.gada 30.martā)

**TUKUMA PILSĒTAS
TERITORIJAS PLĀNOJUMS
2007-2019
(4 sējumos)**

**3.sējums
Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi**

Teritorijas plānojuma izstrādes vadītāja
Projekta vadītājs - plānotājs, *MSc.geogr.*
Plānotājs, *MSc.geogr.*
Transporta speciālists, *Eng.*
Kartogrāfs, *BSc.geogr.*

Zane SKRŪZKALNE
Andis KUBLAČOVŠ
Pauls LIELMANIS
Vilnis SALENIEKS
Viesturs LAIVIŅŠ

Rīga, 2007

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Vispārīgie jautājumi	4
1.1. Lietotie termini	5
II. Kopējie noteikumi teritoriju izmantošanai	14
2.1. Visās teritorijās atļautā izmantošana	14
2.2. Visās teritorijās aizliegtā izmantošana	14
2.3. Prasības zemes vienībām, uz kurām iesāktā apbūve vai saimnieciskā darbība nav atbilstoša teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai	15
2.4. Pieklūšanas noteikumi un vides pieejamība	15
2.5. Zemes vienību sadalīšana, apvienošana un robežu pārkārtošana	16
2.6. Prasības augstuma ierobežojumiem	16
2.7. Prasības redzamības nodrošināšanai	17
2.8. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai	17
2.9. Prasības jaunai satiksmes infrastruktūrai un esošās infrastruktūras rekonstrukcijai	19
2.10. Prasības aizsardzībai pret trokšņiem un vibrāciju	20
2.11. Aizsargjoslas	20
2.12. Prasības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanai	23
2.13. Prasības ēkas un būves vai to daļu funkcionalitātes maiņai	23
2.14. Derīgo izrakteņu atradnes	23
2.15. Noteikumi Tukuma lidlauka aizsardzībai	23
III. Kopējie noteikumi teritoriju apbūvei	25
3.1. Apbūves blīvuma, apbūves intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas rādītāji	25
3.2. Prasības būvprojektēšanai, kas uzsākta līdz šī teritorijas plānojuma spēkā stāšanās dienai	25
3.3. Prasības pagalmiem	25
3.4. Prasības būvju novietojumam zemesgabalā, būvlaidei un apbūves līnijai, attālumiem starp ēkām un būvēm	26
3.5. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem	27
3.6. Prasības ārtelpas elementiem	27
3.7. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām un citiem riska objektiem	29
3.8. Prasības teritorijas labiekārtojumam un elementiem, to vizuālajam un mākslinieciskajam noformējumam	29
IV. Noteikumi kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzībai	30
4.1. Vispārējās prasības īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai	30
4.2. Kultūras pieminekļi	30
4.3. Īpašas prasības valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsardzībai	32
V. Plānojuma noteikumi teritorijas izmantošanai un apbūvei	35
5.1. Zemes izmantošanas veidi un to apzīmējumi	35
5.2. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem	36
5.3. Teritorijas, kur apbūve nav galvenais to izmantošanas veids	36
5.3.1. Ūdeņu /Ū/ un zaļumu teritoriju /Z/ izmantošana	36
5.3.1.1. Ūdeņu /Ū/ teritorija	36
5.3.1.2. Zaļumi upes ielejā /ZU/	37

5.3.1.3. Meži un mežaparki /ZM/.....	37
5.3.1.4. Parki un citi īpašas nozīmes zaļumi /ZĪ/.....	37
5.3.1.5. Zaļumi apbūves teritorijās /ZA/.....	39
5.4. Apbūves teritorijas.....	41
5.4.1. Dzīvojamās apbūves teritorijas /Dz/.....	41
5.4.1.1. Savrupmāju apbūves teritorija /DzS/.....	41
5.4.1.2. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzM/.....	42
5.4.1.3. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzD/.....	44
5.4.2. Publiskās apbūves teritorijas /P/.....	45
5.4.2.1. Sabiedrisko iestāžu apbūves teritorija /PS/.....	45
5.4.2.2. Komercestāžu apbūves teritorija /PK/.....	47
5.4.3. Ražošanas apbūves teritorijas.....	49
5.4.3.1. Ražošanas objektu un noliktavu teritorija /RR/.....	49
5.4.4. Tehniskās apbūves teritorijas.....	50
5.4.4.1. Inženiertehniskās apgādes objektu teritorija /TI/.....	50
5.4.4.2. Satiksmes infrastruktūras teritorijas /TS/.....	51
VI. Teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība.....	53
6.1. Prasības detālplānojumam.....	53
6.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu precizēšana.....	54
6.3. Būvtiesību īstenošanas kārtība.....	55
6.4. Ēku un citu būvju nojaukšana.....	58
6.5. Teritorijas inženiertehniskā sagatavošana.....	58
6.6. Stihiju postījumu atjaunošana.....	59
6.7. Teritoriju, ēku un būvju uzturēšana.....	59
6.8. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana.....	59
6.9. Šo Noteikumu kontrole un ievērošana.....	59
Pielikumi	
1.pielikums - Apbūves blīvuma, intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas radītāju aprēķināšana.....	60
2.pielikums - Ēkas augstuma noteikšana.....	61
3.pielikums – Pagalmi.....	62
4.pielikums - Ēkas stāvu skaita noteikšana.....	63
5.pielikums - Redzamības trīsstūri.....	68
6.pielikums - Attālumi no garāžām un autostāvvietām, tehniskās apkalpes stacijām līdz dzīvojamām mājām un sabiedriskām ēkām.....	69
7.pielikums - Autostāvvietas cilvēkiem ar kustību traucējumiem.....	70
8.pielikums - Tukuma ielu klasifikācija un to sarkanās līnijas.....	71
9.pielikums - Spēkā esošo detālplānojumu saraksts.....	76
10.pielikums - Teritoriju izmantošanas veidi un apzīmējumi (salīdzinājumā ar nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikāciju, ēku tipiem).....	77

Tukuma pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

Izdoti saskaņā ar "Teritorijas plānošanas likuma"
7.panta sestās daļas 2.punktu,
likuma "Par pašvaldībām"
43.panta pirmās daļas 1.punktu un
"Būvniecības likuma"
7.panta pirmās daļas 1.punktu.

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie Noteikumi nosaka prasības pilsētas teritorijas izmantošanai un apbūvei saskaņā ar Tukuma pilsētas teritorijas plānojumu 2007.–2019.gadam (turpmāk – Tukuma teritorijas plānojums), nodrošinot zemes īpašnieku, lietotāju, nomnieku un vides interešu tiesisku līdzsvarotību Tukuma pilsētā.
2. Šie Noteikumi attiecas uz visu pilsētas administratīvo teritoriju un to prasības ir saistošas visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem, lietotājiem un nomniekiem, veicot jebkādu nekustamā īpašuma izmantošanu, detālplānojumu izstrādāšanu, zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu, būvju projektēšanu, būvdarbus, restaurāciju, rekonstrukciju, renovāciju vai nojaukšanu, kā arī tie neatbrīvo fiziskās un juridiskās personas no nepieciešamības ievērot spēkā esošo valsts likumu un citu normatīvo aktu prasības.
3. Nedrīkst izsniegt nekādas valsts un pašvaldības institūciju atļaujas plānotajai zemes izmantošanai vai nodomātai būves būvēšanai, rekonstrukcijai, renovācijai, restaurācijai, remontam vai citai izmantošanai, ja ar to tiek pārkāptas jebkuras šo Noteikumu prasības.
4. Izstrādājot un apstiprinot detālplānojumus, kas precizē zemegabalu izmantošanu un apbūves prasības atsevišķām pilsētas teritorijas vietām, uz konkrētu vietu attiecināmi šie Noteikumi.
5. Šo Noteikumu punkti, kuros ir atsauces uz iespēju noteikt, detalizēt vai precizēt, veicot papildu plānošanas pasākumus, piemēram, izstrādājot detālplānojumu, uzskatāmi par nosacījumiem un nav klasificējami kā teritorijas plānojuma, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumi.
6. Mainoties normatīvajiem aktiem vai to nosacījumiem, uz kuriem dotas atsauces šajos Noteikumos, praksē jāpiemēro aktuālās normatīvajos aktos noteiktās prasības, un tie nav klasificējami kā teritorijas plānojuma, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumi.
7. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumi sagatavojami pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādāšanas ietvaros.
8. Šie Noteikumi regulāri jāpapildina (jāaktualizē) ar informāciju par spēkā esošajiem detālplānojumiem, norādot to robežas. Tukuma pilsētas Dome regulāri informē par šo Noteikumu papildinājumiem, publicējot paziņojumu par to spēkā stāšanos laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un vietējā laikrakstā.
9. Tukuma pilsētas Dome nodrošina ikvienam interesentam iespēju iepazīties ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu un tā grozījumiem Tukuma pilsētas Domē, kā arī interneta mājas lapā www.tukums.lv un iespēju iegādāties to kopijas.
10. Ja tiesa kādu šo Noteikumu punktu vai prasību atzīst par spēkā neesošu, pārējā to daļa saglabā spēku.

1.1. Lietotie termini

11. **Aizliegtā izmantošana** – izmantošana, kas neatbilst pašvaldības teritorijas plānojumam.
12. **Apbūve** - noteiktā teritorijā plānotu un izvietotu būvju kopums.
13. **Apbūves blīvums** - zemesgabala visu ēku apbūves laukumu summas attiecība pret zemesgabala platību procentos (%) (skatīt šo Noteikumu 1.pielikumu).
14. **Apbūves intensitāte** - visu ēku virszemes stāvu platības summas attiecība pret zemesgabala platību procentos (%). Stāva platību nosaka kvadrātmetros ēkas ārējā perimetra robežās (skatīt šo Noteikumu 1.pielikumu).
15. **Apbūves laukums** - tāda ēkas laukuma projekcija uz zemes, kuru ierobežo ēkas ārējais perimetrs, ieskaitot izvirzītās daļas. Apbūves laukumā ieskaita laukumu zem ēkas un ēkas daļām, kuras izvietotas uz kolonnām, caurbrauktuviu laukumus zem ēkām, kā arī laukumus zem lieveņiem, terasēm un ārējām kāpnēm, kā arī atklātus peldbaseinus un pārkares (t.sk. balkonus) ja tie izvirzīti ārpus ēkas sienas vairāk par 1,5 m, izņemot teritorijas labiekārtojumu – piebraucamo ceļu laukumu, autostāvvietas, lecektis, neapkurinātas plēvju siltumnīcas u.tml.
16. **Apbūves līnija** – nosacīta apbūves robeža, līdz kurai atļauts celt ēkas.
17. **Apbūves teritorija** - teritorija, kas teritorijas plānojumā paredzēta apbūvei.
18. **Apstādījumi** - visas ar augiem apaudzētas un koptas platības, kurās neiegūst augu produkciju pārtikai, koksni, grieztus ziedus un citu produkciju. Apstādījumi ietver parkus, dārzus, skvērus, bulvārus, alejas, kapsētas, nogāžu nostiprinājumus u.c. Apstādījumos ir koki, krūmi, vītenaugi, puķu stādījumi, zālieni, ceļi, ūdenstilpes, takas, laukumi ar dārza mēbelēm un ierīcēm, celtnes apstādījumu apkopei u.c.
19. **Arhitektonisks akcents** - būves arhitektoniskajam veidolam nozīmīgs elements, kurš parasti neveido izmantojamu telpu un atrodas ārpus galvenās būvmasas un tās silueta.
20. **Atjaunojamie energoresursi** - par atjaunojamajiem energoresursiem uzskata vēju, ūdeni, saules starojumu, biomasu (koksni, salmus, biogāzi, biodegvielu), zemes siltumu, viļņus, kā arī paisuma-bēguma procesus.
21. **Atklātā āra uzglabāšana** - preču un saimniecības materiālu (metāllūžņi, motorizēto satiksmes līdzekļu vraki, būvmateriāli, kurināmais, dārza mēslojums) uzglabāšana brīvā dabā vai būvju vaļējās platībās, kas nav iekļautas sienās un nav autostāvvietas.
22. **Atkritumu konteineru novietne** – šo Noteikumu izpratnē ar Tukuma pilsētas Būvvaldē saskaņotu skici noteikta īpaši aprīkota vieta sadzīves atkritumu konteineru novietošanai.
23. **Atļautā izmantošana** – teritorijas plānojumā atļautie nosacījumi konkrētai teritorijai vai zemesgabalam, kā arī zemes, būves un ēkas vai to daļu izmantošana, kas plānota saskaņā ar teritorijas plānojumu. Pēc prioritātes nosaka šādu izmantošanu:
  - 23.1. **Galvenā izmantošana** – plānota vai esoša zemes un būves vai tās daļas izmantošana, kas zemes gabalā ir dominējoša;
  - 23.2. **Palīgizmantošana** – plānota vai esoša zemes un/vai būves vai tās daļas izmantošana, ja tā ir pakārtota zemes gabala galvenajai izmantošanai un to papildina, uzlabo vai veicina, kā arī ir izvietota tajā pašā zemes gabalā, kur galvenā izmantošana, un aizņem ne vairāk kā 30% no galvenās izmantošanas platības.
24. **Autostāvvietas** – automašīnu novietošana, kas ietver šādus veidus:
  - 24.1. **Atklāta autostāvvietas** – automašīnu novietošanas veids, kas nozīmē teritoriju uz ielas vai pilsētas laukumos marķētās novietnēs un kas paredzēts vienas vai vairāku automašīnu novietošanu uz laiku;

- 24.2. **Garāža** – ēka vai tās daļa, kas plānota vai izmantota pastāvīgai automašīnas vai automašīnu novietošanai. Tā var būt gan privāta, gan kopīpašums. Šajos Noteikumos garāža ar privātas garāžas nozīmi netiek lietota, ja tā ir ietverta savrupmājā vai tās saimniecības ēkā;
- 24.3. **Slēgta autostāvvietā** – automašīnu novietošanas veids, kas ir iekļauta ēkā vai tās daļā automašīnu novietošanai uz laiku, bet nav garāža.
25. **Autoosta** – zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota vai izmantota autobusu satiksmes pasažieru apkalpošanai un autobusu īslaicīgai novietošanai.
26. **Ārstniecības iestāde** – šo Noteikumu izpratnē zemes un būves vai tās daļas izmantošana, kas ietver veselības aizsardzības un medicīnas prakses nolūkiem domātu iestādi, arī poliklīniku, slimnīcu, klīniku, ambulanci un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.
27. **Bēniņi** - neapdzīvojama telpa starp jumta norobežojošajām konstrukcijām, ārsienām un augšējā stāva pārsegumu (līdz siltinājuma virskārtai).
28. **Brīvā zaļumu teritorija** – zemesgabala neapbūvētā platība, kurā neietilpst platības, ko aizņem gan virszemes, gan pazemes ēkas un būves, kā arī teritorijas labiekārtojums – ceļu, autostāvvietu un laukumu u.c. platības. To raksturo ar brīvās zaļumu teritorijas procentu no kopējās zemesgabala platības (skatīt šo Noteikumu 1.pielikumu).
29. **Būtisks piesārņojums** - valsts kompetentu iestāžu noteikta jebkādas kaitīgas vielas koncentrācija gaisā, augsnē vai ūdenī, kā arī skaņas līmenis, ko nav atļauts pārsniegt vispār vai kādā konkrētā teritorijā.
30. **Būvatļauja** - Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā izsniegts dokuments, kas apliecina tiesības veikt objekta būvdarbus.
31. **Būve** - būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums (arī ēka), kam ir noteikta funkcija. Šo Noteikumu izpratnē arī plānots, projektēts vai būvēšanā esošs veidojums.
32. **Būvlaide** - teritorijas plānojumā zemesgabalam noteikta līnija, no kuras sākot, virzienā no ielas uz zemesgabala dziļumu, drīkst izvietot galvenās ēkas. Atkarībā no nepieciešamajiem apbūves kompozicionālajiem risinājumiem teritorijas plānojumos nosaka šādus īpašus būvlaižu veidus:
- 32.1. **Atkāpes būvlaide** - fasādei jāatrodas ne tuvāk ielai par noteikto minimālo būvlaides attālumu;
- 32.2. **Iedibināta būvlaide** - esošās apbūves līnija, ja kvartāla robežās vismaz piecos zemes gabalos galvenās ēkas atrodas uz vienas līnijas;
- 32.3. **Obligātā būvlaide** - būvlaide, kas nosaka, ka galvenās ēkas galvenajai fasādei obligāti jāsakrīt ar būvlaidi.
33. **Būvtiesības** – ar teritorijas plānojumu noteiktas, ar šiem Noteikumiem nodrošinātas un aizsargātas fizisko un juridisko personu tiesības veikt būvniecību.
34. **Ceļu/ielu cietais segums** - nostiprināta pamatne un segums: asfalts, betons, bitumens, bruģakmens, klinkers.
35. **Dabas pieminekļi** – atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: koks, ala, avots, grava, klints, ūdenskritums, akmens un cits dabas retums, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Lai nodrošinātu dabas veidojuma saglabāšanu un tā apskates iespēju, aizsargāta tiek arī dabas pieminekļa tuvākā apkārtnē.
36. **Daudzdzīvokļu māja** – šo Noteikumu izpratnē ēka, kurā ir vismaz trīs dzīvokļi ar ieeju no koplietošanas kāpņu telpas, koridora vai galerijas un kurā visu dzīvokļu kopējā platība (ēkas dzīvojamā daļa) ir vismaz 50% no ēkas virszemes stāvu kopējās platības. Nama iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekštelpas, kāpnes un palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, kā arī pagalmus uz zemesgabala.
37. **Degvielas uzpildes stacija** - zemes un stacionāra būve, kas tiek izmantota degvielas, arī gāzes, eļļas un smērvielu pārdošanai un automašīnu mazgāšanai, kā palīgizmantošanu ietverot citu tirdzniecību un pakalpojumus.

38. **Detālplānojums** - pilsētas teritorijas atsevišķas daļas teritorijas plānojums, un to izstrādā saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, atbilstoši mērogam detalizējot un precizējot tajā noteiktās teritorijas vietas plānoto (atļauto) izmantošanu un izmantošanas ierobežojumus.
39. **Drošības aizsargjosla** - teritorija, kas noteikta kā josla ap paaugstināta riska objektiem. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt šāda objekta, kā arī vides un cilvēku drošību gan tā ekspluatācijas laikā, gan iespējamo avāriju gadījumā.
40. **Dvīņu māja** - divas bloķētas vienas vai divu ģimeņu dzīvojamās mājas.
41. **Dzelzceļa nodalījuma josla** - zemes platība, kas ir dzelzceļa infrastruktūras sastāvdaļa un kas paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietošanai, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju, kā arī pasargātu cilvēkus un vidi no dzelzceļa kaitīgās ietekmes.
42. **Dzega** – sienu vainagojošā josla, kas atdala sienu no jumta.
43. **Dzīvojamā māja** – būve (ēka), no kuras platības vismaz puse (50%) tiek izmantota dzīvošanai.
44. **Dzīvoklis** – šo Noteikumu izpratnē ēka vai tās daļa, kas plānota, būvēta vai izmantota kā atsevišķa norobežota dzīvojamā platība, kas sastāv no istabas vai istabām, virtuves un palīgtelpām.
45. **Ekspluatācijas aizsargjosla** - josla gar transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu uzņēmumu un valsts dienestu darbību. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu, drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.
46. **Erkers** - ēkas ārsienā uz āru izvirzīta ieapaļa, trīsstūrveida vai daudzstūrveida slēgta izbūve, kas nesniedzas līdz zemei.
47. **Ēka (nams, māja)** – atsevišķa arhitektoniska, tehniska un konstruktīva virszemes, arī daļēji pazemes būve.
48. **Ēkas augstums** – attālums no ietves vai ielas (gadījumā, ja nav ietves) virsmas projektētā vidējā līmeņa ēkas vidū ielas pusē līdz galvenajai dzegai (dzegas vai parapeta virsmalai, jumta malai vai savienota jumta malai), ja jumts lēzenāks par 30°, vai līdz mansarda jumta starpdzegai, vai līdz jumta korei, ja jumts stāvāks par 30° (skatīt šo Noteikumu 2.pielikumu). Pagalma ēkas augstumu mēra ēkas vidū no pagalma virsmas projektētā vidējā līmeņa.
49. **Grāvis** - mākslīgs padziļinājums zemes virsmā, kas nodrošina atklātu virszemes ūdeņu noteci, iekļaujoties vienotā pilsētas noteču sistēmā.
50. **Galvenā būve** - būve, parasti ēka, kas plānota, izmantota vai nodomāta galvenajai izmantošanai uz zemesgabala.
51. **Ģimenes dārziņš** - teritorija, kur pagaidu lietošana uz līgumā noteiktu termiņu ir dārza ierīkošana ģimenes vajadzībām ar vai bez pagaidu būvēm (dārza inventāra noliktavām).
52. **Hidrotehniska būve** - būves, uz kurām iedarbojas ūdens spiediens un kuras kalpo ūdens resursu izmantošanai un ūdeņu kaitīgās iedarbības novēršanai.
53. **Iekšpagalms** – šo Noteikumu izpratnē ārtelpa apbūves teritorijā, kuru iezīmē brīvstāvošu vai savienotu namu izvietojums un kas paredzēta uz pagalmu attiecināmo iedzīvotāju un/vai darbinieku rekreācijas un saimniecisko funkciju nodrošināšanai. Rekreācijas funkcijas ietver iedzīvotāju pasīvās un aktīvās atpūtas vietas (arī soliņus un bērnu rotaļu laukumus), kā arī dzīvnieku pastaigu laukumus. Saimnieciskās funkcijas ietver piebraucamos ceļus ar autostāvvietām, atkritumu konteineru laukumus, nojumes veļas žāvēšanai.
54. **Iela** – šo Noteikumu izpratnē publiskās ārtelpas teritorija, ko plānā ierobežo sarkanās līnijas, bet telpiski – apbūve vai apstādījumi un kas paredzēta gājējiem, transporta satiksmei un inženiertehniskās apgādes objektu (t.sk. inženierkomunikāciju) izvietošanai.
55. **Ietve** - ielas daļa, kas paredzēta gājējiem.

56. **Individuālais darbs** - pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru padomes 1993.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.220 „Par individuālā darba patentmaksas apmēriem un kārtību, kādā tiek reģistrēti individuālā darba veicēji”, šo Noteikumu izpratnē tās ir individuālās darba vietas mājamatniecības jomā, sociālajā un veselības aizsardzības jomā, pārtikas produktu izgatavošanas un pārstrādes jomā, kā arī sadzīves pakalpojumu jomā, izņemot autotransporta līdzekļu remontu un apkopi, malkas zāģēšanu ar motorzāģi un akmens pieminekļu izgatavošanu šī teritorijas plānojuma kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” noteiktajās savrupmāju apbūves teritorijās un visā Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā. Minētie izņēmumi ir pieļaujami tikai pēc publiskās apspriešanas procedūras veikšanas, tās pozitīva iznākuma gadījumā.
57. **Insolācija (izsauļojums)** - rādītājs, kas norāda iekštelpu nepieciešamo izsauļojuma ilgumu. Normatīvo izsauļojuma ilgumu nosaka attiecīgie būvnormatīvi.
58. **Inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti** - virszemes, pazemes un zemūdens inženierkomunikācijas (ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde, telekomunikācijas u.c.) un citas būves, kas paredzētas apbūves apgādei ar telekomunikāciju sakariem, izejvielām, energoresursiem un citiem resursiem.
59. **Izglītības iestāde** - šo Noteikumu izpratnē zemes un būves vai tās daļas izmantošana pirmsskolas izglītībai, pamata, vidējai un augstākajai izglītībai, arī speciālajai un profesionālajai izglītībai.
60. **Jaunbūve** - būve, kas tiek būvēta pilnīgi no jauna uz jauniem pamatiem.
61. **Jumta izbūve** - jumta stāva telpas, kas ir piemērotas ēkas atļautajai izmantošanai un 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas nepārsniedz 60% no stāva platības, kas atrodas zem tā. Šīs telpas ir izbūvētas, izmantojot slīpā jumta konstrukciju radīto telpu virs ēkas augšējā stāva pārseguma.
62. **Jumta tipi** pēc to plakņu konstruktīvā slīpuma šo Noteikumu izpratnē:
- 62.1. **Plakans jumts** – jumta plaknes slīpums $\leq 5^\circ$.
- 62.2. **Lēzens jumts** – jumta plaknes slīpums $5^\circ - 30^\circ$.
- 62.3. **Stāvs jumts** – jumta plaknes slīpums $\geq 30^\circ$.
63. **Kultūras iestāde** - šo Noteikumu izpratnē zemes, būves vai tās daļas izmantošana kultūras centram, teātrim, cirkam, kinoteātrim, koncertzālei, universālas izmantošanas zālei, muzejam, bibliotēkai vai līdzīgai iestādei.
64. **Komerciestāde** - ēka un cita būve vai tās daļa, kas paredzēta banku, apdrošināšanas sabiedrību, viesnīcu, moteļu, biroju, tirdzniecības un pakalpojumu objektu, gadatirgu, izstāžu, kongresu un konferenču centru, kā arī citu komerciāla rakstura iestāžu izvietojumam, bet neietver ražošanu.
65. **Kore** – šķautne jumta plakņu sadurvietā.
66. **Kultūras pieminekļi** – kultūrvēsturiskā mantojuma daļa, kultūrvēsturiskās ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises vieta un ievērojama personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas vai atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.
67. **Latvijas būvnormatīvi** – normu un noteikumu kopums būvniecības jomā, kas saistoši jebkurai juridiskai vai fiziskai personai, veicot inženierizpēti, projektēšanu un būvdarbus, kā arī ēku un citu būvju remontu, restaurāciju vai pārbūvi Latvijas Republikā.
68. **Laukums** - šo Noteikumu izpratnē atklātā publiskā telpa, kas var būt teritorija, ko plānā iezīmē ielu vai piebrauktuvju iekšējās vai ārējās sarkanās līnijas, kā arī no apbūves brīvās kvartālu teritorijas. Laukuma robežās var būt arī apstādījumi, pieminekļi, strūklakas un citas ar rekreāciju saistītas būves, pazemes vai virszemes autostāvvietas, ja to ierīkošana netraucē satiksmei, kā arī citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas.

69. **Lielveikals** - viena ēka vai ēku komplekss mazumtirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai, ar telpu kopējo platību - ne mazāku kā 1500 m².
70. **Mazās arhitektūras formas** – teritorijas labiekārtojuma elementi, tādi kā soli, galdi, atkritumu urnas, apgaismes ķermeņi u.c.
71. **Mežaparks** - atšķirīga labiekārtojuma līmeņa publiskas izmantošanas (atpūtas, sporta, tūrisma) ar kokaudzi (mežu) apaudzis zemes nogabals, kur apbūve pieļaujama tikai parka pamatfunkciju nodrošināšanai.
72. **Mežs** – ekosistēma visās tās attīstības stadijās. Tajā dominē koki, kuru augstums konkrētajā vietā var sasniegt vismaz 7 metrus un kuru pašreizējā vai potenciālā vainagu projekcija ir vismaz 20% no mežaudzes aizņemtās platības. Par mežu neuzskata: atsevišķi no mežiem esošas platības, kuras apaugušas ar kokiem un kuru lielums nepārsniedz 0,1 ha, mākslīgas vai dabiskas izcelsmes koku rindas, kuru platums ir mazāks par 20 m, augļu dārzus, parkus un kapsētas.
73. **Mīldzīvnieks** – mājas (istabas) dzīvnieks, kurš netiek turēts jebkādas produkcijas ieguvei no tā.
74. **Neatbilstoša izmantošana** – izmantošana, kas neatbilst teritorijas plānojumā noteiktajai izmantošanai, bet ir bijusi likumīga līdz teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdim.
75. **Noliktava** - zemes, būves vai tās daļas izmantošana materiālu, vielu, lietu un preču uzkrāšanai, uzglabāšanai vai saglabāšanai (saldēšanai).
76. **Paaugstināta riska objekts** - objekts ar paaugstinātu iespējamību radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai vai īpašumam.
77. **Pagalma dziļums** - mazākais horizontālais attālums starp zemesgabala fronti (sarkano līniju vai robežu) un tuvāko jebkuras galvenās būves fasādi.
78. **Pagalms** - ir apbūves zemesgabala daļa starp galveno būvi (ēku) un kādu no zemesgabala robežām (skatīt šo Noteikumu 3.pielikumu).
- 78.1. **Aizmugures pagalms** - zemesgabala daļa starp tā aizmugures robežu un tuvāko jebkuras šī zemesgabala galvenās būves aizmugures fasādes sienu, ko ierobežo zemesgabala sānpagalma.
- 78.2. **Ārējais sānpagalms** - pagalms, kas tieši robežojas ar ielu, piebrauktuvi, servitūta ceļu vai ūdensteci, ūdenstilpi. Situācijā, kad ārējais sānpagalms robežojas ar ielu, uz to attiecināmi tādi paši noteikumi kā uz priekšpagalmu.
- 78.3. **Iekšējais sānpagalms** - sānpagalms, kas nerobežojas ar ielu.
- 78.4. **Priekšpagalms** - zemesgabala daļa visā tā platumā no ielas sarkanās līnijas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves fasādes sienai.
- 78.5. **Sānpagalms** - zemesgabala daļa no priekšpagalma līdz zemesgabala aizmugures robežai un no zemesgabala sānu robežas līdz tuvākajai galvenās būves sānu ārsienai.
79. **Palīgēka** - ēka vai būve, kas tiek izmantota zemesgabala atļautās izmantošanas jeb galvenās ēkas funkciju nodrošināšanai un ir ar to funkcionāli saistīta, piemēram, viesu māja, personāla dzīvojamā māja, auto garāža, nojume, darbnīca, pirts, siltumnīca, saimniecības ēka, dārza inventāra noliktava, malkas šķūnis, pagrabs u.c.. Ja šāda ēka savienota ar galveno ēku vai iebūvēta galvenajā ēkā, tā uzskatāma par galvenās ēkas daļu.
80. **Parcele** - detālplānojumā vai zemes ierīcības projektā noteikta zemesgabala daļa, kas var tikt ierakstīta Zemesgrāmatā kā jauns zemesgabals.
81. **Parks** - apstādījumu teritorija, kur ar dārzu mākslas un ainavu arhitektūras paņēmieniem kompleksi veidoti pilsētas nozīmes ārtelpas apstādījumi pilsētvides ekoloģiskās un ainaviskās kvalitātes paaugstināšanai. Vienlaicīgi parks nozīmē noteiktas atklātās publiskās telpas primāro atļauto izmantošanu galvenokārt cilvēka atpūtas vajadzībām.

82. **Parapets** – dekoratīvs un funkcionāls būves elements, - aizsargsēta, aizsargmargas, kas sargā no krišanas, izvietojas virs ēkas fasādes gar jumta malu, uz tiltiem u.tml.
83. **Patvaļīga būvniecība** - būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus.
84. **Pārvaldes iestāde** – šo Noteikumu izpratnē zemes, būves vai tās daļas izmantošana nekomerciālu valsts un pašvaldību institūciju vajadzībām – administratīvās, militārās, tiesu, policijas, ugunsdzēsības un pasta iestāžu vajadzībām.
85. **Peldvieta** – labiekārtota vieta zaļumu teritorijā, kas paredzēta peldēšanai.
86. **Perimetrāla apbūve** - noteikts zemesgabala apbūves veids, kur galvenās ēkas apjoms atrodas uz būvlaides. Iespējami šādi perimetrālas apbūves veidi:
- 86.1. **Slēgta perimetrāla apbūve** – apbūves veids, kurā ēkas izvietotas pa kvartāla perimetru, tās savstarpēji bloķējot;
- 86.2. **Valēja tipa perimetrāla apbūve** – apbūves veids, kurā ēkas izvietotas pa kvartāla perimetru, tās savstarpēji nebloķējot.
87. **Piebrauktuve , piebraucamais ceļš** - teritorijas daļa piekļūšanai pie zemesgabala vai atsevišķiem objektiem, arī servitūts vai apgrūtinājums.
88. **Pilsētībūvniecības piemineklis** - likumā noteikta, īpaši vērtīga vēsturiskās pilsētvides teritorija, kur ir spēkā kultūras pieminekļu aizsardzības prasības. Pilsētībūvniecības pieminekļa aizsargjosla, nozīmē aizsargājamās apbūves teritoriju, kur jā saglabā tajā esošā vēsturiskā apbūve, pilsētvides mērogs un raksturs, lai neradītu negatīvu ietekmi uz pieminekli.
89. **Prettrokšņa ekrāni** (sienas, vaļņi u.c.) - vienlaidu šķēršļi (būves, arī ēkas vai reljefa elementi), kas novietoti tiešās skaņas ceļā no tās avota uz aizsargājamo vietu un izraisa skaņas viļņu difrakciju.
90. **Priekšdārzs** – īpaši veidoti, ar ēkas arhitektūru kompozicionāli un stilistiski vienoti apstādījumi (norobežoti vai nenorobežoti ar žogu) starp ēkas fasādi un ielas fronti, kas raksturā kopīgi visai ielai vai atsevišķam kvartālam.
91. **Publiskā ārtelpa** - ielas, gājēju un veloceliņi, laukumi, parki (dārzi), mežaparki, alejas, skvēri, krastmalas, pagalmi, kas bez ierobežojuma pieejami sabiedrībai neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas.
92. **Publiska ēka** – ēka vai būve, kurā vairāk par 50% ēkas vai būves kopējās platības ir publiskas telpas.
93. **Ražošanas objekti un noliktavas** – teritorijas, kas plānotas vai izmantotas rūpnieciskas ražošanas, montēšanas, pārstrādāšanas, remontēšanas, materiālu un iekārtu, kā arī jebkādu citu preču vielu vai lietu glabāšanas, uzkrāšanas, komplektēšanas un iesaiņošanas nolūkiem.
94. **Rekreācijas objekti** – zaļumu teritorijas, kur ēkām un būvēm nav galvenā loma un kas ir izmantojamas atpūtai un brīvdienu pavadīšanai – cilvēka fiziskā un psihiskā stāvokļa atjaunošanai. Tie var būt: sporta būves, kempingi, tūristu un atpūtas mītnes un citas īslaicīgas apmešanās būves un vietas.
95. **Rindu māja** - izmantošana, kas ietver vertikāli trīs un vairākos dzīvokļos sadalītu ēku uz kopīga zemesgabala vai katru uz sava zemesgabala ar neatkarīgām ieejām un izejām uz priekšpagalmu un aizmugures pagalmu.
96. **Sabiedriskās iestādes** – šo Noteikumu izpratnē ēkas un būves vai to daļas, kas plānotas vai izmantotas valsts un pašvaldību iestādes, izglītības un zinātnes iestādes, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestādes, kultūras iestādes, kā arī citu iestāžu izvietošanai.
97. **Sabiedriski nozīmīga būve** – šo Noteikumu izpratnē tā ir ēka, kurai ir vairāk nekā pieci virszemes stāvi, publiskā ēka, kurā paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā simt cilvēkiem, ražošanas ēka, tornis, tilts, ceļa pārvads, tunelis (ja tas ir garāks par 100 m), vairāk nekā viena stāva apakšzemes būve, kā arī izglītības iestāde, degvielas uzpildes stacija, gāzes uzpildes stacija un tehniskās apkopes stacija.

98. **Saimniecības ēka** – palīgizmantošana, kas var ietvert garāžu, nojumi automašīnas novietošanai, siltumnīcu, kā arī dārza inventāra, materiālu un sadzīves priekšmetu glabāšanu u.c. Ja šāda ēka piebūvēta vai iebūvēta galvenajā būvē, tā jāuzskata par daļu no galvenās būves, nevis par saimniecības ēku.
99. **Sarkanā līnija** - pašvaldības apstiprinātajā teritorijas plānojumā noteiktā līnija, kas norobežo ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamo teritoriju, kurā nekustamā īpašuma lietošanas tiesības aprobežotas saskaņā ar likumiem, no apbūvējamās vai citādā veidā izmantojamās teritorijas. Pašvaldība var likumā noteiktajā kārtībā atsavināt zemesgabalu vai tā daļu, ja sarkanā līnija ir noteikta uz zemesgabala.
100. **Savrupmāja** – šo Noteikumu izpratnē zemes un ēkas izmantošana brīvstāvošai dzīvojamai mājai. Savrupmājas tiek iedalītas:
- 100.1. **divu ģimeņu dzīvojamā māja** – izmantošana, kas ietver divu ģimeņu dzīvošanu (divas mājturības);
  - 100.2. **dvīņu māja** – vienā zemesgabalā vai uz divu zemesgabalu robežas, bloķētas ar kopēju sienu, divas viendzīvokļa dzīvojamās mājas;
  - 100.3. **vienas ģimenes dzīvojamā māja** – izmantošana, kas ietver vienas ģimenes dzīvošanu (vienu mājturību).
101. **Sezonas rakstura tirdzniecības un/vai pakalpojumu iestāde** – ēka, būve vai tās daļa, kas plānota, būvēta vai izmantota ar pašvaldības atļauju preču pārdošanai tieši patērētājam pavasara, vasaras un rudens sezonā, kā arī sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanai, un neietver nekādu ražošanu vai vairumtirdzniecību.
102. **Skvērs** - publiskā ārtelpa, ko veido neliels laukums, ar vai bez apstādījumiem, kas paredzēts galvenokārt gājējiem un to īslaicīgai atpūtai un ko neizmanto brauktuvēm.
103. **Sociālās aprūpes iestāde** - šo Noteikumu izpratnē zemes, ēkas vai tās daļas izmantošana sociālās aprūpes nolūkiem, tā var ietvert sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu vai citu iestādi šiem vai līdzīgiem nolūkiem.
104. **Sporta būve** – šo Noteikumu izpratnē zeme, ēka un citas būves vai to daļas, kas plānotas vai izmantotas sporta spēļu, fizisko nodarbību, sporta pasākumu norisei un ar to saistīto aprīkojumu skatītājiem un dalībniekiem, kā arī tādās sporta būves dzīvojamās un citās teritorijās, kas kalpo kā palīgizmantošana
105. **Stāva augstums** - attālums starp divām starpstāvu pārseguma konstrukciju augšējām virsmām.
106. **Stāvs** - ēkas (būves) daļa – telpa starp telpas norobežojošajām horizontālajām konstrukcijām vai horizontālo konstrukciju un jumta konstrukcijām.
- 106.1. **Cokolstāvs** - ēkas puspagrabstāvs, kas attiecībā pret esošās vai projektējamās ielas ass līmeni iedzīlīnāts ne vairāk kā par pusi no stāva augstuma.
  - 106.2. **Jumta stāvs** - plakanā jumta līmenī izbūvētas dzīvojamās, publiskās un tehniskās telpas vai palīgtelpas, kurām ir izeja uz jumta terasi vai staigājamo jumtu, un 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas tā apjūmtā platība nepārsniedz 60% no stāva platības, kas atrodas zem tā. Ja jumta stāvs iekļaujas telpā, ko šķēļoties veido slīpas plaknes pret ēkas ārsienām leņķī, kas ir mazāks par 30° pret horizontālo virsmu, to neieskaita stāvu skaitā.
  - 106.3. **Mansarda stāvs** - starp jumta norobežojošajām konstrukcijām, ārsienām un augšējā stāva pārsegumu (bēniņos) izbūvēts stāvs, kuram ir noteikts izmantošanas mērķis.
  - 106.4. **Pagrabstāvs** - ēkas stāvs (vai tās daļa), kas attiecībā pret esošās vai projektējamās ielas ass līmeni iedzīlīnāts vairāk nekā par pusi no stāva augstuma, ar nosacījumu, ka tā virszemes daļas augstums ir ne lielāks kā 1m starp 1. stāva grīdas un ielas ass līmeņu atzīmēm.

- 106.5. **Tehniskais stāvs** - stāvs inženieriekārtu un komunikāciju izvietojumam, kas var atrasties ēkas apakšējā daļā (pagrabstāvs vai cokolstāvs), vidējā daļā vai augšējā daļā (jumta stāvs vai mansarda stāvs).
107. **Stāvu platība** - zemesgabala visu ēku virszemes stāvu kopējās platības, izņemot pagrabstāvu, summa. Stāva platība ir platība, ko ierobežo ēkas ārējā kontūra, ietverot ēkas iekšējās un ārējās sienas.
108. **Stāvu skaits** – ēkas visu virszemes stāvu skaits, ieskaitot cokolstāvu, jumta stāvu, jumta izbūvi, mansarda stāvu un tehnisko stāvu, izņemot šajos Noteikumos minētos izņēmuma gadījumus (skatīt šo Noteikumu 4.pielikumu). Pagrabstāvu un neizbūvētus bēniņus stāvu skaitā neieskaita. Ja ēkas daļām ir dažāds stāvu skaits, vai ēka izvietota slīpā reljefā, stāvu skaitu nosaka atsevišķi katrai ēkas daļai.
109. **Tauvas josla** - sauszemes josla gar ūdeņu krastu (upju, ezeru, kanālu), kas paredzēta ar zveju saistītām darbībām, rekreācijas vajadzībām un nodrošina piekļūšanu ūdenim, neatkarīgi no zemes īpašuma piederības.
110. **Tehniskās apkopes stacija** (autoserviss) - šo Noteikumu izpratnē zemes, būves (arī ēkas) vai tās daļas (skaidri definētas telpas) izmantošana satiksmes līdzekļu apkopšanai un labošanai, ietverot pilnīgu to korpusa, rāmja, motora vai riepu remontu, krāsošanu, mazgāšanu un tīrīšanu, kā arī eļļu, smērvielu, antifrizu, riepu, aizdedzes sveču, akumulatoru un rezerves daļu pārdošanu.
111. **Teritorijas inženiertehniskā sagatavošana** - inženiertehnisko pasākumu komplekss, kas jāveic, lai būvniecībai nodomātajā teritorijā būtu iespējams veikt apbūvi. Pasākumu komplekss var ietvert teritorijas nosusināšanu, uzbēršanu, grunts nomaiņu, piesārņoto vietu sanāciju un rekultivāciju, kā arī ar maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju un ar piekļūšanas nodrošināšanu saistīto ielu vai ceļu izbūvi.
112. **Teritorijas izmantošanas veidi** – pilsētas teritorijas iedalījums pēc izmantošanas, kas noteikta teritorijas plānojumā.
113. **Tirdzniecības un pakalpojumu objekts** - šo Noteikumu izpratnē zemes, būves (arī ēkas) vai tās daļas izmantošana preču pirkšanai vai pārdošanai tieši patērētājam (tirdzniecības centrs, universālveikals, tirgus, lielveikals, veikals, salons, aptieka, restorāns, bārs, kafejnīca u.tml.), kā arī sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanai, bet nenozīmē minēto kā palīgizmantošanu un neietver ražošanu vai vairumtirdzniecību.
114. **Vairumtirdzniecības iestāde** - šo Noteikumu izpratnē zemes, būves (arī ēkas) vai tās daļas izmantošana materiālu, vielu, lietu un citu preču pirkšanai, komplektēšanai, iesaiņošanai, pārdošanai, uzkrāšanai un/vai uzglabāšanai vairumā, izslēdzot jebkādu preču ražošanu, montēšanu vai pārstrādāšanu.
115. **Veloceliņš** - atsevišķi nodalīta ielas vai ietves daļa, kas paredzēta velosipēdu satiksmei, var būt arī atsevišķi izbūvēti veloceliņi velosipēdu satiksmei.
116. **Vēsturiskais zemesgabals** - zemesgabals aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorijā ar vai bez apbūves, kura robežas laika gaitā nav grozītas un uz kura robežu grozīšanu var attiecināt ierobežojumus.
117. **Vēsturiskā apbūve** - kultūrvēsturiski unikālas, ļoti vērtīgas un vērtīgas ēkas, kas atzītas par saglabājamu kultūrvēsturisku vērtību.
118. **Vides pieejamība** - iespējas cilvēkiem ar kustību, redzes vai dzirdes traucējumiem pārvietoties vidē atbilstoši plānotajai būves funkcijai.
119. **Vieglās ražošanas uzņēmums** - šo Noteikumu izpratnē zemes, būves (arī ēkas) vai tās daļas izmantošana sastāvdaļu ražošanai vai montēšanai, lai iegūtu mazumtirdzniecībai, vairumtirdzniecībai vai pakalpojumiem derīgus galaproduktus, un jebkuru preču, vielu vai lietu komplektēšanai, iesaiņošanai, uzkrāšanai vai uzglabāšanai, izņemot jebkādu darbību, kas rada būtisku piesārņojumu,

kura dēļ ķīmiskie, fizikālie, radioloģiskie un bakterioloģiskie faktori pārsniedz pieļaujamos higiēnas normatīvus.

120. **Viesnīca** – šo Noteikumu izpratnē izmantošana, kas ietver viesu (tūristu) īslaicīgas izmitināšanas un apkalpošanas mītni, kurā ir vismaz desmit numuru, un ar to saistītās būves un labiekārtojumu.
121. **Viesu māja** – šo Noteikumu izpratnē izmantošana, kas ietver viesu (tūristu) īslaicīgas izmitināšanas un apkalpošanas mītni, kurā ir vismaz pieci numuri un ar to saistītās būves un labiekārtojumu.
122. **Vispārīgās ražošanas uzņēmums** - zemes, ēkas vai tās daļas izmantošana ražošanas, montēšanas, pārstrādāšanas, remontēšanas, materiālu un iekārtu, kā arī jebkādu citu preču, vielu vai lietu glabāšanai, uzkrāšanai, komplektēšanai un iesaiņošanai.
123. **Zaļumu teritorijas** – saglabātas vai speciāli izveidotas ar augiem apaugušas vai apaudzētas, gan publiski pieejamas, gan arī privātīpašumā esošas teritorijas, kas plānotas un izmantotas dzīves un darba videi vietējiem iedzīvotājiem, tranzīta videi iebraucošajiem atpūtniekiem, kultūras mantojuma aizsardzībai, pilsētas tēla veidošanai un vides kvalitātes uzturēšanai.
124. **Zemes ierīcības projekts** – zemesgabala sadalīšanas vai apvienošanas projekts, kas izstrādāts teritorijas daļai, atsevišķam nekustamam īpašumam vai zemesgabalam.
125. **Zemesgabala vēsturiskā robeža** – fiksēta vēsturiskā zemes gabala robeža.
126. **Zemesgabals** (agrāk - gruntsgabals) - juridiski noteikta, Zemesgrāmatā ierakstīta teritorijas pamatvienība ar noteiktām robežām, adresi un kadastra numuru.
127. **Žogs** - būve, kas norobežo teritoriju un parasti ir izvietota uz zemesgabala robežas vai ielu sarkanās līnijas, vai gar tām.

II. Kopējie noteikumi teritoriju izmantošanai

2.1. Visās teritorijās atļautā izmantošana

128. Visās pilsētas teritorijās, atbilstoši teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstam, grafiskās daļas kartei „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M 1:5000 un šiem Noteikumiem, atļauts izmantot zemi un būves, izvietot apbūvi atbilstoši attiecīgajā teritorijā plānotajai (atļautajai) izmantošanai, kā arī:
- 128.1. velosipēdu un autostāvvietu ierīkošanai, bet ne vairāk kā 30% no teritorijas platības, ja vien nav norādīts savādāk;
  - 128.2. ielas, laukuma un piebrauktuves izbūvei;
  - 128.3. zaļumu ierīkošanai un kopšanai;
  - 128.4. inženiertehniskās apgādes objektu izvietojumam, ja to paredz teritorijas plānojums, detālpilānojums (vai inženiertehniskās apgādes shēma) un/vai būvprojekts. Inženierkomunikāciju izvietojuma jāparedz atbilstoši 28.12.2004. MK noteikumiem Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās”;
  - 128.5. palīgizmantošanai, kas ir pakārtota galvenajai izmantošanai, nepārsniedzot 30 % no galvenās izmantošanas platības.
129. Jebkurai darbībai, kurai nepieciešams veikt ietekmi uz vidi novērtējumu saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, tas veicams pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi nosaka 17.02.2004. MK noteikumi Nr.87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”.

2.2. Visās teritorijās aizliegtā izmantošana

130. Piesārņotās teritorijās jauna apbūve pieļaujama tikai pēc teritorijas rekultivācijas, izņemot īslaicīgas lietošanas būves teritorijas attīrīšanai.
131. Nevienam pilsētas teritorijai nedrīkst izmantot šādiem nolūkiem:
- 131.1. izvietot būves aizsargjoslās un tauvas joslā, ja to aizliedz Aizsargjoslu likums un Zvejniecības likums;
  - 131.2. veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai;
  - 131.3. novietot, savākt un/vai glabāt pamestus, nelietojamus motorizētus satiksmes līdzekļus, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota auto kapsēta vai nolietoto transporta līdzekļu savākšanas laukums un pārstrādes uzņēmums;
  - 131.4. vākt, uzkrāt vai glabāt kaudzē vai laukumos atkritumus, krāmus, lupatas, metāllūžņus un būvgružus, piesārņotas gruntis, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav iekļauta ēkā;
  - 131.5. mājlopu, mājputnu un citu dzīvnieku, izņemot mīldzīvnieku un sporta dzīvnieku, turēšanai.
132. Aizliegta neattīrītu sadzīves notekūdeņu, ateju un vircu bedru iepludināšana vaļējās ūdenskrātuvēs, meliorācijas grāvjos, upēs, dīķos, kā arī to iesūcināšana gruntī.
133. Aizliegta attīrītu notekūdeņu iesūcināšana gruntī.

2.3. Prasības zemes vienībām, uz kurām iesāktā apbūve vai saimnieciskā darbība nav atbilstoša teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai

134. Ja kāda zemesgabala izmantojums likumīgi iesākts, pirms pieņemti šie Noteikumi, kas nosaka tam citu izmantošanas veidu, tad šim zemesgabalam ir neatbilstoša izmantojuma statuss.
135. Neatbilstoša izmantojuma statusa zemesgabala īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesāktu izmantojumu, bet jebkura jauna apbūve, piebūve, esošo ēku pārbūve, nojaukšana jāveic atbilstoši šo Noteikumu prasībām.
136. Ja neatbilstošas esošās izmantošanas būvēm, arī ēkām vai telpām tiek iesniegts attīstības priekšlikums, kas paredz iedibinātās neatbilstošās izmantošanas paplašināšanu vai nostiprināšanu, katrs šāds pieprasījums tiek izvērtēts no šīs izmantošanas turpināšanas ietekmes viedokļa. Piekrišana var tikt dota tikai tādā gadījumā, ja attīstības priekšlikuma īstenošana negatīvi neietekmēs īpašumu vērtību tuvākajā apkārtnē, kā arī neradīs šķēršļus turpmākai zemesgabala izmantošanai atbilstoši atļautajām izmantošanām vai kā citādi nebūs pretrunā ar vispārības interesēm konkrētās teritorijas attīstībā.
137. Ja zemesgabala īpašniekam ir līdz šo Noteikumu pieņemšanai saskaņots (akceptēts) būvprojekts vai izsniegts Plānošanas un arhitektūras uzdevums vai būvatļauja un nav beigušies to derīguma termiņi, tad, neskatoties uz neatbilstoša izmantojuma statusu zemesgabalam, īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesāktu darbību.

2.4. Piekļūšanas noteikumi un vides pieejamība

138. Nedrīkst ierīkot un izmantot būvi, ja zemesgabalam, kur nodomāts izvietot minēto būvi vai kur būve atrodas, nav nodrošināta piebraukšana, t.i., zemesgabals nerobežojas ar kādu ielu vai piebraucamo ceļu, kā arī izņēmuma gadījumā (likumīgi esošā situācijā) ar maģistrālo ielu bez vietējās brauktuves. Piebrauktuves kā strupceļu var veidot ne garākas kā 50 m. Tās kārtībā jāuztur zemesgabala īpašniekam.
139. Iebrauktuves apbūves teritorijas iekšienē un caurbrauktuves ēkās viena no otras jāizvieto ne tālāk par 300 m, bet perimetrālās apbūves gadījumā - ne tālāk par 180 m. Piebrauktuves un caurbrauktuves pieslēgums pie galveno (maģistrālo) ielu brauktuvēm pieļaujams ne tuvāk par 50 m no krustojuma. Dzīvojamo māju kvartālos un publiskajā apbūvē piebrauktuves jāparedz ar divām kustības joslām un ietvi.
140. Apbūves teritorijās ēkām un būvēm jāparedz piebrauktuves un caurbrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai. To parametriem jāatbilst attiecīgajiem būvnormatīviem.
141. Izstrādājot detālplānojumus un būvprojektus, jāparedz speciāli pasākumi (arī speciāls aprīkojums) pieejamas vides nodrošināšanā cilvēkiem ar kustību traucējumiem (labiekārtojot teritorijas un laukumus, aprīkojot ceļus un ielas, nodrošinot iekļūšanu, pārvietošanos, atbilstoši plānotai būves funkcijai, un izkļūšanu no tās) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lai šo cilvēku pārvietošanās pilsētā būtu iespējami netraucēta un droša.
142. Būvējot jaunas un rekonstrējot esošās publiskās un dzīvojamās ēkas, jānodrošina 28.11.2000. MK noteikumu Nr.411 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 208-00 „Publiskas ēkas un būves”” un 20.10.1998. MK noteikumu Nr.409 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-98 „Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami”” prasību izpilde attiecībā uz vides pieejamības nodrošināšanu.
143. Ja vides pieejamības nodrošināšana kultūrvēsturiski vērtīgā ēkā tehniski iespējama tikai tādā veidā, ka var tikt apdraudēta tās kultūrvēsturiskā vērtība, cilvēkiem ar invaliditāti nodrošina iespējas attiecīgo pakalpojumu saņemt citā veidā.

2.5. Zemes vienību sadalīšana, apvienošana un robežu pārkārtošana

144. Tukuma pilsētas Būvvalde var pieņemt lēmumu neizstrādāt detālplānojumu, ja ir paredzēta zemes vienību sadalīšana, apvienošana, zemes robežu pārkārtošana, piebraucamo ceļu servitūtu un/vai inženierkomunikāciju koridoru noteikšana, ja detālplānojuma izstrādi neparedz Ministru kabineta noteikumi un šie Noteikumi.
145. Gadījumos, kad nepieciešama zemesgabalu robežu pārkārtošana, zemesgabalu apmaiņa vai starpgabalu likvidēšana, zemesgabalu (arī kopīpašumā esošo) sadalīšana, zemes konsolidācija, piekļūšanas iespēju nodrošināšana zemesgabalam, pieejas nodrošināšana publiski izmantojamām zemes platībām (teritorijām), uz zemesgabalu attiecināmo teritorijas plānojumā un citos normatīvajos aktos noteikto nekustamā īpašuma apgrūtinājumu konkretizēšana un nav nepieciešama detālplānojuma izstrāde, Tukuma pilsētas Būvvalde, pamatojoties uz Zemes ierīcības likumu, pieņem lēmumu par zemes ierīcības projekta izstrādi.
146. Tukuma pilsētas Būvvalde pieņem lēmumu izstrādāt zemes ierīcības projektu zemes vienības veidošanai saskaņā ar darba uzdevumu, kurā nosaka:
  - 146.1. projekta sastāvu un vispārējās prasības tā noformēšanai;
  - 146.2. valsts un pašvaldības institūcijas, ar kurām jāsaskaņo specifiski projekta risinājumi;
  - 146.3. Īpašas prasības projekta risinājumu detalizācijai;
  - 146.4. projekta risinājumi jāizstrādā uz topogrāfiskā uzmērījuma plāna ar apakšzemes / virszemes komunikācijām M 1:500 (ne vecāks par 1 gadu).
147. Zemes ierīcības projekta izstrāde nav nepieciešama, ja zemesgabals tiek sadalīts divās daļās, un katrai daļai ir nodrošināta piebrauktuve.
148. Noteiktā kārtībā sagatavots un saskaņots īpašuma veidošanas projekts ir pamats attiecīga zemesgabala robežu plāna sagatavošanai un apgrūtinājumu reģistrācijai Zemesgrāmatā.
149. Atļauts veidot jaunus zemesgabalus, ja rezultātā to platība nav par 5% mazāka par pieļaujamo minimālo zemesgabalu lielumu attiecīgajā apbūves teritorijā, ņemot vērā apkārtējās apbūves un zemesgabalu robežu struktūru un dabisko robežu elementus. Zemesgabala daļas, kas atrodas ielu sarkanajās līnijās vai tauvas joslā, neieskaita minimālajā zemesgabala platībā.
150. Esoša zemesgabala sadalīšanas vai robežu pārkārtošanas rezultātā nedrīkst tikt izveidots:
  - 150.1. zemesgabals, kas mazāks par 600 m², ja šajos Noteikumos nav noteikts citādi;
  - 150.2. zemesgabals, kura konfigurācija, ievērojot tā aprobežojumus, neļauj racionāli izvietot apbūvi (ievietot kvadrātu ar malas garumu 10 m).
  - 150.3. zemesgabals, kurā atbilstoši šajos Noteikumos paredzētajai teritorijas atļautajai izmantošanai, nav iespējams izpildīt prasības par apbūves blīvuma, intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas rādītājiem.

2.6. Prasības augstuma ierobežojumiem

151. Tukuma teritorijas plānojumā un tā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktie ēku un būvju augstumi nav attiecināmi uz jebkādu arhitektonisku akcentu, virsgaismu, skursteni, torni, karoga mastu, elektroniskus signālus uztverošu vai pārraidošu iekārtu, augstsprieguma elektropārvades līniju balstu, vējrādītāju, zibens novadītāju, baznīcas torni vai kupolu.
152. Ja ēkas daļām ir dažāds stāvu skaits vai ēka izvietota mainīga reljefa zemesgabalā, stāvu skaitu nosaka atsevišķi katrai ēkas daļai un norāda lielāko stāvu skaitu, kam jāatbilst attiecīgajā izmantošanā atļautajam stāvu skaitam.

153. Pieņemot, ka viena stāva augstums ir ekvivalents 3,5 m, ēkas augstums nedrīkst pārsniegt atļauto (šajos Noteikumos norādīto) stāvu skaitu, kuru reizina ar viena stāva augstumu – 3,5 m, ja vien šajos Noteikumos nav norādīts savādāk.
154. Rekonstruējot bijušās ražošanas ēkas, pieļaujama stāvu skaita palielināšana, nepārsniedzot rekonstruējamās ēkas pašreizējo augstumu, ja šajos Noteikumos nav noteikts citādi.
155. Ēkas stāvu skaits un augstums var būt mazāks, bet ne lielāks kā noteikts šo Noteikumu 5.nodaļā.
156. Noteikumus būvju augstuma ierobežojumiem Tukuma lidlauka aizsardzībai skatīt šo Noteikumu 2.16.apakšnodaļā.

2.7. Prasības redzamības nodrošināšanai

157. Pie krustojuma ar dzelzceļu vienā līmenī:
  - 157.1. visās apbūves teritorijās uz zemesgabala, kas piekļaujas dzelzceļam un to šķērsojošai ielai, nekādu būvi nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,5 m un 3 m līmeņiem virs ielas viduslīnijas līmeņa trīsstūra teritorijā, ko ierobežo dzelzceļa piederības robeža un sarkanā līnija, un līnija, kas savieno punktus, kas atrodas uz šādas piederības līnijas un sarkanās līnijas VAS „Latvijas dzelzceļš” akceptētā attālumā no šo līniju krustpunkta, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem (skatīt šo Noteikumu 5.pielikumu).
158. Uz stūra zemesgabala:
  - 158.1. visās apbūves teritorijās nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot nekādu ēku vai būvi tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,5 m un 3 m līmeņiem virs krustojošos ielu viduslīniju līmeņa trīsstūra teritorijā, ko ierobežo stūra zemesgabala sarkanās līnijas un līnija, kas savieno punktus uz šīm sarkanajām līnijām, attālumā no minēto sarkano līniju krustpunkta, ko nosaka atbilstoši LVS 190-3:1999 3.8. un 3.9. tabulas, kā arī 3.3. un 3.18.punktu prasībām (skatīt šo Noteikumu 5.pielikumu);
  - 158.2. šis noteikums neattiecas uz apbūves teritorijām pilsētībūvniecības pieminekļu robežās.
159. Ja esošā kapitālā apbūve neļauj izveidot nepieciešamos redzamības trīsstūrus, gājēju un transporta kustības drošība jānodrošina ar kustības regulēšanas vai speciālām tehniskām ierīcēm.

2.8. Prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai

160. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasības transportlīdzekļu novietošanai neattiecas ne uz vienu esošu ēku vai būvi līdz brīdim, kad tiek mainīta tās stāvu platība vai izmantošana, kā rezultātā mainās nodarbināto skaits, dzīvokļu skaits, vietu skaits vai kāds cits raksturojošs lielums, kas prasītu palielināt vai samazināt transportlīdzekļu novietošanai nepieciešamo laukumu. Tad šāds laukums ir jānodrošina līdz minētajām izmaiņām atbilstošam lielumam.
161. Nepieciešamo velosipēdu novietņu, autostāvvietu un garāžu skaitu un to izvietojumu nosaka attiecīgie Latvijas būvnormatīvi un šie Noteikumi. Vispārējā gadījumā nepieciešamo transportlīdzekļu novietņu skaitu nosaka, rēķinot vienu stāvvietu uz objekta katriem 100 m² stāvu platības, ja šajos Noteikumos nav noteikts citādi.
162. Publiskajās, ražošanas ēkās un būvēs, kā arī publiskās ārtelpas teritorijās nosaka vismaz šādu autostāvvietu skaitu:
  - 162.1. tirdzniecības objektos uz 30 - 50 m² tirdzniecības zāles un izstāžu platības – 1;
  - 162.2. lielveikalos uz 10 – 20 m² tirdzniecības zāles platības – 1;
  - 162.3. restorānos un kafejnīcās uz 5 sēdvietām – 1;
  - 162.4. biroju un administratīvajām ēkām uz 30 - 40 m² lietderīgās platības -1;

- 162.5. sporta būvēs uz 20 skatītāju vietām – 1;
  - 162.6. kultūras iestādēs uz 7 skatītāju vietām – 1;
  - 162.7. ar rekreāciju saistītiem objektiem uz vienlaikus 7 apmeklētājiem – 1;
  - 162.8. tirgos uz divām tirdzniecības vietām – 5;
  - 162.9. izglītības iestādēs – 1 uz katrām 4 personāla vietām un katriem 20 audzēkņiem);
  - 162.10. pie kapsētām uz katriem kapsētas 2000 m² – 1 (minimāli 10 stāvvietas);
  - 162.11. automazgātuvēm uz 1 mazgāšanas vietu – 3;
  - 162.12. autoservisiem uz 1 tehniskās apkopes stendu – 3.
163. Jaunbūvējamiem dzīvojamajiem namiem, kā arī rekonstrukcijas gadījumā palielinot dzīvokļu skaitu, nepieciešamo autostāvvietu skaitu nosaka, rēķinot uz vienu dzīvokli vismaz 1 autostāvvietu.
  164. Izbūvējot transportlīdzekļu stāvvietas, jāievēro ar šiem Noteikumiem noteiktā brīvās zaļumu teritorijas platības.
  165. Autostāvvietas jāizbūvē uz tā paša zemesgabala, kura atļautai izmantošanai tās nepieciešamas, ievērojot Latvijas valsts standarta LVS 190-7:2002 "Vienlīmeņa autostāvvietu projektēšanas noteikumi" prasības, izņemot gadījumus, kad šo prasību nevar izpildīt pilsētībūvnieciskās situācijas dēļ.
  166. Gadījumos, kad autostāvvietas nav iespējams izbūvēt tajā pašā zemesgabalā, uz kura atrodas objekts, to izbūve var būt pieļaujama ielas sarkanajās līnijās, ja to saskaņo Tukuma pilsētas Būvvalde. Izbūvi veic par ierosinātajiem līdzekļiem, tam nepretendējot uz kompensāciju un izbūvētā objekta īpašuma tiesībām. Šādi izbūvētām autostāvvietām ir publiskas autostāvvietas statuss.
  167. Velosipēdu novietnes jāparedz pie izglītības iestādēm un citām publiskajām ēkām, t.sk. pie tirdzniecības un pakalpojumu objektiem.
  168. Autostāvvietas un velosipēdu novietnes, kas nepieciešamas attiecīgā objekta izmantošanai, izbūvē un nodod ekspluatācijā vienlaicīgi ar jaunbūvējamo, renovējamo vai rekonstruējamo objektu, vai uzsākot jaunu izmantošanu (uzņēmējdarbību) esošās telpās.
  169. Vietās, kur ir pieejama centralizētā lietusūdens kanalizācijas sistēma, jānodrošina, lai lietusūdeni varētu savākt un novadīt lietusūdens kanalizācijas sistēmā.
  170. Autostāvvietas viena objekta apkalpošanai nedrīkst uzskatīt par autostāvvietām citam objektam, izņemot, ja kādam no objektiem nepieciešams liels skaits īslaicīgas lietošanas autostāvvietu un lietošanas laiku iespējams savietot. Ja būve vai zemesgabals ietver vairāk nekā vienu izmantošanu un katrai izmantošanai noteikts savs autostāvvietu normatīvs, tad nepieciešamo autostāvvietu skaitu nosaka katrai izmantošanai atsevišķi un skaitu summē.
  171. Zemesgabala lielums vienai mašīnvietai virszemes autostāvvietā jāpieņem 25 m², velosipēda stāvvietai – 0,5 m², motocikla stāvvietai – 5 m², tūristu autobusa stāvvietai - 75 m².
  172. Autostāvvietu piebraucamajiem ceļiem jābūt vismaz 3 m platiem katrai joslai.
  173. Attālums no autostāvlaukuma iebrauktuves/izbrauktuves uz ielas jāparedz ne mazāks par:
    - 173.1. 50 m no krustojuma ar maģistrālo ielu,
    - 173.2. 20 m no krustojuma ar pilsētas vai vietējas nozīmes ielu.
  174. Attālumi no virszemes un pazemes garāžām, atklātām autostāvvietām pastāvīgai un īslaicīgai glabāšanai līdz dzīvojamām mājām, vispārīzglītojošām skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm, kā arī ārstniecības iestādēm (ar stacionāriem) , jāpieņem ne mazāki par norādītajiem šo Noteikumu 6.pielikumā.
  175. Nedrīkst izvietot autostāvvietas vietās, kur tās šķērso augstsprieguma gaisa vadu līnijas.

176. Katrā autostāvvietā 5% no kopējā stāvvietu skaita jāparedz speciāli pielāgotas, 3,5 m platas autostāvvietas invalīdiem, ievērojot šo Noteikumu 7.pielikumā pievienoto shēmu.

2.9. Prasības jaunai satiksmes infrastruktūrai un esošās infrastruktūras rekonstrukcijai

177. Ielu braucamās daļas atļauts paredzēt arī gājējiem (gājēju ielas), bet ietves jauktai izmantošanai - gājējiem un velosceliņiem.
178. Ietvēm jābūt vismaz 1,5 m platām katrā brauktuves pusē, izņemot gadījumus, ja braucamā daļa ir norobežota ar prettrokšņa ekrānu. Izņēmumi pieļaujami Tukuma vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā, kur jāvadās no vēsturiskās apbūves situācijas.
179. Ietvju augstums pie ielas braucamās daļas nedrīkst būt mazāks par 12 cm, izņemot Tukuma vēsturisko centru, kur jāvadās no vēsturiskās apbūves situācijas. Ielu pārejās jāveido uzbrauktuves uz ietves bērnu un invalīdu ratiņiem (arī velosipēdiem velosceliņos) ar ielas apmales vertikālo daļu, ne lielāku par 2,5 cm.
180. Ietvju ierīkošanā pielietojamas LVS 190:1999 5.2.6.punkta prasības.
181. Ja iela veido strupceļu, tad brauktuves galā jāveido autotransporta apgriešanās laukums ar iekšējo diametru ne mazāku kā 16 m. Ja jāierīko apgriešanās laukums sabiedriskajam pasažieru transportam, tad brauktuves galā tas jāveido ar iekšējo diametru, ne mazāku kā 30 m. Apgriešanās laukumi nav izmantojami autostāvvietām.
182. Velosceliņi var būt ar vienvirziena un divvirziena kustību ar ne mazāk kā 0,5 m platām drošības joslām sānos. Šauros apstākļos drošības joslu vietā pieļaujams ierīkot 0,75 m augstas norobežojošas barjeras.
183. Ielu brauktuvju malās pieļaujams ierīkot velosipēdu joslas, atdalot tās ar dubultlīnijas marķējumu. Joslas platumam jābūt ne mazākam par 1,2 m transporta plūsmas kustības virzienā un ne mazākam par 1,5 m - pretējā virzienā. Joslas platumam, ko ierīko gar ietvi, jābūt ne mazākam par 1,0 m.
184. Brauktuvju noapaļojumu rādiusi veidojami saskaņā ar normatīvo aktu prasībām: pieslēgumos pie maģistrālajām ielām jāpieņem ne mazāki par 8 m, bet transporta laukumos - ne mazāki par 12 m, rekonstrukcijas apstākļos un vietējas nozīmes ielu krustojumos un pieslēgumos pieļaujams samazināt minētos lielumus attiecīgi līdz 5 m un 8 m.
185. Ja paredz rekonstruēt ielas, zem kuru brauktuvēm izvietotas pazemes inženierkomunikācijas, un ierīkot kapitālu ielas segumu, tad pēc iespējas jāparedz šo komunikāciju pārlīkšana zem ietvēm un sadalošām joslām. Esošo komunikāciju saglabāšana, kā arī jaunu komunikāciju izvietošana kanālos un tuneļos zem brauktuvēm pieļaujama, ja tas ir attiecīgi pamatots. Esošajās ielās, kurām nav sadalošo joslu, pieļaujama jaunu inženierkomunikāciju izvietošana zem brauktuvēm ar nosacījumu, ka tās izvietotas tunelī vai kanālā. Gāzes vadu izvietošana zem ielu brauktuvēm pieļaujama tikai tad, ja tas nepieciešams tehnisku grūtību dēļ. Pārējās prasības noteiktas Tukuma Domes 2001.gada 29.novembra saistošajos noteikumos Nr.9 „Par transporta būvju aizsardzību Tukuma pilsētā”.
186. Maģistrālo ielu, pilsētas un vietējās nozīmes ielu un piebraucamo ceļu, kā arī laukumu brauktuvēm un ietvēm jābūt ar cietu segumu.
187. Ierīkojot vai rekonstruējot ietves (celiņus) apstādījumu teritorijās un citās teritorijās ar mazu gājēju intensitāti pieļaujami dažādi seguma veidi.
188. Jaunbūvējamām sabiedriskajām un komerciteritorijām jāveido apvienotu piebrauktuvi, lai samazinātu krustojumu skaitu.
189. Visām ielām jāizbūvē ielu apgaismojums.

2.10. Prasības aizsardzībai pret trokšņiem un vibrāciju

190. Akustiskā trokšņa pieļaujamie normatīvi dzīvojamā un publisko ēku telpām un teritorijām jāpieņem atbilstoši MK 2004.gada 13.jūlija noteikumiem Nr.597 „Vides trokšņu novērtēšanas kārtība” un MK 2002.gada 23.aprīļa noteikumiem Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”.
191. Trokšņa līmeņa rādītāji galvenajiem trokšņa avotiem nosakāmi pēc to novietnei atbilstošām trokšņa kartēm, bet, ja to nav, akustisko mērījumu vai aprēķinu rezultātā (atbilstoši LVS ISO 1996:2002).
192. Vietās vai teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni un/vai paaugstinātu vibrāciju jāveic trokšņu un vibrācijas samazināšanas pasākumi saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem.
193. Trokšņa samazināšanas līdzekļi (prettrokšņa pasākumi) projektējami atbilstoši 29.04.2004. MK noteikumu Nr.468 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-03 „Būvakustika”” prasībām.

2.11. Aizsargjoslas

194. Teritoriju izmantošanā jāievēro visu veidu aizsargjoslas un tauvas joslas atbilstoši Aizsargjoslu likumam, Zvejniecības likumam un citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M 1:5000.
195. Aizsargjoslas, kuru platums ir mazāks par 10 m, Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M 1:5000, netiek attēlotas kartes mēroga dēļ.
196. Īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus aizsargjoslās nosaka Aizsargjoslu likums, citi normatīvie akti un teritorijas plānojums. Īpašuma tiesību aprobežojumi, ja aizsargjosla atrodas uz īpašumā esoša zemesgabala, ierakstāmi Zemesgrāmatā normatīvo aktu noteiktajā kārtībā.
197. Vides un dabas resursu aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību, kā arī saglabātu raksturīgo ainavu.
198. Tukuma pilsētā tiek noteiktas šādas vides un dabas resursu aizsargjoslas:
  - 198.1. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas:
    - 198.1.1. Slocenes upei, Zvirgzdupītei, Tīles strautam aizsargjoslas minimālais platums katrā krastā ir 10 m,
    - 198.1.2. Čigānu ezeram, Durbes dīķim, Šlokenbekas dzirnavezera, ūdenstilpei Veļķos aizsargjoslas minimālais platums ir 10 m.
  - 198.2. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem:
    - 198.2.1. Valsts nozīmes kultūras piemineklim „Tukuma pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības Nr.7543) noteikta individuāla aizsardzības zona, kas grafiski attēlota kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M 1:5000, bet robežas apraksts skatāms šo Noteikumu 4.2.nodaļā. Līdz brīdim, kamēr minētā individuālā aizsardzības zona nav apstiprināta Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, spēkā ir ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” noteiktā 100 m aizsardzības zona ap kultūras pieminekli;
    - 198.2.2. kultūras pieminekļiem, kas atrodas pilsētībūvniecības pieminekļa „Tukuma pilsētas vēsturiskais centrs” teritorijā un tā aizsardzības zonā, aizsargjosla ir kopēja ar pieminekli un atbilstoši likumam „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” nav atsevišķi jāuzrāda;

- 198.2.3. valsts nozīmes arheoloģijas piemineklim „Tukuma pilskalns” (valsts aizsardzības Nr.2328) minimālais platums ir 100 m;
  - 198.2.4. valsts nozīmes arhitektūras pieminekļiem „Durbes muižas apbūve” (valsts aizsardzības Nr.6845), „Pils” (valsts aizsardzības Nr.6846), „Kalpu māja” (valsts aizsardzības Nr.6847) - minimālais platums ir 100 m;
  - 198.2.5. Durbes muižas parkam (valsts aizsardzības Nr.6848) - 100 m no Durbes muižas parka kadastra robežas;
  - 198.2.6. aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap vēstures pieminekļiem pilsētas teritorijā netiek noteiktas.
  - 198.3. Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām Tukuma pilsētā nosakāmas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām, precizējot tās ar urbuma apsaimniekotāju.
  - 198.4. Mežu aizsargjoslas ap pilsētām -- valsts mežu teritorijas ārpus pilsētas robežas Tumes pagasta teritorijā: uz dienvidiem no pilsētas – Gailīšu mežs; Smārdes pagasta teritorijā: uz ziemeļiem, ziemeļaustrumiem no pilsētas – meža masīvs ap Melnezeru; Sēmes pagasta teritorijā: uz ziemeļiem no pilsētas – mežu masīvs atbilstoši kartei „Kopējo interešu teritorijas ar kaimiņu pašvaldībām” M 1:10000.
199. Eksploatācijas aizsargjoslas tiek noteiktas gar transporta, gar elektronisko sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. To galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu eksploatāciju un attīstības iespējas. Noteikti šādi aizsargjoslu veidi:
- 199.1. aizsargjoslas gar pilsētas ielām noteiktas, ņemot vērā ielu klasifikāciju pēc to nozīmes: galvenā (maģistrālā), pilsētas nozīmes, vietējās nozīmes, veloceliņi, gājēju ielas -- sarkano līniju platumā, saskaņā ar šo Noteikumu 8.pielikumu;
  - 199.2. aizsargjoslas gar dzelzceļu Tukuma pilsētā iecirkņos „Torņakalns-Tukums”, „Tukums-Ventspils”, „Jelgava-Tukums” noteiktas 50 m attālumā no malējās sliedes galvenajiem sliežu ceļiem, pievedceļiem – 15 m, bet dzelzceļa zemes nodalījuma josla – 15 m. Izņēmums ir dzelzceļa aizsargjosla Tukuma pilsētas vēsturiskā centra aizsardzības zonas robežās, kur tā sakrīt ar dzelzceļa zemes nodalījuma joslu;
  - 199.3. Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem - zemesgabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus elektrolīnijai:
    - 199.3.1. gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem – 4m attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas;
    - 199.3.2. gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem -- 2,5m attālumā no līnijas ass;
    - 199.3.3. gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām – 1 m attālumā no kabeļu līnijas ass. Ja kabelis atrodas tuvāk par 1 m no ēkas vai būves, tad šajā pusē aizsargjoslu nosaka tikai līdz ēkas vai būves pamatiem;
    - 199.3.4. ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem un transformatoru apakšstacijām -- 1m ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvērīto daļu projekcijas uz zemes un citas virsmas.
  - 199.4. Aizsargjosla ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu (rezervuāru) grupu iekārtām – 10 m.
  - 199.5. Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem un objektiem:
    - 199.5.1. gar pazemes elektronisko sakaru tīklu līnijām un kabeļu kanalizāciju, elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijām -- zemesgabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas

- augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē, 2,5 m attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas vai kabeļu kanalizācijas ass;
- 199.5.2. ap virszemes un pazemes elektronisko sakaru tīklu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas un reģenerācijas punktiem, kabeļu sadales skapjiem un kastēm – zemesgabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 3 m attālumā no pastiprināšanas punkta, kabeļu sadales skapja vai kabeļu sadales kastes vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes virsmas;
- 199.5.3. ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņiem un antenu mastiem -- zemesgabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 m attālumā ārpusē no to nožogojuma vai 5 m attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas, ja tornis vai masts nav nožogots;
- 199.5.4. ap elektronisko sakaru tīklu radiosakaru līniju torņu un antenu mastu atsaitēm - zemesgabals un gaisa telpa torņa vai masta augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 2,5 m attālumā no atsaites projekcijas uz zemes virsmas un atsaites nostiprinājuma vietas zemē vai citā virsmā.
- 199.6. Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm: no atklātiem grāvjiem – 5m uz katru pusi no grāvja malas.
- 199.7. Aizsargjoslas gar siltumtīkliem:
- 199.7.1. gar pazemes siltumvadiem, siltumapgādes iekārtām un būvēm - zemesgabals, kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemesgabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas, 2 m attālumā katrā pusē no cauruļvada apvalka, kanāla, tuneļa vai citas būves ārmalas,
- 199.7.2. ap virszemes siltumvadiem, sadales iekārtām un siltuma punktiem - zemesgabals, kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemesgabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas 1 m attālumā katrā pusē no siltumvadu, iekārtu un būvju nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.
- 199.8. Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem:
- 199.8.1. gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas līdz 2 m dziļumam, -- 3 m katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;
- 199.8.2. gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas dziļāk par 2 m, -- 5 m katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;
- 199.8.3. gar paštecēs kanalizācijas vadiem -- 3 m katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.
- 199.9. aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem ir 1m plata zemes josla no ģeodēziskā punkta konstrukcijas ārējās malas.
200. Tādu ekspluatācijas aizsargjoslu kā ielu sarkano līniju, gar dzelzceļu, ap inženiertehniskās apgādes objektiem, t.sk. maģistrālajām inženierkomunikācijām, ap ģeodēziskajiem punktiem, novietojums precizējams detālplānojumos, zemes ierīcības projektos, zemesgabalu uzmērījumos, un šādi precizējumi nav Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi.
201. Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana. Aizsargjoslas tiek noteiktas no objekta ārējās robežas. Noteikti šādi sanitāro aizsargjoslu veidi:
- 201.1. aizsargjosla ap kapsētām:
- 201.1.1. aizsargjosla ap Vilkājas kapiem, Vecajiem Vilkājas kapiem, Veļķu kapiem, Brīvkapiem, Vācu kapiem, Kalna kapiem, Meža kapiem, Ozoliņu kapiem (pašreizējiem un plānotiem), Gailišu kapiem (abi pēdējie atrodas Tumes pagastā, taču aizsargjosla iesniedzas arī Tukuma pilsētā) noteikta 300m;

- 201.1.2. aizsargjosla netiek noteikta kapsētās, kuras ir slēgtas un apbedījumi nav notikuši vismaz 50 gadus: Mācītājmuižas kapi, Ebreju kapi, Karavīru kapi (Pils ielā).
- 201.2. Aizsargjosla ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm:
- 201.2.1. notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm „Tile” (atrodas Smārdes pagastā, bet aizsargjosla iesniedzas arī Tukuma pilsētā) -- 200 m;
- 201.2.2. slēgta tipa bioloģiskajām attīrīšanas ietaisēm un tiem filtrācijas laukiem, kuros ietek attīrīts ūdens no slēgta tipa bioloģiskajām attīrīšanas ietaisēm, ja attīrīšanas ietaišu jauda nepārsniedz 15 m³ diennaktī, -- 2 m.
202. Drošības aizsargjoslas nosaka ap naftas, naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm, gar dzelzceļa līnijām, pa kurām pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus. To galvenais uzdevums ir nodrošināt naftas, naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadu, noliktavu un krātuvju, aizsprostu un to tuvumā esošo objektu drošību to ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī vides un cilvēku drošību.
- 202.1. Aizsargjosla ap esošām degvielas un gāzes uzpildes stacijām Kurzemes ielā 7a, Kurzemes ielā 55a, Meža ielā 30, Zemgales ielā 25, Lielajā ielā 38, Zemītes ielā 7, Zemītes ielā 11, kā arī jaunbūvējamām degvielas un gāzes uzpildes stacijām noteikta 100 m attālumā no šo objektu ēkām un būvēm saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām.
- 202.2. Aizsargjoslas gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus Tukuma pilsētā noteiktas dzelzceļa līniju iecirkņos „Jelgava-Tukums”, „Tukums-Ventspils” – 50 m. Šīs aizsargjoslas novietojums precizējams detālplānojumos, zemes ierīcības projektos, zemesgabalu uzmērījumos.

2.12. Prasības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanai

203. Tukumā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas piemineklis: „Tukuma „Lauksargu” dendroloģiskie stādījumi”, kas noteikts ar 20.03.2001. MK noteikumiem Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”.
204. Dabas pieminekļu izmantošanas aprobežojumi noteikti 22.07.2003. MK noteikumos Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

2.13. Prasības ēkas un būves vai to daļu funkcionalitātes maiņai

205. Šīs prasības noteiktas ar 20.07.2000. Tukuma Domes saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Par dzīvojamo māju (dzīvokļu) pārveidošanu par nedzīvojamām mājām (telpām) Tukuma pilsētā”.

2.14. Derīgo izrakteņu atradnes

206. Tukuma pilsētā esošie smilts-grants karjeri Tukums I un Tukums II turpmāk netiek paredzēti derīgo izrakteņu ieguvei.

2.15. Noteikumi Tukuma lidlauka aizsardzībai

207. Ēku, augstsprieguma elektropārvades līniju, radiotehnisko un citu būvju vai objektu, kas var tieši vai netieši apdraudēt lidojumu drošību, izvietošanai/ierīkošanai atbilstoši īpaša būvnormatīva prasībām jāsaņem LR Civilās aviācijas aģentūras saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 41.pantu.
208. Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (aļautā) izmantošana” M 1:5000 attēloti šādas teritorijas Tukuma lidlauka aizsardzībai:

- 208.1. 2 km sektors – teritorija pacelšanās/nosēšanās sektorā, 2 km attālumā no skrejceļa tuvākā sliekšņa;
  - 208.2. 5 km rādiuss – teritorija, kuru veido 5 km attālumā novilkts rādiuss no lidlauka kontrolpunkta.
209. Prasības, kas jāievēro:
- 209.1. objektiem, kurus paredzēts būvēt, ierīkot un izvietot 2km sektorā, neatkarīgi no to augstuma (arī tad, ja šajās vietās stāda kokus), jāsaņem atļauja no LR Civilās aviācijas aģentūras;
  - 209.2. objektiem, kurus paredzēts būvēt, ierīkot un izvietot 5km rādiusā un kuru absolūtais augstums pārsniedz 30 m un vairāk par lidlauka kontrolpunkta absolūto augstumu 71 m v.j.l., jāsaņem atļauja no LR Civilās aviācijas aģentūras.

III. Kopējie noteikumi teritoriju apbūvei

3.1. Apbūves blīvuma, apbūves intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas rādītāji

210. Apbūves blīvuma, apbūves intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas rādītāji (šo rādītāju aprēķinu skatīt šo Noteikumu 1.pielikumā) šajos Noteikumos noteikti attiecīgās apbūves teritorijas zemesgabaliem, bet tie neattiecas uz tiem zemesgabaliem, kas paredzēti satiksmes infrastruktūras un inženiertehniskās apgādes objektiem.
211. Viena zemesgabala brīvās zaļumu teritorijas daļu nedrīkst uzskatīt par otra zemes gabala brīvās zaļumu teritorijas daļu.
212. Ja zemesgabala daļa atrodas ielu sarkanajās līnijās, tad, aprēķinot apbūves blīvuma, apbūves intensitāti un brīvās zaļumu teritorijas rādītāju, to neskaita zemesgabala platībā.

3.2. Prasības būvprojektēšanai, kas uzsākta līdz šī teritorijas plānojuma spēkā stāšanās dienai

213. Ja esošās būves ir likumīgi uzbūvētas vai tiek likumīgi (ar atļauju) projektētas, būvētas, pārbūvētas vai ierīkotas šo Noteikumu spēkā stāšanās brīdī, kā rezultātā daži ēku vai būvju raksturlielumi neatbilst, bet esošais zemesgabala zemes izmantošanas veids atbilst šiem Noteikumiem, tad esošās būves drīkst pārbūvēt vai atjaunot ar noteikumu, ka:
  - 213.1. pārbūvētas vai atjaunotas šīs būves atbildīs visiem tiem šo Noteikumu punktiem, kam atbilda esošās būves;
  - 213.2. nekādas pārbūves, ievērojot visas pārējās ēkas un būves uz zemesgabala, nedrīkst palielināt neatbilstību noteikumiem.
214. Drīkst turpināt likumīgi iesāktos projektēšanas, būvēšanas, pārbūvēšanas vai ierīkošanas darbus, ja pašvaldība nekompensē zaudējumus.

3.3. Prasības pagalmiem

215. Katram zemesgabalam vai ēkai uz tā atkarībā no apbūves veida ir pagalms (aizmugures pagalms – perimetrālajā apbūvē) vai pagalmi (priekšpagalms, iekšējais sānpagalms, ārējais sānpagalms, aizmugures pagalms), kas shematiski attēloti šo Noteikumu 3.pielikumā. Ja ārējais sānpagalms robežojas ar ielu, uz to attiecas tādi paši noteikumi kā uz priekšpagalmu.
216. Prasītais pagalms ir minimālais pagalms, ko nosaka šo Noteikumu noteiktie attālumi no zemesgabala robežām līdz galvenajai ēkai. Nekādu daļu no jebkāda prasītā pagalma nedrīkst aizņemt kāda ēka vai tās daļa, izņemot:
  - 216.1. palīgēkas, ja tās attiecīgajā apbūves teritorijā atļautas;
  - 216.2. arhitektoniskas detaļas un/vai veidojumi, arī sliekšņi, skursteņi, starpdzegas, dzegas, teknes, pilastrī un jumta balsti, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 0,6 m uz āru no sienas;
  - 216.3. funkcionālas un dekoratīvas būves, arī nolaižami saulesargi (markīzes), dekoratīvas strūklakas, skulptūras, piemiņas plāksnes un žogi;
  - 216.4. atklātas ugunsdzēsības vai āra kāpnes, kam kāpņu pakāpieni un laukumi aprīkoti ar margām un kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
  - 216.5. erkeri, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
  - 216.6. balkoni, segtas un nesegtas terases, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 2,5 m uz āru no sienas.

217. Priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā aizliegts veidot jebkādas krautnes - būvmateriālu, kurināmā u.c.
218. Ja būvlaide nesakrīt ar ielas sarkano līniju, priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā veidojams priekšdārzs ar apstādījumiem vai zālienu un celiņiem.

3.4. Prasības būvju novietojumam zemesgabalā, būvlaidei un apbūves līnijai, attālumiem starp ēkām un būvēm

219. Galvenās ēkas novietnei zemes gabalā jāievēro šādi minimālie attālumi starp sarkano līniju un būvlaidi:
- 219.1. galvenajai ielai – 6 m;
- 219.2. pilsētas nozīmes un vietējai ielai – 3 m;
- 219.3. izņēmuma gadījums ir iedibinātā būvlaide vai, ja tā sakrīt ar sarkano līniju.
220. Nevienas ēkas vai būves neviena daļa nedrīkst projicēties ārpus zemesgabala robežas, izņemot:
- 220.1. šajos Noteikumos paredzēto gadījumu, ja zemesgabala robeža sakrīt ar sarkano līniju;
- 220.2. ja būve ir žogs starp zemesgabaliem;
- 220.3. ja blakus zemesgabala īpašnieks piekrīt mainīt zemesgabala robežu pa vertikāli (pārkares servitūts).
221. Dzīvojamās ēkas ar logiem fasādē nedrīkst novietot tuvāk par 4 m no kaimiņu zemesgabala robežas, ja kaimiņu zemesgabalu īpašnieki nav rakstiski saskaņojuši vienošanos par šī attāluma samazināšanu.
222. Nekādas būves, izņemot žogu, nedrīkst izvietot tuvāk par 3 m no zemesgabala robežas bez kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstiskas piekrišanas.
223. Attālumi starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un publiskām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām.
224. Attālumi starp dzīvojamām mājām, vispārizglītojošām skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm, kā arī ārstniecības iestādēm (ar stacionāriem) līdz virszemes un pazemes garāžām, atklātām autostāvvietām pastāvīgai un īslaicīgai glabāšanai jāpieņem ne mazāki par norādītajiem šo Noteikumu 6.pielikumā.
225. Dzīvojamo un publisko ēku izvietojumam un orientācijai (izņemot pirmsskolas bērnu iestādes, vispārizglītojošās, veselības aizsardzības un atpūtas iestādes) jānodrošina dzīvojamo telpu nepārtraukta insolācija, ne īsāka par 2,5 stundas dienā, laika posmā no 22.marta līdz 22.septembrim.
226. Izvietojot pirmsskolas bērnu iestādes, vispārizglītojošās skolas, veselības aizsardzības un atpūtas iestādes, jānodrošina nepārtraukta 3 stundu ilga to telpu insolācija, kuras noteiktas higiēnas un projektēšanas normatīvos.
227. Meridionāli orientētās dzīvojamās mājās, kurās tiek insolētas visas dzīvokļa istabas, kā arī dzīvojamās apbūves rekonstrukcijas gadījumā vai arī izvietojot jaunus objektus sevišķi sarežģītos apstākļos ir pieļaujama telpu nepārtrauktas insolācijas laika samazināšana par ½ stundu.
228. Zemesgabala reljefa izmaiņas un piebraucamo ceļu izbūve jāparedz tā, lai lietus ūdeņi netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem kā virszemes notece.
229. Ugunsdrošības attālumi starp dzīvojamām, sabiedriskām un rūpniecības uzņēmumu ēkām jāparedz atbilstoši spēkā esošo būvnormatīvu prasībām.

3.5. Prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem

230. Katra zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā ēkas fasāde, ūdens notekcaurules, renes un jumts.
231. Nav pieļaujams patvaļīgs fasādes krāsojums. Krāsošana jāveic saskaņā ar Tukuma pilsētas Būvvaldē saskaņotu krāsu pasi vai ēkas projektā akceptēto krāsojumu. Fasāžu krāsojumā nav pieļaujama tīro pamattonu lietošana.
232. Tukuma pilsētā nav atļauti zilās (metāla krāsojums RAL 5012), rozā (metāla krāsojums RAL 4003) un tiem līdzīga krāsojuma jumti.
233. Katra pie ielas esoša nama ielas pusē gar ietvi jābūt ierīkotai lietus ūdens renei un notekcaurulei vai citai lietus ūdens novadīšanas sistēmai. Notekcaurules un to gali jāierīko tā, lai netraucētu kustību pa ietvi. Ūdens notekcaurules jāizbeidz ne augstāk par 15 cm virs ietves.
234. Jumti jāizbūvē tā, lai ūdens netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus un sniega kupenu krišanai uz ietves un ielas braucamās daļas.
235. Jauniem jumtiem un seguma nomaiņai nav atļauts izmantot azbestu saturošus jumta materiālus. Demontējot esoša jumta materiālu, kas satur azbestu, līdz demontāžas darbu uzsākšanai jābūt noslēgtam līgumam ar personu, kam noteiktā kārtībā Reģionālajā vides pārvaldē ir izsniegta atkritumu, t.sk. bīstamu, apsaimniekošanas atļauja.
236. Nav atļauta dūmvadu, kas saistīti ar alternatīvajām apkures sistēmām, kā arī ventilācijas cauruļvadu izvadīšana un kondicionieru uzstādīšana ēkas fasādē pret ielu.
237. Lodžiju un balkonu pārveidošana jāveic arhitektoniski vienoti un vienlaicīgi visai ēkai saskaņā ar akceptētu būvprojektu un būvnormatīviem.
238. Ugunsdrošajam mūrim jāpaceļas vismaz 50 cm virs jumta.
239. Ja ēka tiek izbūvēta uz zemesgabala robežas, ir jāveido ugunsdrošs mūris.
240. Pagrabu ieejas un lūkas nedrīkst atrasties ietvēs.

3.6. Prasības ārtelpas elementiem

241. Teritorijas un būvju apgaismojumā aizliegta kvēlspuldžu lietošana.
242. Ielu apgaismošanai izmantojami virs ielām iekārti vai arī pie stabiem piestiprināti apgaismes ķermeņi. Apgaismes ķermeņiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem katra vizuāli vienlaicīgi uztverama ielas posma (vai kvartāla) garumā.
243. 10 m platās un šaurākās ielās vai piebrauktuvēs izmantojami arī pie ēku fasādēm piestiprināti apgaismes ķermeņi.
244. Saskaņojot ar ēkas īpašnieku, atbilstošiem pilsētas dienestiem ir tiesības piestiprināt pie ēku fasādēm apgaismošanas, satiksmes regulēšanas tehnisko līdzekļu u.c. gaisa vadu atsaites.
245. Laukumu un skvēru apgaismošanai pamatā izmantojami apgaismes ķermeņi uz stabiem. Atļauts izmantot dažādu augstumu un veidu apgaismes ķermeņus, kā arī tādus, kas tiek iestrādāti zemes virsmas iesegumā vai mazajās arhitektūras formās, bet tiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem katra laukuma vai skvēra robežās.
246. Apgaismes ķermeņi pieslēdzami pazemes kabeļiem vai kabeļiem ēku sienās. Kabeļi nedrīkst būt redzami ēku fasādēs.
247. Nav pieļaujams ēkas izgaismojums bez Tukuma pilsētas Būvvaldē saskaņota projekta.
248. Pie galvenās ēkas galvenās ieejas uz sienas jābūt piestiprinātai zemesgabala ielas (laukuma) numura zīmei. Ja tā nav skaidri saskatāma no ietves, numura zīmei jābūt arī pie žoga vai pie ieejas vārtiņiem zemesgabalā. Numura zīmei jāatbilst Tukuma pilsētas Domes apstiprinātam paraugam. Zīmei ar mājas numuru jābūt arī pie citām ieejām ielas pusē.

249. Teritorijās, kur nav māju numerācijas, zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai uz ceļa pie iebrauktuves zemesgabalā būtu uzstādīts mājas nosaukums (plāksnīte).
250. Stūra zemesgabalā uz ēkas vai žoga stūra jābūt piestiprinātām Tukuma pilsētas Domes noteikta parauga ielu nosaukuma norādēm (plāksnītēm).
251. Pie katras ēkas fasādes, kas atrodas uz sarkanās līnijas Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā, jābūt piestiprinātai vismaz vienai atkritumu urnai.
252. Zemesgabala īpašnieka pienākums ir pie galvenās būves fasādes, kas pavērsta pret ielu vai ceļu, piestiprināt karoga turētāju vai uzstādīt brīvi stāvošu, balti krāsotu karoga mastu valsts karoga uzvilšanai.
253. Žogus drīkst ierīkot:
- 253.1. ielas vai ceļa pusē pa sarkano līniju;
  - 253.2. stūra zemesgabalos – pa redzamības trīsstūra līniju (skatīt šo Noteikumu 5.pielikumu). (Atkāpes no šīs redzamības trīsstūra līnijas pieļaujamas tikai savrupmāju apbūves teritorijās.);
  - 253.3. gar ūdenstilpēm un ūdenstecēm – pa tauvas joslām;
  - 253.4. pārējos gadījumos – pa zemesgabala robežām, neierobežojot servitūta tiesības.
254. Žogiem jābūt saskanīgiem ar ēku un blakus zemesgabalu žogu arhitektūru.
255. Robežžogi kaimiņiem jāceļ un jāuztur kopīgi. Ja nav panākta vienošanās, tad katra zemesgabala īpašniekam jāceļ un jāuztur tā žoga puse, kas, skatoties no ielas un/vai piebraucamā ceļa zemesgabalā, ir pa labi.
256. Ja paredzēts izbūvēt vai rekonstruēt priekšpagalmu, ārējo sānpagalmu žogus gar ielām un laukumiem, iecerētais vizuālais risinājums jāaskaņo Tukuma pilsētas Būvvaldē.
257. Žogiem gar ielām, kā arī robežžogiem starp ēku un sarkano līniju perimetrālās apbūves situācijā, jābūt vismaz 15% caurredzamībai (starp stabiem un perpendikulāri pret žoga plakni) un ne augstākiem par 1,7 m, ja žogs nav prettrokšņa ekrāns. Žogiem kultūras pieminekļu un apbūves aizsardzības teritorijās, ražošanas apbūves teritorijās, tehniskās apbūves teritorijās vai būvniecības procesa norises laikā var būt atšķirīgas prasības.
258. Aizliegta ķēžu un dzeloņdrāšu izmantošana žogos. Nav atļauts žogu stabu atbalstus izvietot ielu un laukumu teritorijā.
259. Žogu krāsošanai jāizmanto izturīgas krāsas. Nedrīkst krāsot dabisko akmeni un cēlapmetumu žogos.
260. Prettrokšņa ekrāna nepieciešamību un tā parametrus nosaka, balstoties uz trokšņa līmeņa rādītājiem un pieļaujamo trokšņa līmeni.
261. Īslaicīgas lietošanas būvju, tirdzniecības kiosku un paviljonu, sezonas terašu un nojumju izvietošana un ekspluatācija veicama, nosakot to izvietošanas termiņu, atbilstoši Tukuma pilsētas Būvvaldē saskaņotai skicei vai būvprojektam.
262. Tirdzniecība no automašīnām, treileriem atļauta tikai specializētās tirdzniecības vietās (tirgi, gadatirgi) un masu pasākumos saskaņā ar pašvaldības izsniegtu atļauju un Tukuma Domes 25.08.2005. saistošajiem noteikumiem Nr.21 „Par tirdzniecību publiskās vietās Tukuma pilsētā”.

3.7. Prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām un citiem riska objektiem

263. Degvielas un gāzes uzpildes staciju darbība pieļaujama līdz šim likumīgi uzsāktajās teritorijās, bet jaunu uzpildes staciju izveide pieļaujama Ražošanas objektu un noliktavu teritorijās /RR/, kā arī Komercestāžu apbūves teritorijā /PK/ Raudas ielā 49 un Pļavas ielā 10.
264. Attālumus no degvielas un gāzes uzpildes stacijām (to tvertnēm un pildnēm) līdz citiem objektiem nosaka normatīvie akti, tāpat jāievēro arī sekojoši attālumi:
- 264.1. 30 m no skuju koku mežiem;
  - 264.2. 25 m no lapu koku mežiem;
  - 264.3. 40 m no dzelzceļa malējās sliedes;
  - 264.4. 25 m no ražošanas būvēm;
  - 264.5. 50 m no dzīvojamām ēkām, izglītības, ārstniecības un citām sabiedriskām iestādēm.
265. Degvielas uzpildes stacijām jābūt nodrošinātām ar izstrādātās degvielas un lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām, kā arī ar gruntsūdens novērošanas aku tīklu pazemes ūdeņu un grunts kvalitātes kontrolei.
266. Gāzes uzpildes stacijām jābūt nodrošinātām ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām.
267. Nav pieļaujama līdzšinējā piesārņotā un riska objekta - degvielas un naftas produktu bāzes un pārkraušanas stacijas Pļavas ielā 10 un Dzelzceļa ielā 9 darbības atjaunošana. Pirms teritorijas cita veida izmantošanas esošās iekārtas un tvertnes ir jādemontē, jāveic grunts attīrīšanas darbi.
268. Objektiem, kuru darbība saistīta ar rūpnieciskā riska radīšanu, nepieciešams veikt rūpnieciskā riska novērtējumu.
269. Lēmumu par bīstamā objekta izvietojumu un darbības ierobežojumiem var pieņemt tikai tad, ja riska novērtējuma rezultāts apstiprina zemāku par maksimāli pieļaujamo apdraudējuma līmeni un atbilst akceptējamā riska kritērijiem.

3.8. Prasības teritorijas labiekārtojumam un elementiem, to vizuālajam un mākslinieciskajam noformējumam

270. Labiekārtojuma elementu izvietojumam pilsētas teritorijā ir nepieciešams Tukuma Domes ainavu arhitekta saskaņojums, izņemot iežogotas privātas teritorijas.
271. Jaunu skatlogu un durvju ierīkošana esošajās ēkās atļauta vienīgi tad, ja tie atbilst ēkas arhitektoniskajam stilam un konstruktīvajam izveidojumam.
272. Virs skatlogiem atļauts izbūvēt markīzes, kas neprojiējas brauktuvei tuvāk par 0,5 m un kuru apakšējā mala ir vismaz 2,2 m virs ietves.
273. Reklāmas un izkārtnes izvietojamas saskaņā ar 25.03.2004. Tukuma Domes saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Par reklāmas izvietojumu publiskās vietās Tukuma pilsētā”.

IV. Noteikumi kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzībai

4.1. Vispārējās prasības īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai

274. Šīs nodaļas vispārējās prasības attiecas uz visām pilsētas teritorijas plānojumā īpaši apzīmētām vēsturiskās apbūves teritorijām, kurām jau pirms plānojuma izstrādāšanas vai ar plānojumu piešķirts aizsargājamo kultūrvēsturiskā mantojuma teritoriju statuss un kuras plāns paredz aizsargāt kā valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļus ar oficiālu pieminekļa statusu, gan arī kā potenciālus pieminekļus vai atsevišķas īpašas vēsturiskās apbūves aizsardzības teritorijas.
275. Vispārīgās prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai nosaka likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un Ministru kabineta noteikumi.
276. Kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības noteikumi attiecībā uz pārējiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem ir izņēmuma noteikumi, un tiem ir lielāks spēks.
277. Viens no galvenajiem Tukuma pilsētas attīstības mērķiem ir saglabāt un atjaunot pilsētas kultūrvēsturisko mantojumu, kurā ietverti pilsētībūvniecības, arhitektūras, mākslas un vēstures pieminekļi.
278. Aizliegts nodalīt viena kultūras pieminekļa atsevišķas daļas, kā arī sadalīt zemi, ja tādējādi tiek apdraudēta kultūras pieminekļa saglabāšana.
279. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāti kultūras pieminekļi, kas ir to īpašumā vai valdījumā. Valsts īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu nodrošina to valdītāji. Kultūras pieminekļa īpašnieka vai valdītāja pienākums ir:
- 279.1. ievērot normatīvos aktus, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – VKPAI) norādījumus par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu,
- 279.2. informēt VKPAI par katru bojājumu, kas radies īpašumā vai valdījumā esošajam kultūras piemineklim.

4.2. Kultūras pieminekļi

280. Valsts aizsardzības arheoloģijas pieminekļi:
- 280.1. **Tukuma senkapi** (aizsardzības kārtas Nr.2325). Tidaholmas un Raiņa ielas stūrī;
- 280.2. **Tukuma viduslaiku pils** (aizsardzības kārtas Nr.2327). Brīvības laukumā 19;
- 280.3. **Tukuma pilskalns** (aizsardzības kārtas Nr.2328). Pilskalna ielā.
281. Valsts aizsardzības arhitektūras pieminekļi:
- 281.1. **Tukuma luterāņu baznīca** (aizsardzības kārtas Nr.6843). Brīvības laukumā 1;
- 281.2. **Tukuma pils tornis un ārsienas fragments** (aizsardzības kārtas Nr.6844). Brīvības laukumā 19;
- 281.3. **Durbes muižas apbūve** (aizsardzības kārtas Nr.6845). Mazā Parka ielā 7, Durbes muižā;
- 281.4. **pils** (aizsardzības kārtas Nr.6846). Mazā Parka ielā 7, Durbes muižā;
- 281.5. **kalpu māja** (aizsardzības kārtas Nr.6847). Mazā Parka ielā 7, Durbes muižā;
- 281.6. **parks** (aizsardzības kārtas Nr.6848). Mazā Parka ielā 7, Durbes muižā.
282. Valsts aizsardzības pilsētībūvniecības pieminekļis un tā aizsardzības zona:

- 282.1. **Tukuma pilsētas vēsturiskais centrs** (aizsardzības kārtas Nr.7543), kura robežas noteiktas šādas: Lielās ielas pāra un nepāra numuru puses apbūve no Brīvības laukuma līdz 32. un 43. namam, Dārza ielas pāra numuru puses apbūve, Talsu ielas nepāra numuru puses apbūve līdz Pauzera ielai, Talsu ielas pāra numuru puses apbūve no Smilšu ielas līdz Pasta ielai, Pasta ielas nepāra numuru puses apbūve līdz Elizabetes ielai, Elizabetes ielas pāra numuru puses apbūve līdz Brīvības laukumam, Brīvības laukuma austrumu puses apbūve līdz Pils ielai ietverot Katrīnas laukuma apbūvi, Pils ielas pāra numuru puses apbūve līdz 6.namam, Pils ielas nepāra numuru puses apbūve no 7.nama līdz Brīvības laukumam, Brīvības laukuma dienvidu puses apbūve līdz Lielajai ielai.
- 282.2. Pilsētbūvniecības pieminekļa "Tukuma pilsētas vēsturiskais centrs" aizsardzības zonas robežas noteiktas: no nekustamo īpašumu Lielā iela 51,53 robežpunktiem, šķērso Lielo ielu līdz nekustamajam īpašumam Lielā iela 36, pa tā robežu līdz nekustamajam īpašumam Lielā iela 32, šķērso Pauzera ielu; pa Pauzera ielas sarkano līniju gar nekustamajiem īpašumiem Lielā iela 28B, Pauzera iela 7, 5, 3, Zirgu iela 13, 11; šķērso Pauzera ielu; gar nekustamo īpašumu Pauzera iela 2, Talsu iela 47, šķērso Talsu ielu no nekustamā īpašuma Talsu iela 47 uz nekustamā īpašuma Talsu iela 48 robežpunktu; pa Talsu ielas sarkano līniju gar nekustamajiem īpašumiem Talsu iela 50, 52, 54, 56, 58 robežām; šķērso Annas ielu; pa Annas ielas sarkano līniju gar nekustamo īpašumu Annas iela 13 robežu; šķērso Annas ielu; pa nekustamo īpašumu Annas iela 14, 12, 10, 8, 6A, 6, Smilšu iela 34, 32 robežām; šķērso Smilšu ielu uz nekustamā īpašuma Miera iela 5 robežpunktu, šķērso nekustamo īpašumu Miera iela 3 un Miera ielu taisnā līnijā uz nekustamā īpašuma Miera iela 2C; pa nekustamo īpašumu Miera iela 2C, Magoņu iela 4 robežām; taisnā līnijā šķērso nekustamos īpašumus Lauku iela 32, 30, pa nekustamo īpašumu Lauku iela 28, 26, 24 robežām; šķērso Aleksandra ielu, pa nekustamo īpašumu Aleksandra iela 2, Lauku iela 20A, 18, 16, 12, 10A; pa nekustamo īpašumu Lauku iela 10A, 10 robežām; šķērso Jāņa ielu uz nekustamā īpašuma Lauku iela 8 robežpunktu, pa Lauku ielas sarkano līniju pa nekustamo īpašumu Lauku iela 8, 6, 4, 2, 2A robežām, šķērso Raudas ielu uz nekustamā īpašuma Raudas iela 6 robežpunktu; šķērso nekustamos īpašumus Meža iela 2, Pasta iela 9; pa Pasta ielas sarkano līniju šķērso Pasta ielu; pa nekustamā īpašuma Rīgas iela 2 robežu šķērso Rīgas ielu; pa nekustamā īpašuma Pasta iela 29 robežu; pa Pasta ielas sarkano līniju pa nekustamo īpašumu Pasta iela 28, 30, 30A, 32, 34 robežām; pa nekustamā īpašuma Pasta iela 34 robežu līdz Tukuma pilsētas 4.kadastra grupas robežai; pa Tukuma pilsētas 4.kadastra grupas robežu līdz nekustamā īpašuma Lielā iela 51 robežpunktam. Līdz brīdim, kamēr iepriekš aprakstītā individuālā aizsardzības zona nav apstiprināta Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, spēkā ir ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” noteiktā 100 m aizsardzības zona ap kultūras pieminekli.
283. Valsts aizsardzības Mākslas pieminekļi:
- 283.1. **Baznīcēnu soli (38 gab.)** (aizsardzības kārtas Nr.4430). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.2. **Ērģeļu luktas** (aizsardzības kārtas Nr.4431). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.3. **Ērģeles** (aizsardzības kārtas Nr.4432). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.4. **Vitrāža „Apustulis Jānis un apustulis Pēteris”** (aizsardzības kārtas Nr.4440). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.5. **Vitrāža „Kristus”** (aizsardzības kārtas Nr.4441). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.6. **Vitrāža „Labais gans”** (aizsardzības kārtas Nr.4442). Tukuma luterāņu baznīcā, Brīvības laukumā 1;
- 283.7. **Ērģeļu prospekts** (aizsardzības kārtas Nr.4443). Tukuma katoļu baznīcā, Jaunajā ielā 2;

- 283.8. **Virotnu altāris ar gleznojumiem** (aizsardzības kārtas Nr.4446). Tukuma katoļu baznīcā, Jaunajā ielā 2.
284. Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti:
- 284.1. Kalna kapi:
- 284.1.1. Vācu kapi 18.gs.beigas 19.gs. sākums - Īstenā Valsts padomnieka Teofila fon Šmīdena piemineklis 20.gs.sākumā, Kristiāna Gabriela Dannenberga (ādmiņa) kaps 19.gs.2.puse,
- 284.1.2. 1905.gada revolūcijas cīnītāju kapi, 2 vietās,
- 284.1.3. padomju karavīru kapi,
- 284.1.4. piemineklis „Māte-dzimtene” (autore: tēlniece L.Līce). Kalna kapu nogāzē pie 1905.gada revolūcijas dalībnieku – karavīru kapiem,
- 284.1.5. 1919.gada Lielinieku upuru piemiņas vieta,
- 284.1.6. I Pasaules karā kritušo karavīru kapi;
- 284.2. piemineklis Tukuma atbrīvotājiem (autore: tēlniece A.Dumpe) Mālkalnā;
- 284.3. karavīru kapi Lejas (Katoļu) kapos;
- 284.4. piemineklis 1.pasaules karā un brīvības cīņās kritušajiem karavīriem (autors: tēlnieks K.Zemdega). Pie Meža kapiem;
- 284.5. upuru piemiņas vieta 1941. un 1945.gada deportācijās izsūtītajiem Tukuma un apkārtnes iedzīvotājiem. Pie Purva ielas;
- 284.6. dzelzceļa stacijas Tukums I ēka. Dzelzceļa ielā 3;
- 284.7. dzelzceļa stacijas Tukums II ēka. Stacijas ielā 27;
- 284.8. lokomotīves depo ēka. Pie dzelzceļa stacijas Tukums II, Stacijas ielā 29;
- 284.9. Sv.Stefana katoļu baznīca;
- 284.10. Sv.Nikolaja pareizticīgo baznīca.

4.3. Īpašas prasības valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsardzībai

285. Jebkuri projektēšanas, remonta, restaurācijas un citi būvdarbi kultūras pieminekļos un pilsētbūvniecības pieminekļu apbūves aizsardzības un regulācijas teritorijās jāaskaņo ar VKPAI Tukuma rajona inspektoru un Tukuma pilsētas Būvvaldi.
286. Būvniecība kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās ir pieļaujama, tikai saglabājot vēsturiski izveidojušās mēroga proporcijas un būvmateriālus.
287. Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā jumta segumos atļauta tikai māla, betona un bitumena dakstiņu vai gludā un profilētā metāla materiālu lietošana, kam jābūt sarkanbrūnos toņos, kas atbilst metāla krāsojumam RAL 3004, RAL 3005, RAL3011, RAL 8012 vai to analogiem.
288. Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā izvietojami tikai vēsturiska izskata apgaismes stabi, izskatu saskaņojot Tukuma pilsētas Būvvaldē.
289. Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā aizliegts žogiem izmantot metāla sietu, izņemot sporta būvju nožogšanai.
290. Logu un ārdurvju nomainas gadījumā Tukuma pilsētas vēsturiskā centra koka mājās atļauts tos aizvietot tikai ar koka logu rāmjiem un koka durvīm.
291. Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar VKPAI atļauju.

292. Kultūras pieminekļi konservējami, restaurējami un rekonstruējami tikai ar VKPAI rakstveida atļauju un tās kontrolē. Kultūras pieminekļu izpētes darbus, kas var novest pie kultūras pieminekļa pārveidošanas, arī arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar VKPAI rakstveida atļauju un tās kontrolē.
293. Uzsākot jebkādu saimniecisko darbību Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā, ir jāsaņemas ar VKPAI Tukuma rajona nodaļu un jāsaņem Plānošanas un arhitektūras uzdevums Tukuma pilsētas Būvvaldē. Būvprojekti izstrādājami normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, bet īpaši saskaņojami skiču stadijā un tehniskā projekta stadijā VKPAI.
294. Rekonstrukcijas vai renovācijas gadījumā ielas malā novietotās ēkas ir atjaunojamas atbilstoši vides kontekstam, pēc iespējas saglabājot vēsturiskās iezīmes un iepriekšējo veidolu. Jaunbūves gadījumā ir jāievēro bijušās vai blakus esošo ēku proporcijas (augstuma un ēkas platuma proporcija, fasādes un jumta proporcija), galvenās augstumu atzīmes (jumta augstums, dzegas augstums, logu un durvju augstumi, dekoratīvo elementu augstumi), kā arī ēkas apdarē jāpielieto raksturīgie dekoratīvie elementi, ko nosaka Plānošanas un arhitektūras uzdevumā.
295. Kvartālos ar perimetrālu apbūvi ir jāsaglabā šīs apbūves veids.
296. Tukuma pilsētas vēsturiskā centra aizsardzības zonā jaunbūvēm ir jāievēro apkārtējo ēku proporcijas un galvenās augstuma atzīmes, tās nedrīkst aizsegt esošos vērtīgos skatu punktus uz pilsētas vēsturisko centru. Papildus ir jāveic skatu punktu analīze, ko nosaka Plānošanas un arhitektūras uzdevumā.
297. Pirms būvniecības, meliorācijas, ceļu būves, teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas un citu saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā. Personām, kas saimnieciskās darbības rezultātā atklāj arheoloģiskus vai citus objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo VKPAI, un turpmākie darbi jāpārtrauc līdz VKPAI atļaujai par darbu turpināšanu.
298. Lēmumu par atļauju nojaukt ēku pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā pieņem Tukuma pilsētas Dome, izskatot komisijas, kuras sastāvā jābūt VKPAI inspektoram, kā arī Tukuma pilsētas Domes pārstāvjiem, atzinumu. Lai izlemtu jautājumu par ēkas nojaukšanu, tās īpašniekam vai valdītājam jāiesniedz komisijai kompetentu speciālistu (sertificētu arhitektu) izstrādāts iepriekšējās vēsturiskās un arhitektoniskās izpētes materiāls un detalizēts atzinums par ēkas konstrukciju stāvokli. Ēkas nojaukšanai jānotiek kompetenta speciālista vadībā, lai varētu fiksēt un saglabāt vērtīgas un slēptas vēsturiskas būvdetaļas un atradumus.
299. Šie Noteikumi nosaka sekojošas apbūves regulācijas zonas (skatīt Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam karti „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”) M 1:5000:
- 299.1. Pazuera pļavu apbūvei;
- 299.2. Rīgas ielas apbūvei posmā no Pasta ielas līdz Dzelzceļa ielai;
- 299.3. Sloceņu senlejas kreisā krasta apbūvei posmā no Kuldīgas ielas līdz projektētajam satiksmes pārvadam pār dzelzceļu pie Tukums I;
- 299.4. Sloceņu senlejas labā krasta apbūvei posmā no plānotās apbūves teritorijas pie dzelzceļa tilta pār Sloceņi līdz Durbes parkam Sloceņu ielas galā.
300. Apbūves regulācijas zonās jāievēro:
- 300.1. projektējot apbūvi zonas tajā daļā, kas neietver aizsargājamus kultūras pieminekļus un to aizsardzības zonas, nedrīkst pasliktināt ainavas kvalitāti;
- 300.2. ainavas kvalitātes nodrošināšanai ir jākonsultējas pašvaldībā un VKPAI un jāsaņem īpašus noteikumus, kā arī jāveic perspektīvās ainavas analīze;
- 300.3. apbūvējot apbūves regulācijas zonas, ir jāsaglabā galvenie skatu punkti uz pilsētas vēsturisko centru;

- 300.4. jaunbūvju apjomi nedrīkst aizsegt pilsētas vēsturiskā centra panorāmu, tiem ir jābūt projektētiem, pielietojot augstvērtīgus būvmateriālus atbilstošā arhitektoniskā veidolā.
301. Nav pieļaujama Tukuma pilskalna aizsargjoslas apbūve vai dārzu ierīkošana. Aizsargjosla uzturama kā mežaparks un/vai dabīga pļava.
302. Tukuma senkapu izvietojumu nepieciešams atzīmēt dabā ar īpašām piemiņas zīmēm. Teritorijas apbūve nav pieļaujama.
303. Svarīgākie aizsargājамie pilsētbūvniecības pieminekļa „Tukuma pilsētas vēsturiskais centrs” elementi ir:
- 303.1. vēsturiskā apbūves plānojuma struktūra;
  - 303.2. telpiskais izveidojums;
  - 303.3. ainava un tās mērogs;
  - 303.4. panorāmas un siluets;
  - 303.5. apzaļojumu sistēma;
  - 303.6. laukumu apbūve un to telpiskais izkārtojums;
  - 303.7. kvartālu telpiskā organizācija;
  - 303.8. ēku iekšpagalmi;
  - 303.9. seno celtņu konstrukcijas kultūras slānī;
  - 303.10. raksturīgais reljefs un ūdeņi;
  - 303.11. ēku proporcijas;
  - 303.12. ēku fasādes elementi.

V. Plānojuma noteikumi teritorijas izmantošanai un apbūvei

5.1. Zemes izmantošanas veidi un to apzīmējumi

304. Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas karte „Teritorijas pašreizējā izmantošana” M 1:5000 attēlo faktisko teritorijas izmantošanu Tukumā kartes gatavošanas brīdī.
305. Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam karte „Teritorijas plānotā (aļautā) izmantošana” (oriģināls mērogā 1:5000, kas Tukuma pilsētas teritorijas plānojuma sastāvā glabājas Tukuma Dome kancelejā) nosaka šādu plānoto (aļauto) pilsētas teritorijas zemes iedalījumu (zonējumu) atbilstoši noteiktajam zemes izmantošanas veidam:
- 305.1. Teritorijas, kur apbūve nav galvenā to izmantošana:
- 305.1.1. ūdeņi /Ū/ un Zaļumu teritorijas /Z/, kas sadalās šādās izmantošanās:
- 305.1.1.1. ūdeņi - /Ū/,
- 305.1.1.2. zaļumi upes ielejā - /ZU/,
- 305.1.1.3. meži un mežaparki - /ZM/,
- 305.1.1.4. parki un citi īpašas nozīmes zaļumi - /ZĪ/,
- 305.1.1.5. zaļumi apbūves teritorijās - /ZA/.
- 305.2. Apbūves teritorijas:
- 305.2.1. dzīvojamās apbūves teritorijas /Dz/:
- 305.2.1.1. savrupmāju apbūve - /DzS/,
- 305.2.1.2. mazstāvu dzīvojamā apbūve - /DzM/,
- 305.2.1.3. daudzstāvu dzīvojamā apbūve - /DzD/;
- 305.2.2. publiskās apbūves teritorijas /P/:
- 305.2.2.1. sabiedrisko iestāžu apbūve - /PS/,
- 305.2.2.2. komerciestāžu apbūve - /PK/;
- 305.2.3. ražošanas apbūves teritorijas /R/:
- 305.2.3.1. ražošanas objekti un noliktavas - /RR/;
- 305.2.4. tehniskās apbūves teritorijas /T/:
- 305.2.4.1. satiksmes infrastruktūra - /TS/,
- 305.2.4.2. inženiertehniskās apgādes objekti - /TI/.
306. Kartē „Teritorijas plānotā (aļautā) izmantošana” M 1:5000 vēl, bez minētajām teritorijām, ar simbolu palīdzību norādot uz izmantošanu, attēloti atsevišķi objekti vai to teritorijas, piemēram, izglītības, ārstniecības, valsts pārvaldes un pašvaldības iestādes, kā arī baznīcas, kapsētas, lielās autostāvvietas u.c.
307. Noteiktā teritorijas izmantošanas veidu klasifikācija ar attiecīgiem krāsu, burtu un ciparu apzīmējumiem lietota, lai paskaidrojuma rakstā, plānā un šajos Noteikumos noteiktu aļauto zemes, ēku un citu būvju izmantošanu šajās teritorijās. Piemēram, plānos ar brūnu krāsu attēlotas mazstāvu dzīvojamā apbūves, kas apzīmēta ar šādu burtu salikumu - DzM. Teritoriju apzīmējumi ar burtiem obligāti ievērojami un izmantojami detālplānojumu apzīmējumos, kā arī, veicot teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu precizēšanu. Burtu apzīmējums, papildināts ar ciparu, attēlo to attiecīgās teritorijas izmantošanas vietu, kurai noteiktas īpašas izmantošanas prasības.

308. Ja rodas neskaidrības par plānā attēlotajām teritoriju izmantošanas veidu robežām, tad jāievēro, ka šo teritoriju robežas ir ielu sarkanās līnijas, aizsargjoslu robežas un/vai zemesgabalu savstarpējās robežas, ja vien acīmredzami nav attēlots citādi.

5.2. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

309. Jebkurās plānoto (aļļauto) izmantošanas teritoriju vietās pieļaujamas konkrētas un īpašas prasības. Šo vietu apzīmē plānā ar attiecīgās plānotās (aļļautās) izmantošanas burtu salikumu, kas papildināts ar ciparu. Piemēram, mazstāvu dzīvojamā apbūvē attēlo ar burtu un ciparu kombināciju DzM-1 attiecīgās plānotās (aļļautās) izmantošanas vietu, uz kuru attiecas īpaši noteikumi. Arī šo Noteikumu attiecīgās plānotās (aļļautās) izmantošanas teritorijas punktā „Teritorijas ar īpašiem noteikumiem” apraksta īpašos noteikumus un norāda to avotu (piemēram, detālplānojumu).
310. Apzīmētajā teritorijas daļā turpina darboties teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas attiecas uz visu teritoriju, kur apzīmētā daļa atrodas, ar šādiem nosacījumiem:
- 310.1. ja izņēmuma noteikums ir pretrunā ar kādu šo Noteikumu punktu, tad attiecīgajā apzīmētajā daļā tā vietā stājas izņēmuma noteikums;
- 310.2. ja izņēmuma noteikums nosaka kādu speciāli aļļauto izmantošanu apzīmētajā daļā, tad tā ir vienīgā izmantošana, kādā zemi, ēku vai būvi apzīmētajā daļā drīkst izmantot;
- 310.3. ja izņēmums speciāli aļļauj vienu vai vairākas izmantošanas papildus aļļautajām apzīmētajā teritorijas daļā, tad jebkurš no izņēmumiem un visi citi izņēmumi, kas attiecas uz apzīmēto teritorijas daļu, attiecas arī uz papildus aļļauto izmantošanu vai izmantošanām.
311. Īpašie noteikumi plānoto (aļļauto) izmantošanu vietās papildināmi, izstrādājot un pamatojot tos detālplānojumos. Tie stājas spēkā pēc detālplānojuma apstiprināšanas.
312. Ja rodas neskaidrības par kartē attēlotajām teritoriju robežām, tad jāievēro, ka zemes izmantošanas veidu teritoriju robežas ir ielu sarkanās līnijas un/vai zemes gabalu (kuri nav ielas) savstarpējās robežas, ja vien acīmredzami nav attēlots citādi.
313. Jaunveidojams zemesgabals nevar atrasties vairākās izmantošanas veidu teritorijās, izņemot gadījumus, ja daļa zemes gabala atrodas sarkanajās līnijās.

5.3. Teritorijas, kur apbūve nav galvenais to izmantošanas veids

5.3.1. Ūdeņu /Ū/ un zaļumu teritoriju /Z/ izmantošana

5.3.1.1. Ūdeņu /Ū/ teritorija

314. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Ūdeņu teritorija /Ū/** nozīmē virszemes ūdens objektu (ūdensteču un ūdenstilpju) aizņemtās pilsētas teritorijas.
315. Šajos Noteikumos ūdeņu teritorijas ir dabiskas vai mākslīgas ūdensteces un ūdenstilpes (upes un ezeri, dīķi), kuru izmantošanai ar apbūvi nav tieša sakara, izņemot piestātnes un krasta nostiprinājumus, kā arī citas tauvas joslā aļļautās būves, lai pietauvotu mazizmēra kuģošanas līdzekļus.
316. Ūdeņu teritorijās aļļauta ūdensņemšana ugunsdzēsības vajadzībām.
317. Atjaunojamā Tukuma ezera izmantošanai un apsaimniekošanai jāizstrādā īpaši Tukuma pilsētas Domes saistošie noteikumi.
318. Krasta līnijai jābūt brīvi pieejamai, bez žogiem un citām būvēm, nodrošinot upju un ezeru piekrastes tauvas joslu 10 m platumā, bet gar privāto ūdeņu krastiem 4 m platumā.
319. Virszemes ūdens objektu gultņu reljefa izmaiņa ir pieļaujama tikai aizsērējušo ūdens baseinu iztīrīšanai, ja tā neizraisa vides nelabvēlīgas izmaiņas.

5.3.1.2. Zaļumi upes ielejā /ZU/

320. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Zaļumi upes ielejā /ZU/** nozīmē labiekārtojamas zaļumu teritorijas Slocenes upes ielejā, kur ēku būvniecība nav pieļaujama.
321. Šajā teritorijā pieļaujama atpūtas vietu iekārtošana, gājēju taku un laipu ierīkošana, neizmantojot asfaltbetona segumu.
322. Zaļumu upes ielejā teritorijai ir jābūt brīvi pieejamai upes aizsargjoslā un tauvas joslā, - bez žogiem.
323. Veidojot parkus palieņu teritorijās, jāievēro šo teritoriju vides aizsardzības prasības.

5.3.1.3. Meži un mežaparki /ZM/

324. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Meži un mežaparki /ZM/** ir labiekārtoti publiskas izmantošanas (atpūtas un sporta) ar kokaudzi apauguši zemes nogabali, kuros apbūve pieļaujama tikai mežaparka pamatfunkciju nodrošināšanai.
325. Mežaparka teritorijā aizliegta kailcirte, taču pieļaujama un veicama kopšana.
326. Aizliegts nocirst kokus, kuri sasnieguši Ministru kabineta noteikto īpaši aizsargājamo koku - dižkoku – izmērus, kā arī, ja valdāudzē ietilpstošo koku vecums pārsniedz: priedēm - 60 gadus, eglēm, bērziem un melnalkšņiem – 50 gadus, apsēm – 30 gadus, izņemot augšanā atpalikušos, slimību inficētos un kaitēkļu invadētos kokus.
327. Parka izveidošanas kārtību un apsaimniekošanas pamatprincipus nosaka MK 03.10.2006. noteikumi Nr.819 „Parku ierīkošanas kārtība un apsaimniekošanas pamatprincipi”.
328. Pirms meža zemes transformācijas jāizstrādā detālplānojums un apsaimniekošanas plāns, kurā jānosaka konkrēta zemesgabala funkcionālā izmantošana un apsaimniekošana, kā arī jāparāda rīcības mežaudžu savdabīgo struktūrelementu saglabāšanai.
329. Mežaparka labiekārtošanas elementu, mazo arhitektūras formu u.c. būvju izbūvei ir jāizstrādā būvprojekts.
330. Ierīkojot mežaparku, meža zemes transformāciju pieļaujams veikt tikai zem būvēm – labiekārtojuma elementiem, ja nav citu iespēju tos izvietot.

5.3.1.4. Parki un citi īpašas nozīmes zaļumi /ZĪ/

331. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Parki un citi īpašas nozīmes zaļumi /ZĪ/** nozīmē stādījumi ar īpašu kultūrvēsturisku nozīmi un specifiskām funkcijām, kā arī ar lielu ekoloģisko, estētisko un rekreācijas nozīmi, kas kalpo arī reprezentācijai kā pilsētas seja.
332. Šajā grupā ietilpst: Mācītājmuižas kapi, Vilkājas kapi, Vecie Vilkājas kapi, Veļķu kapi, Brīvkapi, Vācu kapi, Kalna kapi, Ebreju kapi, Meža kapi, Durbes parks, Pilsētas parks, Slocenes senleja, Mālkalns, Tukuma „Lauksargu” dendroloģiskie stādījumi un citi īpašas nozīmes zaļumi.
333. Atļautā izmantošana:
  - 333.1. stādījumu ierīkošana, atjaunošana un regulāra kopšana;
  - 333.2. zālienu regulāra pļaušana noteiktajās vietās;
  - 333.3. koku un krūmu vainagu kopšana un veidošana;
  - 333.4. nokaltušu koku un stubeņu nociršana un kritalu aizvākšana, ja tie apdraud cilvēku un parka būvju, izklaides elementu un mazo arhitektūras formu drošību un ir pretrunā ar konkrētā parka funkcijām;
  - 333.5. parka teritorijas kopšana, tai skaitā atkritumu savākšana;

- 333.6. atpūtas vietu izveidošana;
- 333.7. mazo arhitektūras formu izvietošana;
- 333.8. Tslaicīgas lietošanas būvju- kiosku, publisko tualetu būvniecība, ja tās iekļaujas parka ainavā un nerada paaugstinātu slodzi uz stādījumiem, kā arī nav pretrunā ar parka izmantošanas mērķiem;
- 333.9. parka funkcionēšanai nepieciešamo būvju, izklaides elementu un mazo arhitektūras formu uzturēšana labā tehniskajā stāvoklī, to ekspluatācijas vai lietošanas drošuma un higiēniskuma, nekaitīguma cilvēku veselībai un videi nodrošināšana;
- 333.10. kapsētas teritorija mirušo apbedīšanai iekārtošana un apsaimniekošana, kā arī ar to saistīto būvju: kapličas ar izvadīšanas telpām, iežogojosa sēta, ēka vai telpas saimnieciskiem mērķiem izmantošana, būvniecība un uzturēšana;
- 333.11. gājēju un veloceliņu izbūve.
334. Parku ierīkošanu, restaurāciju, rekonstrukciju vai renovāciju un apsaimniekošanu jāveic, ievērojot MK 03.10.2006. noteikumu Nr.819 „Parku ierīkošanas kārtība un apsaimniekošanas pamatprincipi” prasības.
335. Parkus ierīko saskaņā ar Tukuma pilsētas teritorijas plānojumu, detālplānojumu un izstrādātu būvprojektu normatīvajos aktos noteiktā kārtībā. Vēsturiskam parkam (objektam, kas vecāks par 50 gadiem) detālplānojumu izstrādā visai parka teritorijai, nepieļaujot tajā turpmāku zemes vienību sadalīšanu, respektējot kultūrvēsturiskās vides raksturu, plānojuma struktūru, sugu daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas. Izstrādājot detālplānojumu vēsturiska parka atjaunošanai vai paplašināšanai, ievēro Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izdotos norādījumus un vides eksperta bioloģiskās daudzveidības jomā (dendrologa) atzinumu par parka dendrofloras sastāvu un nepieciešamo aizsardzību.
336. Ja parka teritorija nepieder pašvaldībai, pašvaldība ar zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju slēdz līgumu, kurā nosaka savstarpējos pienākumus un atbildību par parka apsaimniekošanu un publisku pieejamību.
337. Parkos jāizcērt nokaltušie, bojātie koki, nevēlamās koku un krūmu sugas, kas nomāc dendroloģiski un ainaviski vērtīgos kokus, bojā parka ainavu.
338. Parka teritorijā aizliegta zemes lietojuma veida maiņa un būvniecība, ja tā nav saistīta ar konkrētā parka funkciju nodrošināšanu un parka labiekārtošanu.
339. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
- 339.1. ar **ZĪ-1** apzīmētajā teritorijā (neapbūvēta teritorija starp Sloceni un plānoto apbūvi gar Kuldīgas ielu) plānota labiekārtota zaļumu teritorija, kuras izveide uzlabotu Lauktechnikas mikrorajona iedzīvotāju atpūtas iespējas un ir būtiska plānotā bērnu dārza nodrošināšanai ar zaļumu teritorijām. Izstrādājot labiekārtošanas projektu, jāizvērtē iespējamās skatu perspektīvas no Ventspils šosejas, lai nodrošinātu patīkamu vizuālo priekšstatu par Tukumu;
- 339.2. ar **ZĪ-2** apzīmētajā teritorijā (Mālkalns, starp Jelgavas un Zemgales ielām un neapbūvēta teritorija starp L.Parka un Slocenes ielām) paredzēta zaļumu teritorijas labiekārtošana, kas uzlabotu Jauntukuma mikrorajona iedzīvotāju atpūtas iespējas. Šī teritorija ir nozīmīgs skatu punkts uz Slocenes ieleju un Tukuma pilsētu. Izstrādājot labiekārtošanas projektu, jāparedz atpūtas vietu, taku un pieturas vietas iekārtošana viesiem (tūristiem), kur izvietota informācija par pilsētu. Teritorijā jānodrošina regulāra zāliena pļaušana, lai uzturētu patīkamu ainavu, skatoties no upes ielejas pretējās nogāzes;
- 339.3. ar **ZĪ-3** apzīmētajā teritorijā (zaļumu teritorija starp Pavārkalnu un Pavārkalna ielu) pieļaujama labiekārtošana, sakārtojot nelielu ūdenstilpju sistēmu un veidojot gājēju takas saistībā ar blakus esošo Pavārkalnu;

- 339.4. ar **ZĪ-4** apzīmētajā teritorijā (zaļumu teritorija starp Gravas un Lejas ielām) pieļaujama labiekārtošana, ierīkojot bērnu rotaļu laukumu;
- 339.5. ar **ZĪ-5** apzīmētajā teritorijā (zaļumu teritorija starp Čigānu ezeru, Brīvkapjiem un Gotlandes ielu) pieļaujama labiekārtošana, ierīkojot apstādījumus, piemēram, parku;
- 339.6. ar **ZĪ-6** apzīmētajā teritorijā (Slocenes ieleja starp Rīgas - Ventspils dzelzceļu, Jelgavas ielu un plānoto apbūvi gar Pārupes ielu) atļauta vienas vai vairāku ūdenstilpju veidošana, rokot jaunu gultni un uzpludinot Slocenes upes ūdeņus:
  - 339.6.1. ūdenstilpei jāaizņem vismaz 50 % no apzīmētās teritorijas platības. Pārējā no ūdens brīvā teritorija jāparedz labiekārtotām zaļumu teritorijām (ar gājēju/velosipēdu celiņiem, mazajām arhitektūras formām, rotaļu laukumiem u.tml.),
  - 339.6.2. ēku būvniecība nav pieļaujama.
- 339.7. ar **ZĪ-7** apzīmētajā teritorijā (zaļumu teritorija starp Pils ielu un Rīgas – Ventspils dzelzceļu) veicama karavīru kapu pārvietošana uz Kalna kapiem ar mērķi nodrošināt piekļuvi Saulesdārzam;
- 339.8. ar **ZĪ-8** apzīmētajā teritorijā „Tukuma „Lauksargu” dendroloģiskie stādījumi” 0,6 ha platībā, saskaņā ar MK 20.03.2001. noteikumiem Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”, noteikts kā dabas piemineklis – aizsargājami dendroloģiskie stādījumi. Teritorijas robežas noteiktas šo minēto MK noteikumu 78. pielikumā. Šīs teritorijas izmantošanu nosaka 22.07.2003. MK noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

5.3.1.5. Zaļumi apbūves teritorijās /ZA/

340. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Zaļumi apbūves teritorijās /ZA/** nozīmē speciāli iekārtotas teritorijas, kas atrodas pie pašreiz esošās un plānotās apbūves, gan publiski pieejamas teritorijas, gan arī teritorijas ar ierobežotu pieejamību.
341. Atkarībā no zaļumu veida un novietojuma, pašreizējās vai perspektīvās funkcijas, izdalāmi šādi zaļumu tipi:
  - 341.1. skvēri;
  - 341.2. ielu stādījumi, koku rindas;
  - 341.3. atsevišķi koki vai to grupas;
  - 341.4. dārzi un stādījumi pagalmos;
  - 341.5. mazdārziņi;
  - 341.6. rotaļu laukumi;
  - 341.7. atklātie sporta laukumi;
  - 341.8. zaļumi pie iestāžu un organizāciju ēkām;
  - 341.9. publiskās atpūtas vietas;
  - 341.10. zaļumi pie sabiedriskām ēkām.
342. Atļautā izmantošana izriet no zaļumu apbūves teritorijas funkcijām: vides veidošana un aizsardzība, vides estētika, ikdienas atpūta pilsētvidē, reprezentācija:
  - 342.1. skvēru, ielu stādījumu, atsevišķu koku grupu un citu zaļumu ierīkošana;
  - 342.2. rotaļu laukumu, sporta laukumu un atpūtas vietu izbūve;
  - 342.3. ielu, ceļu un laukumu izbūve;

342.4. aizsargstādījumu (vēja, sanitārie, prettrokšņa) un maskējošo stādījumu ierīkošana.

343. Apstādījumi ir jāierīko visu apbūves teritoriju brīvajās zaļumu platībās. Tos ierīkojot, jāievēro inženierkomunikāciju novietojums.
344. Tās zaļumu apbūves teritorijas, kurām kartē "Teritorijas plānotā (aļļautā) izmantošana" ir apvilktā sarkana līnija (atbilstoša sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijas krāsojumam), ir funkcionāli piesaistītas blakusesošajām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām un tajās ir aļļauta atklāta tipa sporta laukumu un tiem piesaistīto palīgbūvju celtniecība.
345. Zaļumu teritorijās jāizvieto laukumi un gājēju ceļi, kuru kopējā platība nedrīkst aizņemt vairāk par 20% no kopējās zemesgabala teritorijas.
346. Apbūves teritorijās, kurās aug priedes, jāaizsargā un jāsaglabā ne tikai priedes, bet arī priedei raksturīgā zemesedze.
347. Zaļumu teritorijas publiskajā apbūvē jāplāno un jāiekārto, ņemot vērā konkrētās ēkas, būves izmantošanas funkciju. Celiņi jāierīko tā, lai pa īsāko ceļu varētu nokļūt nepieciešamā virzienā. Celiņu krustojumi jāizveido paplašināti, pieskaņojoties dabiskam gājēju kustības virzienam.
348. Stādījumiem ražošanas apbūves teritorijā ir ugunsdrošības nozīme. Šajā teritorijā nedrīkst stādīt skuju kokus.
349. Sanitāro aizsargzonu stādījumos nav aļļauts iekārtot parkus un skvērus, rotaļu un sporta laukumus, atpūtas vietas. Uz šīs zonas rēķina nav pieļaujama apbūves paplašināšana. Ja šajā teritorijā ir koki un krūmi, tie jāsaglabā un jāpapildina ar jauniem stādījumiem.
350. Veidojot ielu stādījumus, jāņem vērā šajos Noteikumos noteiktie ielu šķērsprofili, kā arī inženierkomunikāciju izvietojums. Apstādījumus starp ielas braucamo daļu un ietvi jāiekārto tā, lai netraucētu satiksmes drošībai. Stādot kokus, to attālumam no ielas braucamās daļas jābūt vismaz 2,0 m. Koki ielu stādījumos jāveido ar vismaz 2 - 2,5 m augstiem stumbriem. Pieauguši koki ielu stādījumos nedrīkst pārsniegt 8 - 9 m augstumu. Ielu stādījumus neierīko ielu krustojumos -- redzamības trīsstūra robežās.
351. Izvietojot jebkādu aļļauto izmantošanu, zemesgabalā maksimāli jāsaglabā augsnes virskārta (sega) un esošie koki.
352. Ēku tuvumā stādāmie koki nedrīkst traucēt dzīvojamo un publisko telpu insolāciju un izgaismošanu.
353. Koku ciršana pieļaujama, ja tie rada draudus iedzīvotāju veselībai, satiksmes drošībai un būvēm, kā arī apstādījumu rekonstrukcijas un renovācijas nolūkos. Koku ciršanu jāveic saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, pašvaldības noteikto kārtību.
354. Lai saglabātu un aizsargātu augošus kokus, veicot jebkārus būvdarbus, kravu transportēšanu un citus darbus, darba veicējam jānodrošina saglabājamo koku stumbru un vainagu aizsardzība pret bojājumiem. Veicot rakšanas darbus, jānodrošina atsegto sakņu aizsardzība.

5.4. Apbūves teritorijas

5.4.1. Dzīvojamās apbūves teritorijas /Dz/

5.4.1.1. Savrupmāju apbūves teritorija /DzS/

355. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Savrupmāju apbūves teritorija /DzS/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes galvenā izmantošana ir savrupmāja, bet palīgizmantošana - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas.
356. Galvenā izmantošana, kādai atļauts izmantot zemesgabalus teritorijā, kas paredzēta savrupmāju apbūvei /DzS/, ir:
- 356.1. savrupmāja: vienas ģimenes dzīvojamā māja, divu ģimeņu dzīvojamā māja, dvīņu māja;
  - 356.2. atsevišķā zemesgabalā, ja tam piekrīt blakus zemesgabalu īpašnieki, pamatojot ar detālplānojumu vai veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu: privāts mājas bērnudārzs, viesu nams.
357. Palīgizmantošana:
- 357.1. telpas individuālajam darbam;
  - 357.2. saimniecības ēkas;
  - 357.3. garāžas;
  - 357.4. pagrabi ar kopējo platību līdz 40 m²;
  - 357.5. siltumnīcas;
  - 357.6. nojumes un citas palīgēkas.
358. Jaunizveidojama zemesgabala minimālais lielums - 600 m².
359. Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 30% no zemesgabala platības.
360. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 80% no zemesgabala platības.
361. Zemesgabala minimālā brīvā zaļumu teritorija nedrīkst būt mazāka par 40%.
362. Maksimālais stāvu skaits – 2 stāvi un mansarda vai jumta stāvs.
363. Maksimālais ēku un būvju augstums -- 11 m.
364. Priekšpagalma dziļums nedrīkst būt mazāks par 3 m, izņemot esošas apbūves gadījumus (iedibināta būvlaide), bet pie maģistrālajām ielām ne mazāks par 6 m.
365. Savrupmāju apbūves teritorijā minimālo pieļaujamo attālumu starp savrupmājām nosaka sānpagalma un aizmugures pagalmu minimālais platums:
- 365.1. sānpagalma platums nedrīkst būt mazāks par 3 m, ja tas ir iekšējais vai ārējais sānpagalms un tā platuma palielināšanu (vai samazināšanu) neprasa sānielas iedibinātā būvlaide;
  - 365.2. ar blakus zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, sānpagalma minimālo platumu var samazināt vai būvēt uz robežas;
  - 365.3. aizmugures pagalma dziļums nedrīkst būt mazāks par 3 m;
  - 365.4. ar aizmugures zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, aizmugures pagalma minimālo dziļumu var samazināt vai būvēt uz robežas.
366. Ja ēka vai būve izvietota mazākā attālumā kā 3 m no kaimiņa zemesgabala robežām, tad tā jumta jebkura punkta augstums šajā zonā nedrīkst pārsniegt 4,5 m. Šo augstumu ar zemesgabala

Īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, drīkst palielināt līdz šī zonas maksimālajam ēku un būvju augstumam.

367. Saimniecības ēku nedrīkst ierīkot priekšpagalmā vai ārējā sānpagalmā.
368. Par saimniecības ēku neuzskata, ja tā piebūvēta dzīvojamajai mājai vai iebūvēta tajā.
369. Minimālais attālums no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām blakus zemesgabalos nedrīkst būt mazāks par 6 m.
370. Maksimālais dzīvojamo māju skaits uz zemesgabala - divas mājas, ja, rēķinot uz katru māju, tās zemesgabala lielums nav mazāks par noteikto minimālo zemesgabala lielumu un zemesgabals neatrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā. Apbūvējot vienu zemesgabalu ar divām dzīvojamām mājām, vienlaicīgi jāparedz zemesgabala sadalīšanas iespējas.
371. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
372. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
  - 372.1. Ar DzS-1 apzīmētajā apbūves teritorijā, atšķirībā no citām savrupmāju apbūves teritorijām, noteikts:
    - 372.1.1. jaunveidojama zemesgabala minimālā platība – 1200 m²;
    - 372.1.2. apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 20%;
    - 372.1.3. brīvā zaļumu teritorija nedrīkst būt mazāka par 70%;
    - 372.1.4. atļautais stāvu skaits – 2 stāvi;
    - 372.1.5. ēku augstums nedrīkst pārsniegt 9 m.

5.4.1.2. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzM/

373. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzM/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes galvenā izmantošana ir – 1-3 stāvu (papildus pieļaujams mansarda vai jumta stāvs) daudzdzīvokļu namu apbūve ar īres vai privātiem dzīvokļiem, bet palīgizmantošana - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas, kas parasti izvietojamas dzīvojamo namu pirmajos stāvos un negatīvi neietekmē dzīvojamās vides kvalitāti.
374. Galvenā izmantošana, kādai atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta Mazstāvu dzīvojamajai apbūvei /DzM/, ir:
  - 374.1. 1-3 stāvu daudzdzīvokļu nams;
  - 374.2. rindu māja;
  - 374.3. savrupmāja: vienas ģimenes dzīvojamā māja, divu ģimeņu dzīvojamā māja, dvīņu māja;
  - 374.4. privāts mājas bērnudārzs;
  - 374.5. pirmsskolas bērnu iestāde;
  - 374.6. individuālais darbs;
  - 374.7. daudzdzīvokļu namu pirmajos stāvos, bet ne vairāk kā 40 % no ēkas kopējās platības:
    - 374.7.1. pārvaldes iestāde;
    - 374.7.2. tirdzniecības un pakalpojumu objekts;
    - 374.7.3. komerciestāde;
    - 374.7.4. kultūras iestāde;

374.7.5. ārstniecības iestāde.

375. Palīgizmantošana:

- 375.1. telpas individuālajam darbam;
- 375.2. saimniecības ēkas;
- 375.3. nojumes un citas palīgēkas;
- 375.4. garāžas un autostāvvietas (pazemes un virszemes);
- 375.5. rotaļu laukumi;
- 375.6. atpūtas vietas;
- 375.7. atklātie sporta laukumi.

- 376. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 100% rādītāju 1-2 stāvu (un mansarda vai jumta stāvs) apbūvē, bet 3 stāvu (un mansarda vai jumta stāvs) apbūvē - 140 %.
- 377. Maksimālais ēku augstums - 1--2 stāvu (un mansarda vai jumta stāvs) apbūvē -- 11 m un 3 stāvu (un mansarda vai jumta stāvs) apbūvē - 14 m.
- 378. Zemesgabala minimālā brīvā zaļumu teritorija nedrīkst būt mazāka par 30%, izņemot komerciestāžu, tirdzniecības un pakalpojumu objektu teritorijās, kur šo rādītāju var samazināt līdz 15%.
- 379. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā atļauta ielu, ceļu, piebrauktuvi un inženiertehniskās apgādes objektu, t.sk. inženierkomunikāciju būvniecība, rekonstrukcija, renovācija.
- 380. Izvietojot dzīvojamās mājas ar garākajām fasādēm vienu pretī otrai, jāpieņem ne mazāks attālums par 20 m starp dzīvojamām mājām.
- 381. Izvietojot pretī vienas ēkas garākajai fasādei otras ēkas gala fasādi ar dzīvojamo istabu logiem, attālums starp tām jāpieņem ne mazāks par 10 m, ja tiek nodrošināta istabu nepārskatāmība no ēku logiem un ievērotas insolācijas un apgaismojuma normas.
- 382. Attālums no daudzdzīvokļu dzīvojamo namu logiem:
  - 382.1. bērnu rotaļām - 12 m;
  - 382.2. pieaugušo iedzīvotāju atpūtai - 10 m;
  - 382.3. fiziskām nodarbībām - 10 - 40 m (atkarībā no trokšņu līmeņa un nodarbību veida);
  - 382.4. saimnieciskiem mērķiem - 20 m.
- 383. Atkritumu konteineru laukumus jāierīko aizēnotās, labi vēdināmās vietās. Tie norobežojami ar krūmu dzīvžogu vai atsevišķu koku stādījumiem. Šiem laukumiem jāatrodas ne tuvāk par 20 m no dzīvojamo ēku logiem, atklātiem sporta laukumiem, rotaļu laukumiem un pieaugušo atpūtas vietām, bet ne tālāk par 100 m no tālākās ieejas ēkā, izņemot slēgta tipa urnas brīvēstāvošā ēkā, kad minēto attālumu samazināt līdz 10 m. Pie atkritumu konteineru laukumiem jāparedz piebrauktuves.
- 384. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
- 385. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
  - 385.1. ar **DzM-1** apzīmētajā apbūves teritorijā (apbūves teritorijas Tukuma vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā), atšķirībā no citām mazstāvu apbūves teritorijām, pieļaujama šo Noteikumu 374.7.punktā atļautā izmantošana vairāk nekā 40% no ēkas kopējās platības, dzīvokļiem atstājot vismaz 20% no ēkas kopējās platības;
  - 385.2. ar **DzM-2** apzīmētajā apbūves teritorijā (plānotās apbūves teritorijas Slocenes senielejas labajā krastā), atšķirībā no citām mazstāvu apbūves teritorijām, atļauta 2 stāvu (un jumta stāvs) daudzdzīvokļu māju apbūve;

- 385.3. ar **DzM-3** apzīmētajā apbūves teritorijā (plānotās apbūves teritorijas Slocenes senielejas labajā krastā, Rūpniecības un Smārdes ielās), atšķirībā no citām mazstāvu apbūves teritorijām, atļauta 3 stāvu (un jumta stāvs) daudzdzīvokļu māju apbūve.

5.4.1.3. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzD/

386. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzD/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes galvenā izmantošana ir – 4-5 stāvu (papildus pieļaujams mansarda vai jumta stāvs) (atsevišķās vietās līdz 7 stāviem) daudzdzīvokļu namu apbūve ar īres vai privātiem dzīvokļiem, bet palīgizmantošana - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas.
387. Galvenā izmantošana, kādai atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta Daudzstāvu dzīvojamajai apbūvei /DzD/, ir:
- 387.1. 4-5 stāvu daudzdzīvokļu nams (speciāli norādītā teritorijā 7 stāvu daudzdzīvokļu nams bez tiesībām izbūvēt papildus mansarda vai jumta stāvu);
- 387.2. daudzdzīvokļu namu pirmajā stāvā, bet ne vairāk kā 25% no ēkas kopējās platības:
- 387.2.1. pirmsskolas bērnu iestāde;
- 387.2.2. pārvaldes iestāde;
- 387.2.3. tirdzniecības un pakalpojumu objekts, izņemot sabiedriskās ēdināšanas iestādes esošajos namos;
- 387.2.4. komerciestāde;
- 387.2.5. kultūras iestāde;
- 387.2.6. ārstniecības iestāde.
388. Palīgizmantošana:
- 388.1. telpas individuālajam darbam;
- 388.2. saimniecības ēkas;
- 388.3. nojumes un citas palīgēkas;
- 388.4. garāžas un autostāvvietas (pazemes un virszemes);
- 388.5. rotaļu laukumi;
- 388.6. atpūtas vietas;
- 388.7. atklātie sporta laukumi.
389. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte atkarībā no stāvu skaita:
- 389.1. 4 stāvu apbūvē – 160%;
- 389.2. 5 stāvu apbūvē – 200%;
- 389.3. 6 stāvu apbūvē – 240%;
- 389.4. 7 stāvu apbūvē – 260%.
390. Zemesgabala minimālā brīvā zaļumu teritorija nedrīkst būt mazāka par 30%.
391. Maksimālais ēku augstums līdz jumta korei, dzegas, parapeta virsmalai vai jumta malai atkarībā no stāvu skaita:
- 391.1. 4 stāvu apbūvē – 18 m;
- 391.2. 5 stāvu apbūvē – 21 m;
- 391.3. 6 stāvu apbūvē – 24 m;

391.4. 7 stāvu apbūvē – 27 m.

392. Ja Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija /DzD/ piekļaujas Savrupmāju apbūves teritorijai /DzS/, pie robežas ar šo teritoriju daudzstāvu apbūves augstums nedrīkst pārsniegt 4 stāvus.
393. Izvietojot dzīvojamās mājas ar garākajām fasādēm vienu pretī otrai, jāpieņem ne mazāks attālums par 30 m starp dzīvojamām mājām.
394. Izvietojot pretī vienas ēkas garākajai fasādei otras ēkas gala fasādi ar dzīvojamo istabu logiem, attālums starp tām jāpieņem ne mazāks par 10 m, ja tiek nodrošināta istabu nepārskatāmība no ēku logiem un ievērotas insolācijas un apgaismojuma normas.
395. Daudzstāvu daudzdzīvokļu namu (mikrorajonu) apbūves iekšpagalmos jauna apbūve un tās izvietojums izvērtējams, ievērojot intensitātes, brīvās zaļumu teritorijas rādītāja, kā arī insolācijas (izsauļojuma) un izgaismojuma prasības, nepieļaujot mazāku par 30 m attālumu starp ēku garākajām fasādēm un logiem tajās.
396. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves zemesgabalos daudzstāvu daudzdzīvokļu namu zemesgabali izmantojami kā atklāta publiskā telpa. To iežogošana nav pieļaujama.
397. Saimniecības ēku vai būvi nedrīkst ierīkot tuvāk par 1 m no zemesgabala sānu vai aizmugures robežas. Ar blakus vai attiecīgi aizmugures zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, šo minimālo attālumu var samazināt vai būvēt uz robežas.
398. Par saimniecības ēku vai būvi neuzskata, ja tā piebūvēta dzīvojamajai mājai vai iebūvēta tajā.
399. Attālums no daudzdzīvokļu dzīvojamo namu logiem:
- 399.1. bērnu rotaļām - 12 m;
  - 399.2. pieaugušo iedzīvotāju atpūtai - 10 m;
  - 399.3. fiziskām nodarbībām - 10 - 40 m (atkarībā no trokšņu līmeņa un nodarbību veida);
  - 399.4. saimnieciskiem mērķiem - 20 m.
400. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
401. Ar **DzD-1** apzīmētajā apbūves teritorijā (plānotā apbūves teritorija starp Tulpju, Smilšu un Kurzemes ielām), atšķirībā no citām daudzstāvu apbūves teritorijām pieļaujama 7 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve.
402. Ar **DzD-2** apzīmētajā apbūves teritorijā (plānotās apbūves teritorijas Smārdes un Rūpniecības ielās), atšķirībā no citām daudzstāvu apbūves teritorijām, atļauta 4 stāvu (un jumta stāvs) daudzdzīvokļu māju apbūve.

5.4.2. Publiskās apbūves teritorijas /P/

5.4.2.1. Sabiedrisko iestāžu apbūves teritorija /PS/

403. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Sabiedrisko iestāžu apbūves teritorija /PS/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes, būvju vai to daļu galvenā izmantošana kalpo publiskiem, sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem un ietver arī valsts un pašvaldības, reliģijas, izglītības, kultūras, zinātnes, ārstniecības, sociālās aprūpes vai citas līdzīgas nekomerciālas iestādes.
404. Galvenā izmantošana, kādai atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta Sabiedrisko iestāžu apbūvei /PS/, ir:
- 404.1. valsts un pašvaldību iestādes;
  - 404.2. izglītības un zinātnes iestādes;

- 404.3. kultūras iestāde;
  - 404.4. ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestādes (slimnīcas, pansionāti, dispanseri, ambulances; sanatorijas u.c.);
  - 404.5. muzeji, arhīvi un bibliotēkas;
  - 404.6. baznīcas, kapliņas;
  - 404.7. sporta būves un ēkas;
  - 404.8. autoosta un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objekti.
405. Palīgizmantošana:
- 405.1. tirdzniecības un pakalpojumu objekts;
  - 405.2. dzīvoklis ēkas daļā;
  - 405.3. publisko tualešu būves;
  - 405.4. rotaļu laukumi;
  - 405.5. garāžas (pazemes un virszemes, ar atsevišķām bloķētām telpām);
  - 405.6. satiksmes un sakaru ēkas: autostaciju un ūdenstransporta staciju ēkas, pasta, sakaru nodaļu, radiostaciju ēkas; telefona centrāļu un līniju pastiprināšanas punktu ēkas;
  - 405.7. inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti;
  - 405.8. atpūtas vietas.
406. Jebkurai atļautajai publiskajai apbūvei jāparedz tāds minimālais zemesgabals, kas nodrošina normatīvo aktu prasību un šo noteikumu prasību par konkrētās teritorijas apbūves rādītājiem un autostāvvietām izpildi.
407. Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 40% no zemesgabala platības.
408. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 200%, nozīmīgām būvēm veicot būvniecības ieceres publiskās apspriešanas procedūru.
409. Zemesgabala minimālā brīvā zaļumu teritorija - 40%, bet jaunbūvējamas pirmsskolas bērnu iestādes zemesgabala brīvajai teritorijai jābūt ne mazākai par šīs iestādes stāvu kopējo platību, ja, veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu, netiek pieprasīts palielināt brīvās zaļumu teritorijas rādītāju.
410. Maksimālais stāvu skaits - 5 stāvi.
411. Maksimālais ēku augstums - 21 m līdz jumta korei, dzegas, parapeta virsmalai vai jumta malai, bet, ja zemesgabals atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā, tad ēkas vai būves stāvu skaits jāpieņem atbilstoši šīs teritorijas apbūves augstumam.
412. Dzīvokļiem, kuri ierīkoti kā palīgizmantošana, jānodrošina piekļūšana atsevišķi no citām ēkas izmantošanām.
413. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
414. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
- 414.1. ar **PS-1** apzīmētajā apbūves teritorijā (pašreiz neapbūvēta teritorija Kuldīgas ielā), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais teritorijas izmantošanas veids ir bērnu dārzs;
  - 414.2. ar **PS-2** apzīmētajā apbūves teritorijā (bijusī naftas produktu izkraušanas vieta pie dzelzceļa stacijas Tukums I), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais

teritorijas izmantošanas veids atļauts dzelzceļa stacija, autoosta, tirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana;

- 414.3. ar **PS-3** apzīmētajā apbūves teritorijā (bijusī kartingu trase un sporta laukums starp Tīles ielu un Meža kapiem), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais teritorijas izmantošanas veids ir izglītības iestāde, zinātnes iestāde, pārvaldes iestāde, sociālās aprūpes iestāde, ārstniecības iestāde, sporta būve;
- 414.4. ar **PS-4** apzīmētajā apbūves teritorijā (neapbūvēta teritorija starp Tīrgus un Gotlandes ielām un Brīvkapiem), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais teritorijas izmantošanas veids ir reliģiska iestāde, baznīca. Pirms baznīcas būvniecības jāriko būvniecības ieceres sabiedriskā apspriešana;
- 414.5. ar **PS-5** apzīmētajā apbūves teritorijā (pašreiz neizmantota teritorija Kandavas ielā pie Vilkājas kapiem), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais teritorijas izmantošanas veids ir izvadīšanas ceremoniju ēka;
- 414.6. ar **PS-6** apzīmētajā apbūves teritorijā (ledus un atpūtas centrs Stadiona ielā 3), atšķirībā no citām sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijām, galvenais teritorijas izmantošanas veids noteikts sporta būves un ēkas, bet palīgizmantošana – tirdzniecības un pakalpojumu objekts.

5.4.2.2. Komercestāžu apbūves teritorija /PK/

415. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Komercestāžu apbūves teritorija /PK/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes, būvju vai to daļu galvenā izmantošana ir komercestādes, bet palīgizmantošana – citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas. Pieļaujama vieglās ražošanas uzņēmuma, kas rada tikai nebūtisku piesārņojumu, izvietošana.
416. Galvenā izmantošana, kādai atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta Komercestāžu apbūvei /PK/, ir:
  - 416.1. bankas;
  - 416.2. viesnīcas, moteli, viesu nami un citas īslaicīgas apmešanās ēkas;
  - 416.3. restorāni un citas sabiedriskās ēdināšanas ēkas, t.sk. vasaras tipa kafejnīcas, bufetes un bāri ar vaļējām verandām, terasēm;
  - 416.4. mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekti, t.sk. sezonas rakstura;
  - 416.5. tehniskās apkopes stacija;
  - 416.6. aptiekas;
  - 416.7. konferenču un biroju ēkas;
  - 416.8. vieglās ražošanas uzņēmums;
  - 416.9. degvielas un gāzes uzpildes staciju ēkas esošajās vietās un speciāli paredzētajā teritorijā;
  - 416.10. azartspēļu ēkas un citi ar komercdarbību saistīti objekti.
417. Palīgizmantošana:
  - 417.1. dzīvoklis ēkas daļā;
  - 417.2. publisko tualešu būves;
  - 417.3. rotaļu laukumi;
  - 417.4. atpūtas vietas;
  - 417.5. garāžas (pazemes un virszemes, ar atsevišķām bloķētām telpām);
  - 417.6. inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti;

- 417.7. satiksmes un sakaru ēkas: autostaciju un ūdenstransporta staciju ēkas, pasta, sakaru nodaļu, radiostaciju ēkas; telefona centrālu un līniju pastiprināšanas punktu ēkas.
418. Jebkurai atļautajai publiskajai apbūvei jāparedz tāds minimālais zemesgabals, kas nodrošina normatīvo aktu prasību un šo noteikumu prasību par konkrētās teritorijas apbūves rādītājiem un autostāvvietām izpildi.
419. Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 40% no zemesgabala platības.
420. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 120%, nozīmīgām būvēm veicot būvniecības ieceres publiskās apspriešanas procedūru.
421. Zemesgabala minimālajai brīvajai zaļumu teritorijai jābūt vismaz 30%.
422. Maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi (un mansarda vai jumta stāvs).
423. Maksimālais ēku augstums - 15 m, bet, ja zemesgabals atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā, tad ēkas vai būves stāvu skaits jāpieņem atbilstoši šīs teritorijas apbūves augstumam.
424. Dzīvokļiem, kuri ierīkoti kā palīgizmantošana, jānodrošina piekļūšana atsevišķi no citām ēkas izmantošanām.
425. Komercestāžu apbūves teritorijā atļautā izmantošana - degvielas un/vai gāzes uzpildes stacija pieļaujama tikai jau esošajās vietās, bet jaunas stacijas ierīkošana – Raudas ielā 49 un Pļavas ielā 10.
426. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
427. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
- 427.1. ar **PK-1** apzīmētajā apbūves teritorijā (apbūves teritorijas Tukuma vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā), atšķirībā no citām komercestāžu apbūves teritorijām, pieļaujama atļautā izmantošana – dzīvoklis līdz pat 60% no ēkas kopējās platības;
- 427.2. ar **PK-2** apzīmētajā apbūves teritorijā (bijusī Fermentu rūpnīca Pasta ielā), atšķirībā no citām komercestāžu apbūves teritorijām, pieļaujamie galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir viesnīcas, konferenču zāles, kultūras iestādes, izstāžu un koncertzāles, restorāni, kafējnīcas, biroji un dzīvoklis kā palīgizmantošana. Nav pieļaujama bijusīs Fermentu rūpnīcas galvenās ēkas nojaukšana. Pirms ēku rekonstrukcijas jāveic būvniecības ieceres publiskā apspriešana. Jāsauglabā ēkas arhitektoniskās vērtības, jāsaņem VKPAI saskaņojums par izstrādāto būvprojektu un jānodrošina tā sabiedriskā apspriešana;
- 427.3. ar **PK-3** apzīmētajā apbūves teritorijā (Slocenes senielejā – gar Jelgavas un Pārupes ielām), atšķirībā no citām komercestāžu apbūves teritorijām, noteikts:
- 427.3.1. galvenā atļautā izmantošana:
- 427.3.1.1. viesu nami, viesnīcas, konferenču ēkas;
- 427.3.1.2. restorāni un citas sabiedriskās ēdināšanas ēkas, t.sk. vasaras tipa kafējnīcas, bufetes un bāri ar vaļējām verandām, terasēm;
- 427.3.1.3. velosipēdu, laivu, slēpju, slidu u.tml. nomas punkti;
- 427.3.2. palīgizmantošana:
- 427.3.2.1. dzīvoklis ēkas daļā;
- 427.3.2.2. publisko tualetu būves;
- 427.3.2.3. rotaļu laukumi;
- 427.3.2.4. atpūtas vietas;

- 427.3.3. apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 30%;
- 427.3.4. brīvā zaļumu teritorija nedrīkst būt mazāka par 60%;
- 427.3.5. ēku augstums nedrīkst pārsniegt 10 m.
- 427.4. Ar **PK-4** apzīmētajā apbūves teritorijā (pašreiz neapbūvēts zemesgabals Zemgales un L.Parka ielu stūrī), atšķirībā no citām komerciestāžu apbūves teritorijām, pieļaujamie galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir restorāni, kafējnīcas, mazumtirdzniecības objekti.
- 427.5. Ar **PK-5** apzīmētajā apbūves teritorijā (bijusī naftas bāze Pļavas ielā 10), atšķirībā no citām komerciestāžu apbūves teritorijām, pieļaujamais galvenais teritorijas izmantošanas veids ir komerciestādes, tai skaitā degvielas uzpildes stacijas un gāzes uzpildes stacijas. Šie Noteikumi nepieļauj līdzšinējo teritorijas izmantošanu naftas un degvielas bāzēm. Teritorijas sakārtošana jāveic saskaņā ar 16.05.2006. MK noteikumiem Nr.400 „Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamajām cisternām” un citiem normatīvajiem aktiem. Pirms teritorijas plānotās izmantošanas uzsākšanas jānovērš grunts piesārņojums.
- 427.6. Ar **PK-6** apzīmētajā apbūves teritorijā (pie Durbes pils), atšķirībā no citām komerciestāžu apbūves teritorijām, pieļaujamie galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir viesnīcas, konferenču zāles, kultūras iestādes, izstāžu un koncertzāles, restorāni, kafējnīcas, biroji, muzeji, sanatorijas un dzīvoklis kā palīgizmantošana. Plānotajai pārbūvei pozitīvi jāpapildina Durbes pils kultūrvēsturiskās apbūves ansamblis.

5.4.3. Ražošanas apbūves teritorijas

5.4.3.1. Ražošanas objektu un noliktavu teritorija /RR/

- 428. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Ražošanas objektu un noliktavu teritorija /RR/** nozīmē zemesgabalus, kur zemes galvenā izmantošana ir ražošanas, komunālie, noliktavu un transporta uzņēmumi, vairumtirdzniecības iestādes, bet sekundārās – citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas.
- 429. Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta Ražošanas objektu un noliktavu apbūvei /RR/, ir:
  - 429.1. vispārīgās ražošanas uzņēmums;
  - 429.2. vieglās ražošanas uzņēmums;
  - 429.3. noliktava;
  - 429.4. kravu stacija;
  - 429.5. vairumtirdzniecības iestāde;
  - 429.6. tehniskās apkopes stacija;
  - 429.7. autostāvvietas;
  - 429.8. degvielas un/vai gāzes uzpildes stacija;
  - 429.9. komerciestāde;
  - 429.10. pārvaldes iestāde;
  - 429.11. ārpustelņu uzglabāšana kā palīgizmantošana;
  - 429.12. inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti;
  - 429.13. publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra;
  - 429.14. privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra.

430. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 120%.
431. Zemesgabala minimālā brīvā zaļumu teritorija noteikta 15%.
432. Maksimālais stāvu skaits noteikts 3 stāvi, ēkām nepārsniedzot 18 m augstumu.
433. Ja zemesgabals robežojas ar dzelzceļa zonu, tad pagalmā gar zemesgabala to robežu, kas ir pie dzelzceļa zonas, nav nepieciešams.
434. Sanitārās vai citas aizsargjoslas ražošanas, komunālajiem un noliktavu objektiem parasti nedrīkst pārsniegt zemes gabala robežas.
435. Objektam, kuru darbība rada rūpniecisko risku, jāveic tā novērtējums.
436. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz Tukuma pilsētas Būvvaldē pamatota lēmuma pieņemšanai par objekta izvietojuma nosacījumiem un nepieciešamajiem darbības ierobežojumiem, kā arī par riska samazināšanas programmas izstrādāšanu.
437. Katram dzīvoklim, kas ierīkots kā palīgizmantošana, jānodrošina piekļūšana atsevišķi no citām ēkas izmantošanām.
438. Ārpustelņu uzglabāšana kā palīgizmantošana:
- 438.1. nav atļauta tuvāk par 3 m no zemesgabala robežas;
  - 438.2. nav atļauta nevienā nepieciešamajā autostāvvietā;
  - 438.3. jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu.
439. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.
440. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā attēlots kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" M 1: 5000:
- 440.1. ar **RR-1** apzīmētajā apbūves teritorijā (ražošanas teritorija starp Slocenes, Jelgavas ielām un Sloceni) jānodrošina publiski pieejama tauvas josla:
    - 440.1.1. nav pieļaujama teritorijas attīstība, kas pasliktina pašreizējo Slocenes senlejas ainavu un Slocenes upes ūdens kvalitāti, jāveic pasākumi piesārņojošo izmešu samazināšanai un teritorijas vizuālā izskata uzlabošanai.
  - 440.2. Ar **RR-2** apzīmētajā apbūves teritorijā (ražošanas teritorija Rīgas ielā) nav pieļaujama smagās rūpniecības attīstība.
    - 440.2.1. Jaunas būvniecības vai esošo ēku rekonstrukcijas gadījumā jāveic perspektīvās ainavas analīze no Durbes pils un estrādes skatu punktiem. Jāveic pasākumi teritorijas vizuālā izskata uzlabošanai.
  - 440.3. Ar **RR-3** apzīmētajā apbūves teritorijā (ražošanas teritorija starp Kluso un Raudas ielām) nav pieļaujama smagās rūpniecības attīstība, jāveic pasākumi teritorijas vizuālā izskata uzlabošanai.
  - 440.4. Ar **RR-4** apzīmētajā apbūves teritorijā (ražošanas teritorija starp Asteru un Tulpju ielām) jāveic pasākumi piesārņojošo izmešu samazināšanai un teritorijas vizuālā izskata uzlabošanai.

5.4.4. Tehniskās apbūves teritorijas

5.4.4.1. Inženiertehniskās apgādes objektu teritorija /TI/

441. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Inženiertehniskās apgādes objektu teritorija /TI/** nozīmē zemesgabalus, arī teritoriju, kur galvenā izmantošana ir pilsētas inženierkomunikāciju objekti.

442. Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot ēkas un būves uz zemes, kas paredzēta Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijām /TI/, ir:
- 442.1. inženiertehnisko komunikāciju objekts;
  - 442.2. notekūdeņu attīrīšanas ietaises un sūkņu stacijas;
  - 442.3. hidrotehniskās būves;
  - 442.4. ūdensapgādes būves;
  - 442.5. lielgabarīta un šķiroto atkritumu centri;
  - 442.6. zaļo atkritumu kompostēšanas laukumi;
  - 442.7. apstādījumi (aizsargstādījumi);
  - 442.8. ārpustelņu uzglabāšana kā palīgizmantošana;
  - 442.9. autonomvietne kā palīgizmantošana.
443. Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte, brīvā zaļumu teritorija un apbūves augstums nosakāmi ar Tukuma pilsētas Būvvaldes izdoto plānošanas un arhitektūras uzdevumu.
444. Jānodrošina zemesgabalu ārpus inženiertehniskās apgādes objektu teritorijām aizsardzība pret tehniskās apbūves radītajiem trokšņiem un citu veidu piesārņojumiem, ja šie zemesgabali nav ražošanas objektu un noliktavu teritorijas.
445. Lielgabarīta un šķiroto atkritumu centru, kā arī zaļo atkritumu kompostēšanas laukumu novietne jānosaka ar būvprojektu, obligāti veicot publiskās apspriešanas procedūru.
446. Ārpustelņu uzglabāšana kā palīgizmantošana:
- 446.1. nav atļauta tuvāk par 3 m no zemes gabala robežas;
  - 446.2. nav atļauta nevienā nepieciešamajā autostāvvietā;
  - 446.3. jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu.
447. Katram dzīvoklim, kas ierīkots kā palīgizmantošana, jānodrošina piekļūšana atsevišķi no citām ēkas izmantošanām.
448. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.

5.4.4.2. Satiksmes infrastruktūras teritorijas /TS/

449. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos **Satiksmes infrastruktūras teritorijas /TS/** nozīmē teritoriju, kur galvenā izmantošana ir gājēju un velosipēdu celiņu, maģistrālo, pilsētas un vietējas nozīmes ielu, dzelzceļa, kā arī publisko autostāvvietu un garāžu izvietošana.
450. Nolūki, kādos atļauts izbūvēt vai izmantot Satiksmes infrastruktūras teritoriju /TS/, ir:
- 450.1. gājēju un/vai velosipēdu celiņi;
  - 450.2. maģistrālā iela;
  - 450.3. pilsētas nozīmes iela;
  - 450.4. vietējas nozīmes iela un piebraucamie ceļi;
  - 450.5. dzelzceļš;
  - 450.6. laukums;
  - 450.7. publiska autonomvietne;
  - 450.8. garāžu komplekss;

450.9. inženiertehniskās apgādes tīkli un būves.

451. Ielu šķērsprofili jāprecizē detālplānojumā vai ielas izbūves / rekonstrukcijas tehniskajā projektā, paredzot iespēju nodrošināt gājēju un transporta satiksmi, inženiertehniskās apgādes tīklu un būvju izvietojumu, saskaņā ar pilsētas transporta un inženierkomunikāciju attīstības shēmām, atbildīgo institūciju nosacījumiem un tehniskajiem noteikumiem, un ievērojot transporta būvju un inženierkomunikāciju projektēšanas normatīvu prasības, kā arī Tukuma Domes 2001.gada 29.novembra saistošos noteikumus Nr.9 „Par transporta būvju aizsardzību Tukuma pilsētā”.
452. Projektējot ielu šķērsprofilus, par pamatu jāņem Tukuma pilsētas Teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam Paskaidrojuma rakstā ietvertās ielu šķērsprofilu shēmas, ievērojot noteikto minimālo sarkano līniju koridora platumu atbilstoši ielas kategorijai.
453. Nosakot ielu šķērsprofilus, jāprecizē apstādījumu risinājums sarkanajās līnijās saskaņā ar izstrādājamo pilsētas apstādījumu koncepciju.
454. Veicot ielu rekonstrukciju, būvprojektā jābūt paredzētai arī ielas apstādījumu rekonstrukcijai vai renovācijai.
455. Dzelzceļa zemes nodalījuma joslā bez satiksmes infrastruktūras teritorijā atļautajām izmantošanām drīkst izvietot visu veidu transporta komunikācijas un sabiedriskās apkalpes objektus, kas netraucē izpildīt dzelzceļa funkcijas un ir saskaņotas ar attiecīgās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju.
456. Pašreizējās garāžu kompleksu teritorijās Spartaka, Celtnieku, Alīnes, Mazajā un Kuldīgas ielās pieļaujama 3 stāvu autostāvvietu būvniecība.
457. Apbūves teritorijām, kas atrodas Tukuma pilsētas vēsturiskā centra teritorijā un tā aizsardzības zonā, papildus jāievēro šo Noteikumu 4.nodaļas prasības.

VI. Teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība

6.1. Prasības detālplānojumiem

458. Detālplānojumi Tukuma pilsētā izstrādājami saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma, 19.10.2004. MK noteikumu Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”, citu spēkā esošo normatīvo aktu un šo Noteikumu prasībām.
459. Obligāti izstrādājamo detālplānojumu teritorijās, kuras attēlotas Tukuma pilsētas Teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, ir atļauts veikt esošo būvju rekonstrukciju vai palīgēku būvniecību, kas nemaina noteikto teritorijas izmantošanu. Šādos gadījumos nav nepieciešama detālplānojuma izstrāde.
460. Detālplānojumu obligāti izstrādā pirms zemesgabalu sadalīšanas, apvienošanas vai jaunas būvniecības uzsākšanas šādos gadījumos:
  - 460.1. teritorijām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās;
  - 460.2. teritorijām, kurās paredzēta meža zemes vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija par apbūves teritorijām;
  - 460.3. brīvām, neapbūvētām teritorijām, kurām teritorijas plānojumā nav pietiekami detalizēti apbūves, infrastruktūras attīstības un plānošanas noteikumi;
  - 460.4. objektiem, kuri var nelabvēlīgi ietekmēt vidi;
  - 460.5. kompleksai teritorijas apbūvei, paredzot satiksmes infrastruktūru, inženierkomunikāciju un citu infrastruktūru izbūvi, nepieļaujot fragmentāru apbūves teritoriju attīstību atrauti no esošās apbūves;
  - 460.6. parku teritorijām saskaņā ar 03.10.2006. MK noteikumu Nr.819 „Parku ierīkošanas kārtība un apsaimniekošanas pamatprincipi” prasībām;
  - 460.7. visām detālplānojumu teritorijām, kas norādītas plānā „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M 1: 5000 ar nepārtrauktu melnu līniju.
461. Ievērojot un nepārkāpjot teritorijas plānojumu un šo Noteikumu prasības, detālplānojumos jāprecizē:
  - 461.1. ielu sarkanās līnijas un piebraucamo ceļu servitūtus (ja nepieciešams), autostāvvietas un to skaitu, sabiedriskā transporta pieturvietas (ja nepieciešams), būvlaides;
  - 461.2. pasākumus teritorijas inženiertehniskai sagatavošanai (ja nepieciešams);
  - 461.3. teritorijas apbūvei nepieciešamās inženiertehniskās apgādes būves, t.sk. inženierkomunikācijas;
  - 461.4. atsevišķu zemesgabalu platība;
  - 461.5. zemesgabalu maksimālā apbūves blīvuma un brīvās zaļumu teritorijas rādītāji, ievērojot esošo situāciju;
  - 461.6. ēku un citu būvju stāvu skaits un augstums;
  - 461.7. visu veidu aizsargjoslas;
  - 461.8. krastu nostiprināšana, kur tas nepieciešams;
  - 461.9. konkrētas prasības katram zemesgabalam - atļautā izmantošana, ierobežojumi, u.c.;
  - 461.10. zemesgabalu sadalīšana, apvienošana un citāda robežu pārkārtošana atbilstoši teritorijas atļautajai izmantošanai;
  - 461.11. adresācijas principi;

- 461.12. prasības ēku un būvju novietojumam, arhitektoniskam risinājumam u.tml., precizējot šo Noteikumu prasības, un detālplānojuma sastāvā iekļaujot ēku un būvju arhitektoniskā veidola skici, metu un citus demonstrācijas materiālus, kā arī parādot to novietojumu;
- 461.13. detālplānojuma īstenošanas kārtība.
462. Izstrādājot detālplānojumu, nepieciešams parādīt esošo 20kV un 0,4kV EPL (gaisvadu un kabeļlīniju) un 20/0,4kV transformatora punktu, sadales punktu, sadaļņu, esošo un projektējamo ēku pievadu atrašanās vietas, inženierkomunikāciju koridorus ar ēkas funkcionēšanai nepieciešamajām inženierkomunikācijām, kā arī atbilstošās aizsargjoslas.
463. Detālplānojuma izstrādei maksimāli jāveicina plānojamās teritorijas iekļaušanās apkārtējā telpiskajā un funkcionālajā vidē, kā arī pilsētā kopumā.
464. Īpašie nosacījumi detālplānojuma teritorijām D-3, D-4, D-5:
- 464.1. teritorijas plānošana šajā pilsētas daļā jāveic, vērtējot D-3, D-4, D-5 teritorijas kopumā, jo 1) tai ir izteikts reljefs un tā ir labi pārskatāma no Slocenes senielejas kreisā krasta (t.sk., vecpilsētas), 2) pašlaik teritorija pārsvarā ir maz izmantota un esošā apbūve nav ainaviski pievilcīga, 3) no Slocenes labā krasta nogāzēm ir ainaviska panorāma uz vecpilsētu un citām pilsētas daļām;
- 464.2. pirms detālplānojuma izstrādes jāveic detāla ģeoloģiskā izpēte teritorijām, kur obligāti nepieciešama inženiertehniskā sagatavošana. Izpēte veicama saskaņā ar 02.05.2000. MK noteikumiem Nr.168 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 005-99 „Inženierizpētes noteikumi būvniecībā”” (ar 01.06.2004. grozījumiem);
- 464.3. pirms ēku būvniecības, jāveic esošo augstsprieguma (20 kV) un zemsprieguma gaisvadu elektrolīniju pārlīkšana kabeļlīnijās;
- 464.4. izstrādājot detālplānojumu, pieļaujama teritorijas izmantošanas veidu robežu precizēšana līdz 5%, saglabājot kopējās zemes izmantošanas veidu platību attiecības detālplānojuma teritorijā, un šīs izmaiņas nav uzskatāmas par teritorijas plānojuma grozījumiem;
- 464.5. izstrādājot detālplānojumu, teritorijās, kur nav izveidota ielu infrastruktūra un nav jau izveidota apbūve, ne mazāk kā 20 % no sadalāmā zemesgabala teritorijas jāparedz publiskai ārtelpai (ielu, ceļu, apstādījumu un inženiertīklu ierīkošanai). Šī norma piemērojama, ciktāl tā nav pretrunā ar citām šo Noteikumu normām, kas pieprasa lielāku brīvās zaļumu teritorijas īpatsvaru;
- 464.6. visās apbūves teritorijās pieļaujama tikai centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija;
- 464.7. dzīvojamās apbūves teritorijās pieļaujami tikai plakanie jumti;
- 464.8. jaunveidojamie apbūves zemesgabali nedrīkst tikt veidoti tuvāk par 20 m no Slocenes krasta un 15 m no gājēju celiņa/zonas D-3 teritorijā, kas kalpos kā lielo zaļumteritoriju savienjoša gājēju zona. Upe un zaļumu teritorija gar to (vismaz 20 m no katra tās krasta) saglabājama pašvaldības īpašumā un ir publiska.

6.2. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu precizēšana

465. Šos Noteikumus papildina un precizē, izstrādājot detālplānojumus, un/vai saskaņā ar pieņemtajiem grozījumiem normatīvajos aktos, pieņemot attiecīgu pašvaldības lēmumu.
466. Šo Noteikumu precizēšanu veic:
- 466.1. uzrādot šo Noteikumu 9.pielikuma detālplānojuma nosaukumu, robežas, apstiprināšanas datumus un saistošo noteikumu numuru, kas izstrādāti un apstiprināti normatīvo aktu noteiktajā kārtībā;

6.3. Būvniecības īstenošanas kārtība

467. Būvniecības ir ar teritorijas plānojumu noteiktas, ar šiem Noteikumiem nodrošinātas un aizsargātas fizisku un juridisku personu tiesības veikt būvniecību (visa veida būvju projektēšana un būvdarbi).
468. Visa veida būvju projektēšana un būvdarbi Tukuma teritorijā veicami saskaņā ar Civillikumu, Būvniecības likumu, 01.04.1997. MK noteikumiem Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi”, citu spēkā esošu normatīvo aktu un šo Noteikumu prasībām.
469. Būvniecības ieceres īstenošanas saskaņā ar prasībām, ko nosaka:
- 469.1. teritorijas plānojums;
  - 469.2. šie Noteikumi;
  - 469.3. detālpilānojums konkrētajai plānotajai (atļautajai) teritorijai;
  - 469.4. būvju projektēšanu un būvniecību reglamentējošie normatīvie akti;
  - 469.5. plānošanas un arhitektūras uzdevums (PAU) vai būves nojaukšanas projekta uzdevums (BNU), izņemot vienkāršotas rekonstrukcijas un renovācijas gadījumos.
470. Būvdarbi ir likumīgi, ja notiek tikai uz normatīvo aktu noteiktā kārtībā izsniegtas būvatļaujas pamata.
471. Būvprojektam jāatbilst Latvijas likumiem, Ministru kabineta noteikumiem, Latvijas Būvnormatīviem, šiem Noteikumiem, plānošanas un arhitektūras uzdevumam, pašvaldības vai citu institūciju izdotajiem tehniskajiem noteikumiem, inženiertīklu un būvju aizsardzības noteikumiem.
472. Tehniskā projekta risinājumam papildus jāgarantē būves un tās atsevišķu elementu stiprība un noturība, aizsardzība pret sprādzieniem un ugunsdrošība, darba un vides aizsardzība kā būvniecības, tā arī būves ekspluatācijas laikā.
473. Bez saskaņošanas ar pašvaldību, būvvaldi un inženierdienestiem drīkst veikt telpu kosmētisko remontu, nemainot ēkas funkciju, plānojumu un būves fasādes, nenojaucot vai mainot būves nesošās konstrukcijas.
474. Ja būvniecības iecere neatbilst teritorijas plānojumam vai detālpilānojumam, būvniecības iecere tiek noraidīta.
475. Ja no Tukuma pilsētas Būvvaldes saņemts atteikums, būvniecības ierosinātājs ir tiesīgs lūgt pašvaldības domi pārskatīt būvvaldes lēmumu. Ja būvniecības ierosinātāju neapmierina pašvaldības lēmums, to var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.
476. Lai saņemtu projektēšanas atļauju, būvniecības ierosinātājam nepieciešams Tukuma pilsētas Būvvaldē iesniegt:
- 476.1. būvniecības iesniegumu– uzskaites karti;
  - 476.2. iesniegumu ar īsu projektēšanas programmas izklāstu jaunbūvju, esošo būvju renovācijai, rekonstrukcijai, restaurācijai vai maģistrālo inženierkomunikāciju projektēšanai;
  - 476.3. nekustamā īpašuma tiesību vai lietošanas tiesību apliecinājošu dokumentu kopijas;
  - 476.4. zemes robežu plānu;
  - 476.5. īpašuma inventarizācijas lietu, ja ir paredzēta esošo ēku vai būvju, rekonstrukcija, renovācija vai restaurācija, kur atzīme veikta ne agrāk kā pirms gada;
  - 476.6. līdztīpašnieku rakstisku piekrišanu, ja īpašumam ir vairāki īpašnieki;
  - 476.7. būvniecības ieceres skices, ja saskaņā ar Būvniecības likuma 12.pantu nepieciešama būvniecības ieceres publiskā apspriešana.
477. Tukuma pilsētas Būvvalde iesniedz būvniecības ieceri izskatīšanai Tukuma pilsētas Domē, ja saskaņā ar Būvniecības likuma 12.pantu nepieciešama būvniecības ieceres publiskā apspriešana.

478. Vienkāršotas renovācijas (būves vai tās daļas renovācija, neskarot nesošās konstrukcijas, fasādes, koplietošanas telpas un koplietošanas komunikācijas) un vienkāršotas rekonstrukcijas (būves vai tās daļas funkcijas maiņa - lietošanas veida - bez pārbūves) gadījumos būvniecības ierosinātajam jāiesniedz Tukuma pilsētas Būvvaldē dokumenti atbilstoši 01.04.1997. MK noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” prasībām, kas saskaņoti pašvaldībā. Pēc pārbūves publisko telpu platībai, augstumam, inženiertehniskajam risinājumam, vides kvalitātei un citiem parametriem jāatbilst normatīvo aktu par publiskām ēkām un būvēm prasībām.
479. Tukuma pilsētas Būvvaldes plānošanas un arhitektūras uzdevumā kā nepieciešamas nosaka institūcijas, no kurām jāsaņem projektēšanas tehniskie noteikumi un/vai saskaņojums, šādos gadījumos:
- 479.1. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, ja izstrādā projektus valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsargjoslās (aizsardzības zonās);
- 479.2. Ventspils reģionālā vides pārvalde:
- 479.2.1. 17.02.2004. MK noteikumu Nr.91 „Kārtība kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums” paredzētajos gadījumos;
- 479.2.2. Aizsargjoslu likumā paredzētajos gadījumos;
- 479.2.3. mežu teritorijas transformācijas gadījumos.
- 479.3. VAS Latvijas Valsts autoceļi Tukuma nodaļa, ja paredzēts izstrādāt projektus:
- 479.3.1. degvielas un gāzes uzpildes stacijām,
- 479.3.2. jaunām pilsētas ielām, ceļiem un piebrauktuvēm, kā arī esošo ielu un ceļu rekonstrukcijai un renovācijai,
- 479.3.3. autostāvvietām;
- 479.4. sabiedrības veselības aģentūras Tukuma filiāle, ja paredzēts būvēt, rekonstruēt, renovēt:
- 479.4.1. veselības aizsardzības un sociālās aprūpes iestādi;
- 479.4.2. pirmskolas bērnu iestādi, skolu vai citu izglītības iestādi;
- 479.4.3. tirdzniecības vai sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu;
- 479.4.4. ražošanas vai pārstrādes uzņēmumu;
- 479.4.5. peldvietas;
- 479.4.6. objektus sanitārajās aizsargjoslās;
- 479.5. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests izdod noteikumus, ja paredzēts būvēt sabiedriski nozīmīgu būvi;
- 479.6. inženiertīklu uzturēšanas un apsaimniekošanas iestādes;
- 479.7. Tukuma pilsētas ainavu arhitekts, ja paredzēts būvēt sabiedriskās ēkas un sabiedriski nozīmīgas būves;
- 479.8. LR Civilās aviācijas aģentūra, ja paredzēts būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošībai potenciāli bīstamus objektus, kas minēti likuma „Par aviāciju” 41.pantā.
480. Būvprojektēšanas uzsākšanai nepieciešami šādi dokumenti, kurus pievieno būvprojektam:
- 480.1. zemesgabala topogrāfiskais plāns (ne vecāks par 1 gadu) ar īpašuma, lietojuma robežām un ielu sarkanajām līnijām mērogā 1:500 digitālā un izdrukas formā. Topogrāfiskā plānam jābūt šādās robežās:
- 480.1.1. ēku projektiem – 6 m aiz īpašuma vai lietojuma robežas, piegulošās ielas -- visā platumā, kaimiņu zemesgabalos jāparāda ēku kontūras,

- 480.1.2. ielu inženiertīkliem – 6 m aiz ielu sarkanajām līnijām;
- 480.2. būvprojektam jāpievieno šādi dokumenti:
  - 480.2.1. ēkas vai būves tehniskās apsekošanas atzinums atbilstoši 16.10.2001. MK noteikumu Nr.444 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 405-01 „Būvju tehniskā apsekošana”” (ar 14.09.2004. grozījumiem) prasībām un ēkas inventarizācijas materiāli, kas atbilst esošai situācijai, ja būvprojekts nepieciešams esošās ēkas un būves rekonstrukcijai vai renovācijai;
  - 480.2.2. fotofiksācijas materiāli un uzmērījumi, ja to pieprasa Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija vai Tukuma pilsētas Būvvalde;
  - 480.2.3. plānošanas un arhitektūras uzdevums, kas derīgs 2 gadus no tā izsniegšanas brīža līdz skices saskaņošanas vai projekta akceptēšanai;
  - 480.2.4. Tukuma pilsētas Būvvaldes atzinumā vai plānošanas un arhitektūras uzdevumā minēto pašvaldības vai valsts institūciju izsniegtie noteikumi projektēšanai;
  - 480.2.5. citi materiāli projektēšanai, ja to nosaka šie Noteikumi, detālplānojums vai plānošanas un arhitektūras uzdevums.
- 481. Projekta sastāvu nosaka 01.04.1997. MK noteikumi Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi”. Tam jābūt pietiekamam, lai varētu veikt būvdarbus un nodrošinātu to kontroles iespējas.
- 482. Pēc Tukuma pilsētas Būvvaldes pieprasījuma pie projekta izstrādājami papildmateriāli -- makets, perspektīvu zīmējumi u.c. demonstrācijas materiāli, ēkas fasāžu un to detaļu uzmērījumu zīmējumi, fotomateriāli, kā arī būtisku detaļu un mezglu rasējumi, aprēķini u.tml.
- 483. Būvprojektu saskaņošanai pašvaldībā un akceptēšanai būvvaldē iesniedz nekustamā īpašuma īpašnieks, lietotājs vai to pilnvarota persona, pievienojot projektam īpašuma tiesību vai lietošanas tiesību apliecinājošus dokumentus un būvprojekta risinājuma saskaņojumus ar:
  - 483.1. ēkas vai zemesgabala īpašnieku, ja zemes gabals vai ēka atrodas privātīpašumā vai kopīpašuma gadījumā – ar visiem īpašniekiem;
  - 483.2. atbildīgo pašvaldības iestādi, ja ēka vai zemes gabals atrodas pašvaldības īpašumā vai valdījumā;
  - 483.3. valsts atbildīgo institūciju, ja ēka vai zemes gabals ir valsts īpašumā vai pārvaldījumā;
  - 483.4. un citas institūcijas, kas pieprasījušas būvprojekta saskaņošanu.
- 484. Ja akceptētā būvprojektā ir izdarītas izmaiņas, kā arī, ja beidzies tā derīguma termiņš vai būvatļauja ir anulēta un būvdarbi vēl nav uzsākti, būvprojekts no jauna jāiesniedz Tukuma pilsētas Būvvaldē atkārtotam akceptam.
- 485. Būvatļauja uzskatāma par nederīgu, ja būvdarbi netiek uzsākti 2 gadu laikā pēc tās izdošanas dienas. Darbu turpināšana pēc būvatļaujas derīguma termiņa izbeigšanās uzskatāma par patvaļīgo celtniecību ar visām no tā izrietošām sekām.
- 486. Ja ēka vai būve tiek būvēta vai jau ir uzbūvēta bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētam būvprojektam, būvvaldes un pašvaldības amatpersonas par minēto pārkāpumu sastāda administratīvo pārkāpumu protokolu, ko iesniedz izskatīšanai Tukuma pilsētas Domē.
- 487. Tukuma pilsētas Būvvalde sagatavo un iesniedz materiālus pašvaldībai jautājuma par patvaļīgo būvniecību izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par nelikumīgās būves nojaukšanu. Ja pieņemts pašvaldības lēmums par nelikumīgās būves vai tās daļas nojaukšanu, būves īpašnieks to nojauc. Ja līdz noteiktajam laikam būves īpašnieks nav šo lēmumu izpildījis, pašvaldība var organizēt nelikumīgās būves nojaukšanu. Ar nojaukšanu saistītos izdevumus sedz būves īpašnieks.
- 488. Visi darbi būvobjektos jāveic tā, lai nodrošinātu kā strādājošo, tā garāmgājēju un braucēju drošību, obligāti ievērojot spēkā esošos būvnormatīvus un noteikumus.

489. Par pilsētas īpašumā vai valdījumā esošo teritoriju izmantošanu būvniecībā (t.sk. sastatņu uzstādīšana) būvētajam jāsaņem pašvaldības atļauja.
490. Būvmateriālus un būvgruzus nedrīkst nokraut un nobērt ārpus būvžoga.
491. Bedres un tranšejas ārpus būvžoga jānorobežo ar margām 1,2 m augstumā. Iestājoties tumsai, šādas vietas jānodrošina ar apgaismojumu.

6.4. Ēku un citu būvju nojaukšana

492. Ēkas un būves, kas ir kļuvušas nelietojamas (ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi, to tehniskais stāvoklis rada draudus iedzīvotājiem vai bojā ainavu) līdz ēkas nojaukšanai vai sakārtošanai jānožogo ar necaurredzamu estētiski noformētu žogu. Žoga novietojums un konstrukcijas risinājums jāaskaņo pašvaldībā un Tukuma pilsētas Būvvaldē.
493. Ēku un citu būvju nojaukšanu neatkarīgi no tā, kas to ierosina, var veikt tikai pēc attiecīga pašvaldības domes lēmuma pieņemšanas, nojaukšanas projekta akceptēšanas un nojaukšanas atļaujas saņemšanas Tukuma pilsētas Būvvaldē, izņemot gadījumus, ja nojaukšana paredzēta ar akceptētu būvprojektu esošās ēkas rekonstrukcijai. Būves nojaukšanu jāfiksē ar tās nojaukšanas aktu, kuru izsniedz pašvaldības izveidota komisija.
494. Valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļu nojaukšana, konservācija un atjaunošana veicama saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par pieminekļu aizsardzību. Jebkuras būves nojaukšanu jāaskaņo ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, ja tā iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļa sarakstā vai ir vecāka par 50 gadiem.
495. Nojaukto ēku un citu būvju vietas jānotīra un jānolīdzina. Ja nojauktās ēkas vietā 6 mēnešu laikā netiek uzsākta jauna būvniecība, teritorija jāiekārto un jāapzaļumo.

6.5. Teritorijas inženiertehniskā sagatavošana

496. Teritorijas, kuras Tukuma pilsētas Teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” attēlotas kā teritorijas, kurām obligāti nepieciešama inženiertehniskā sagatavošana, nav piemērotas tūlītējai apbūvei dažāda veida hidroģeoloģisko un ģeomorfoloģisko apgrūtinājumu dēļ (piemēram, augsts gruntsūdens līmenis, kūdras un dūņu nogulas, grunts piesārņojums, erozijas apdraudētās nogāzes u.tml.). Šīm teritorijām pirms būvniecības obligāti jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana.
497. Teritorijas inženiertehniskā sagatavošana var ietvert atsevišķus pasākumus (nosusināšanu, teritorijas uzbēršanu, grunts sanāciju vai nomaiņu, rekultivācijas darbus, maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju un ar piekļūšanas nodrošināšanu saistīto ielu vai ceļu izbūvi u.tml.) vai pasākumu kompleksu, kas jāveic, lai būvniecībai nodomātajā teritorijā būtu iespējams veikt apbūvi. Obligāts nosacījums šajās teritorijās ir ģeotehniskās izpētes veikšana (saskaņā ar 02.05.2000. MK noteikumiem Nr.168 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 005-99 „Inženierizpētes noteikumi būvniecībā” (ar 01.06.2004. grozījumiem)).
498. Izstrādājot būvprojektus, vajadzības gadījumā jāparedz pasākumi teritorijas pasargāšanai no plūdiem, pārpurvošanās un applūšanas ar gruntsūdeņiem (to līmenim paaugstinoties), noslīdeņiem, nogrūvumiem u.c. bīstamiem dabas procesiem. Projektējot teritorijas vertikālo plānojumu, maksimāli jā saglabā dabiskais reljefs, augsnes kārtā un kokaudzes. Zemes darbu apjomam jābūt minimālam, izrakto grunti izmantojot uz vietas būvlaukumā. Zemes līmeņa pazemināšana vai paaugstināšana vairāk par 30 cm ir jāaskaņo ar pašvaldību.
499. Apbūvei plānotām teritorijām, kur gruntsūdens līmenis atrodas tuvu zemes virsmai, jāparedz tā pazemināšana. Šim nolūkam būvniecības vietās jāparedz drenāžas ierīkošana, kā arī pieļaujama vaļēju nosusināšanas sistēmu ierīkošana (grāvji, ceļu sāngrāvji, teknes). Šiem pasākumiem jānodrošina gruntsūdens līmeņa pazemināšana apbūves teritorijās vismaz līdz 2 m dziļumam, bet

stadionu, parku, skvēru un citās apstādījumu teritorijās vismaz līdz 1 m dziļumam, no projektētās zemes virsmas.

500. Lai novērstu gruntsūdeņa līmeņa celšanos, esošie grāvji, gravas un dabīgās noteces ir jā saglabā. Gadījumos, ja tiek būvēta jauna iela vai piebraucamais ceļš, jāparedz tilts vai caurtekas ūdens notecē saglabāšanai un/vai izveidošanai.
501. Pilsētas apbūves teritorijās ēkas un citas būves nedrīkst būt tuvāk par 5 m no pilsētas grāvju vai gravu augšmalas.
502. Erozijas apdraudētām teritorijām jāparedz virszemes ūdeņu novadīšana, gravu gultņu nostiprināšana, nogāžu terasēšana un apmežošana. Virszemes ūdeņu noteces nedrīkst izsaukt nogāžu eroziju.

6.6. Stihiju postījumu atjaunošana

503. Neskatoties uz jebkādam citām šo Noteikumu prasībām, ģipšnieks ir tiesīgs atjaunot ugunsgrēkā vai dabas stihiju rezultātā nopostītas vai daļēji nopostītas būves tajos pašos (identiskos) būvapjomos, atbilstoši to agrākajam veidolam un tajā pašā novietnē bez būvatļaujas saņemšanas saskaņā ar būvprojektu, pēc kura ēka vai būve būvēta, un, ja tā atbilst šo Noteikumu prasībām.

6.7. Teritoriju, ēku un būvju uzturēšana

504. Prasības noteiktas ar 21.03.2002. Tukuma Domes saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Par Tukuma teritorijas un tajā esošo ēku un būvju uzturēšanu un izmantošanu”.

6.8. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana

505. Saskaņā ar šiem Noteikumiem nekustamā īpašuma lietošanas mērķis tiek mainīts, kad tiek uzsākta jebkura jauna būvniecība vai cita saimnieciskā darbība, ievērojot teritorijas plānojumu un normatīvo aktu prasības.

6.9. Šo Noteikumu kontrole un ievērošana

506. Šo Noteikumu izpildi kontrolē Tukuma pilsētas Dome un Tukuma pilsētas Būvvalde.
507. Par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu fiziskām un juridiskām personām var izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu: fiziskām personām – līdz 250 latiem, juridiskām personām – līdz 1000 latiem.
508. Sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu ir tiesīgi Tukuma pilsētas pašvaldības policisti, Tukuma pilsētas Domes būvinspektors un Tukuma pilsētas Domes būvinspektora palīgs-būvinženieris.
509. Administratīvo pārkāpumu lietas izskata Tukuma pilsētas Domes Administratīvā komisija.

APBŪVES BLĪVUMA, INTENSITĀTES UN BRĪVĀS ZAĻUMU TERITORIJAS RĀDĪTĀJU APRĒĶINĀŠANA

1. Apbūves blīvuma rādītāju (A) aprēķina ar šādu formulu:

$$A = \frac{L \times 100}{Z} \% , \text{ kur } L - \text{ visu ēku apbūves laukumu summa; } Z - \text{ zemesgabala platība.}$$

2. Apbūves intensitāti (I) aprēķina ar šādu formulu:

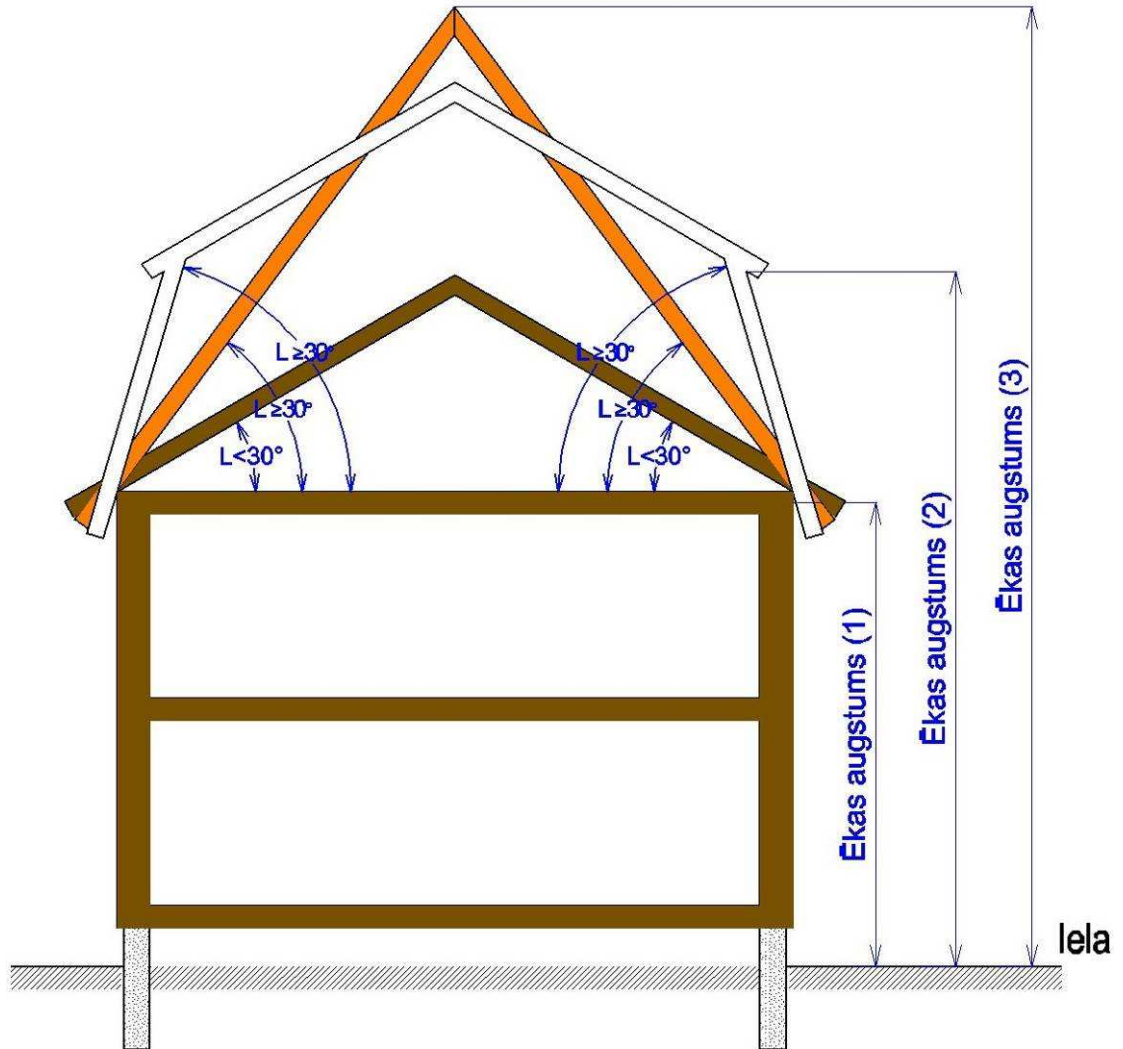
$$I = \frac{S \times 100}{Z} \% , \text{ kur } S - \text{ visu ēku virszemes stāvu platības summa; } Z - \text{ zemesgabala platība.}$$

3. Brīvās zaļumu teritorijas rādītāju (B) aprēķina ar šādu formulu:

$$B = \frac{(Z - L_1 - L_2 - L_3 - L_n) \times 100}{Z} \% \quad \text{kur } Z - \text{ zemesgabala platība; } L_1 - \text{ visu ēku apbūves laukumu summa; } L_2 - \text{ piebraucamo ceļu laukums zemesgabalā; } L_3 - \text{ autostāvvietu laukums zemesgabalā; } L_n - \text{ citu būvju (tai skaitā apakšzemes) apbūves laukumu aizņemtās platības zemesgabalā.}$$

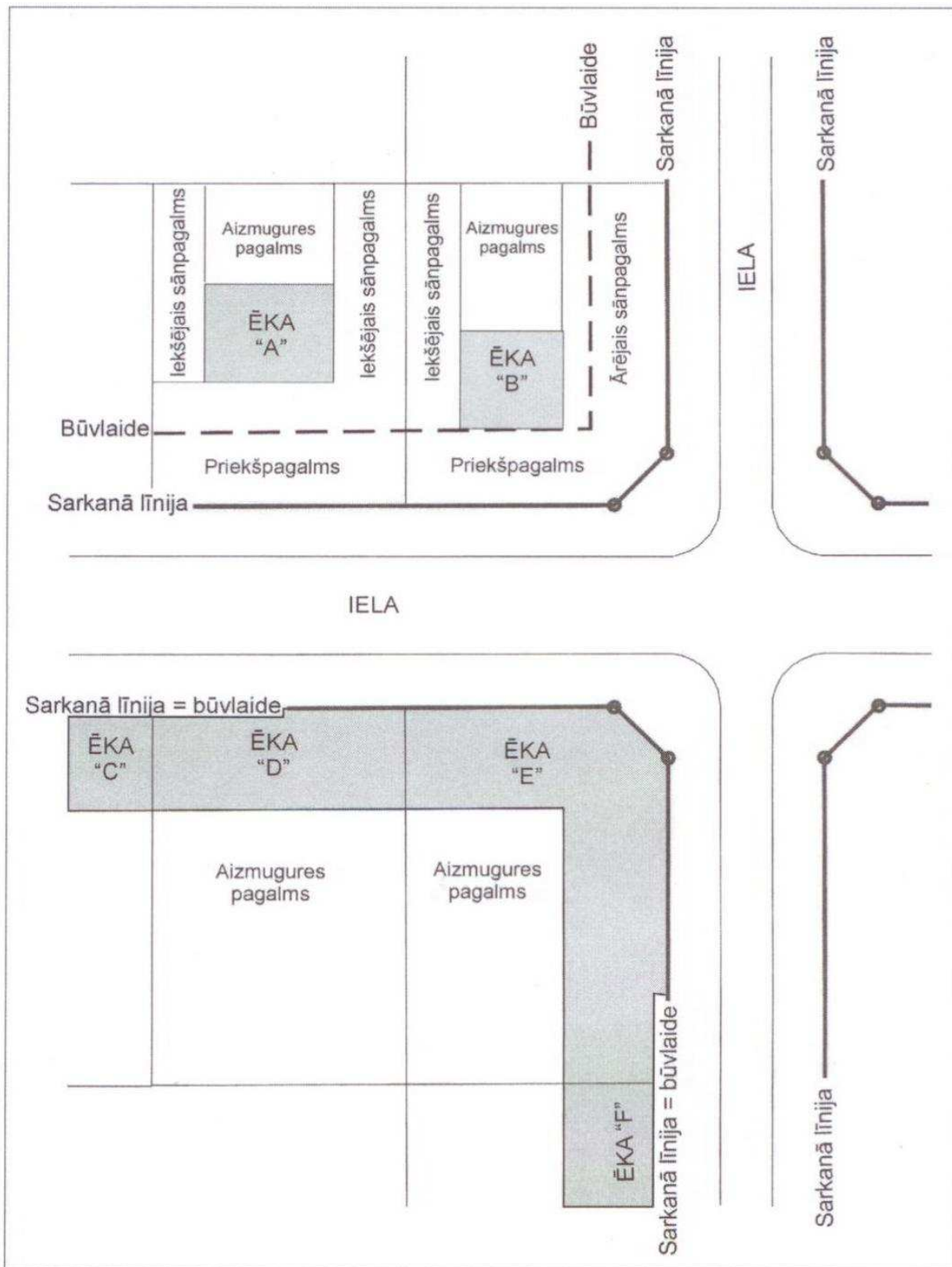
4. Ja zemes gabala daļa atrodas sarkanajās līnijās vai tajā atrodas tauvas josla, tad, aprēķinot apbūves blīvuma, intensitātes un brīvās zaļumu teritorijas rādītājus, to neskaita zemes gabala platībā.

ĒKAS AUGSTUMA NOTEIKŠANA

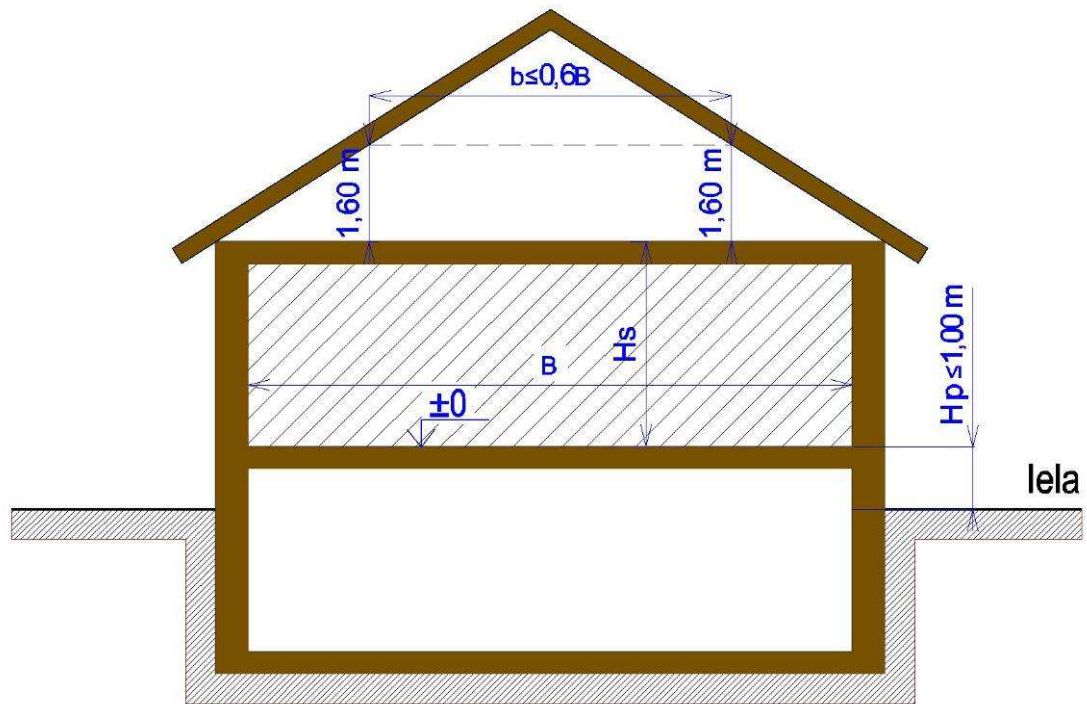

Tukuma pilsētas Domes saistošajiem noteikumiem Nr.31
„Tukuma pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

PAGALMI

ĒKAS STĀVU SKAITA NOTEIKŠANA

H_s – ēkas stāva augstums

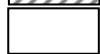
H_p – pagraba stāva augstums no ielas līmeņa līdz griestiem

B – ēkas pilna stāva telpas platums

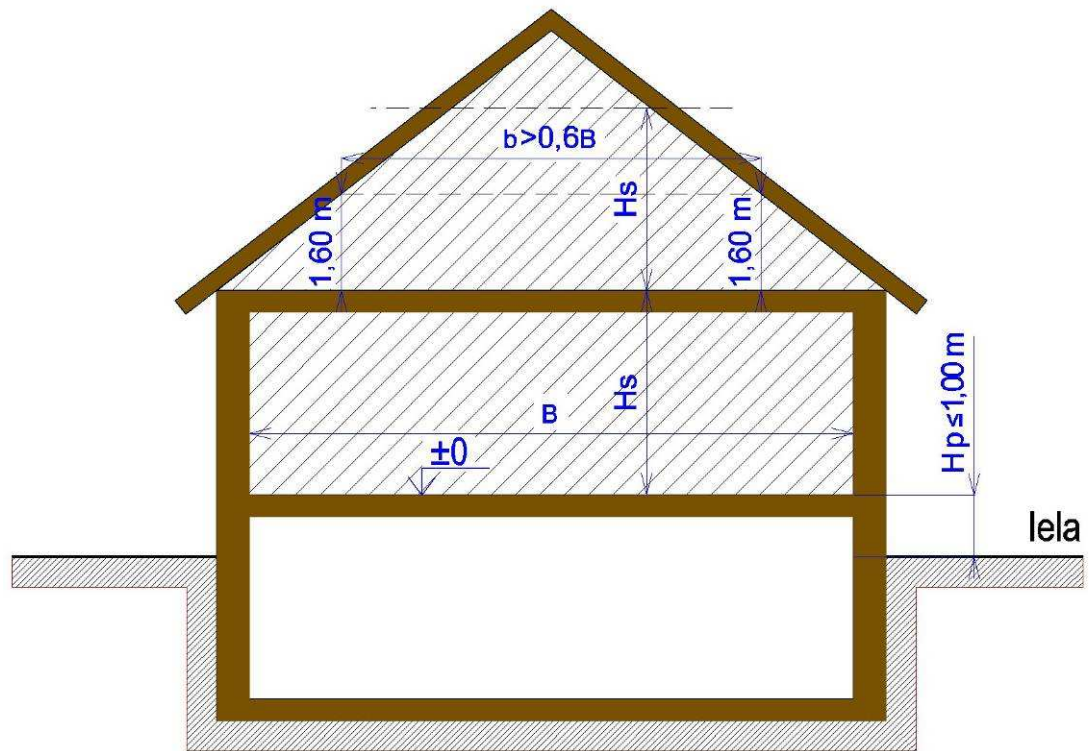
b – stāva platums 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas neatkarīgi no jumta konstrukcijas

- šo Noteikumu izpratnē tiek uzskatīts par stāvu

- šo Noteikumu izpratnē netiek uzskatīts par stāvu

H_s – ēkas stāva augstums

H_p – pagraba stāva augstums no ielas līmeņa līdz griestiem

B – ēkas pilna stāva telpas platums

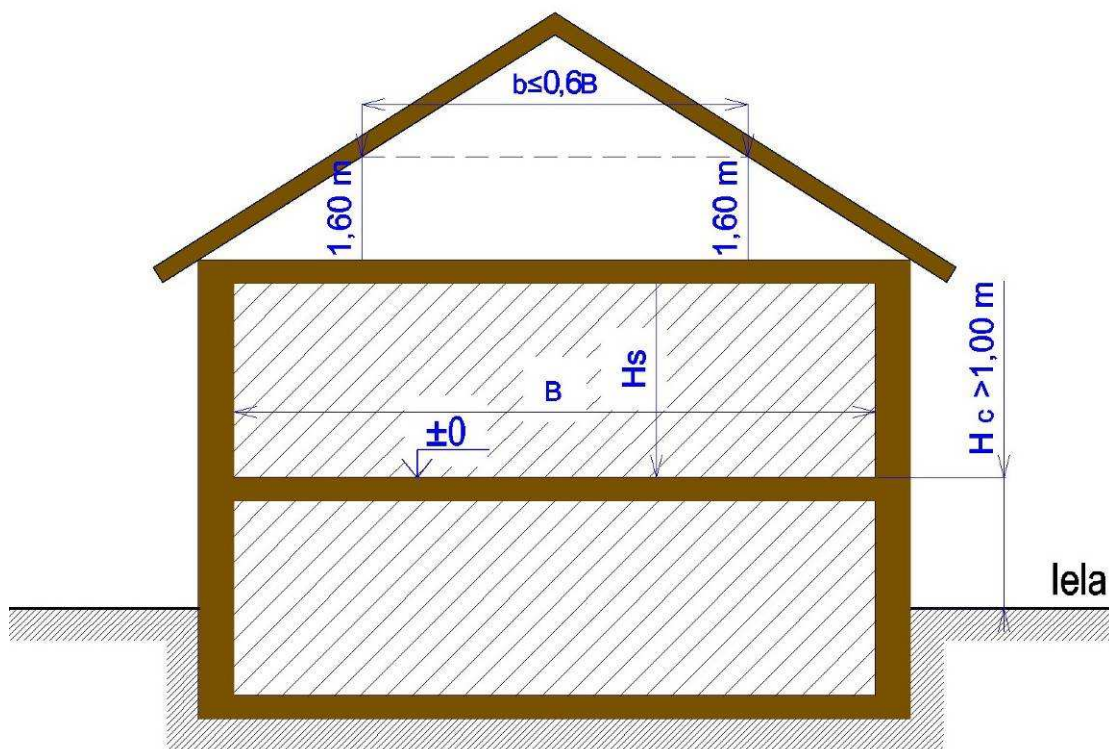
b – stāva platums 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas neatkarīgi no jumta konstrukcijas

- šo Noteikumu izpratnē tiek uzskatīts par stāvu

- šo Noteikumu izpratnē netiek uzskatīts par stāvu

H_s – ēkas stāva augstums

H_c – cokolstāva augstums no ielas līmeņa līdz griestiem

B – ēkas pilna stāva telpas platums

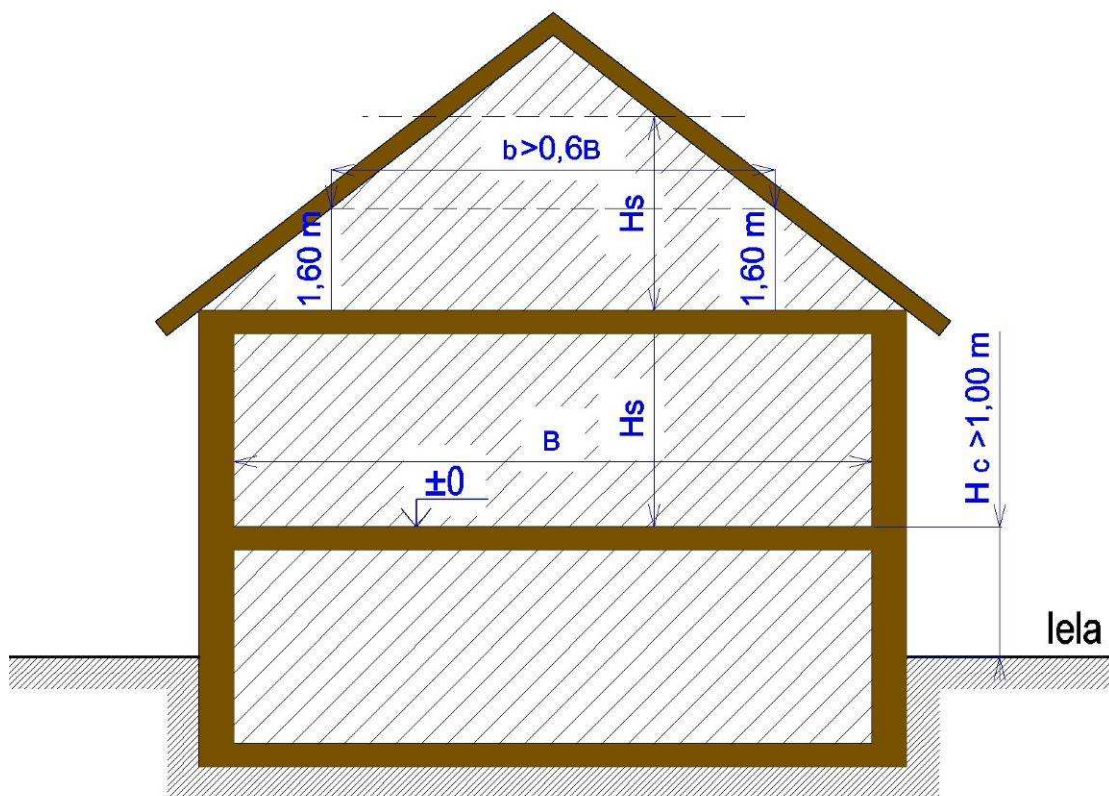
b – stāva platums 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas neatkarīgi no jumta konstrukcijas

- šo Noteikumu izpratnē tiek uzskatīts par stāvu

- šo Noteikumu izpratnē netiek uzskatīts par stāvu

H_s – ēkas stāva augstums

H_c – cokolstāva augstums no ielas līmeņa līdz griestiem

B – ēkas pilna stāva telpas platums

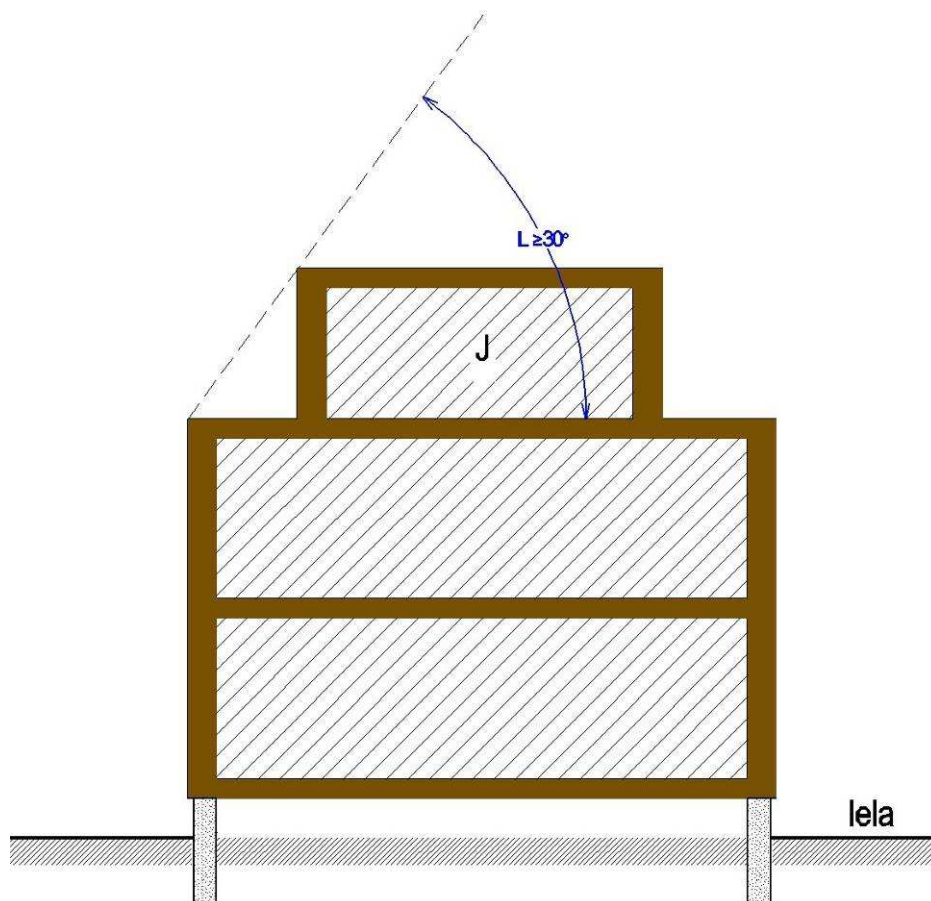
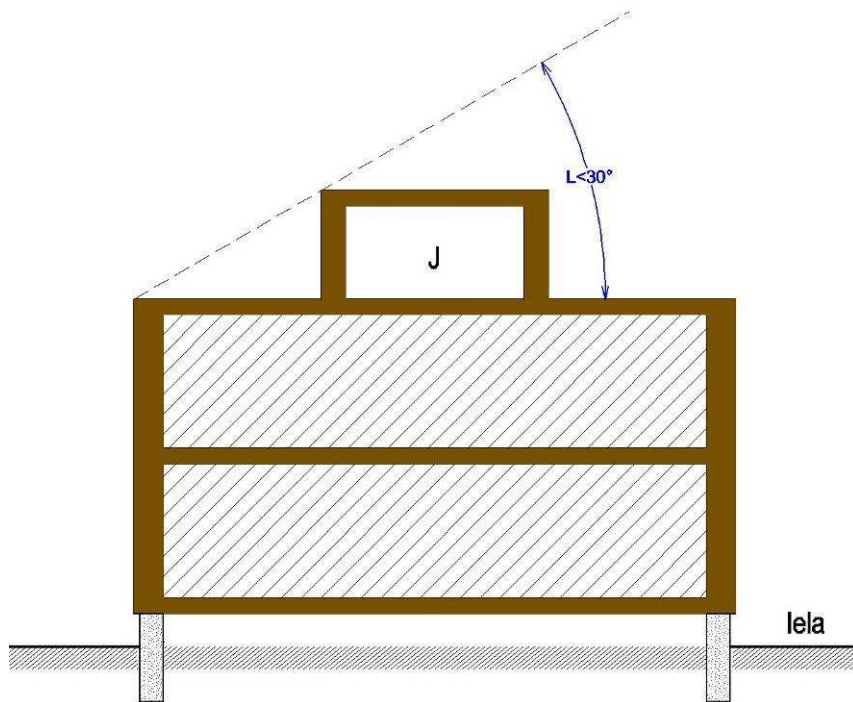
b – stāva platums 1,6 m augstumā no attiecīgā stāva virsmas neatkarīgi no jumta konstrukcijas

- šo Noteikumu izpratnē tiek uzskatīts par stāvu

- šo Noteikumu izpratnē netiek uzskatīts par stāvu

J – jumta stāvs

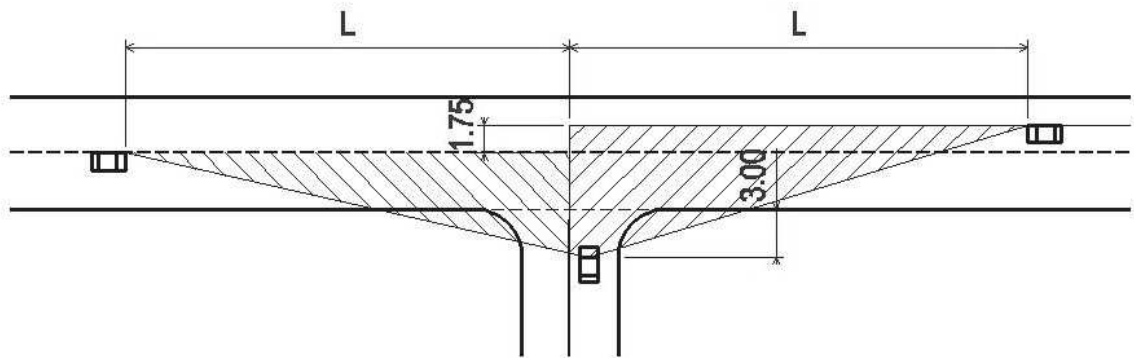
- šo Noteikumu izpratnē tiek uzskatīts par stāvu

- šo Noteikumu izpratnē netiek uzskatīts par stāvu

Tukuma pilsētas Domes saistošajiem noteikumiem Nr.31
„Tukuma pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

REDZAMĪBAS TRĪSSTŪRI

Autoceļu kategoriju grupa	Ātrums V_{85} [km/h]							
	100	90	80	70	60	50	40	30
A	200 (300)	170 (250)	135 (210)	110 (175)	85	70	-	-
B	-	-	-	110	85	70		

Uzbaukšanas un tuvošanās redzamības brīvlauku pleca garumi

Tukuma pilsētas Domes saistošajiem noteikumiem Nr.31
„Tukuma pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

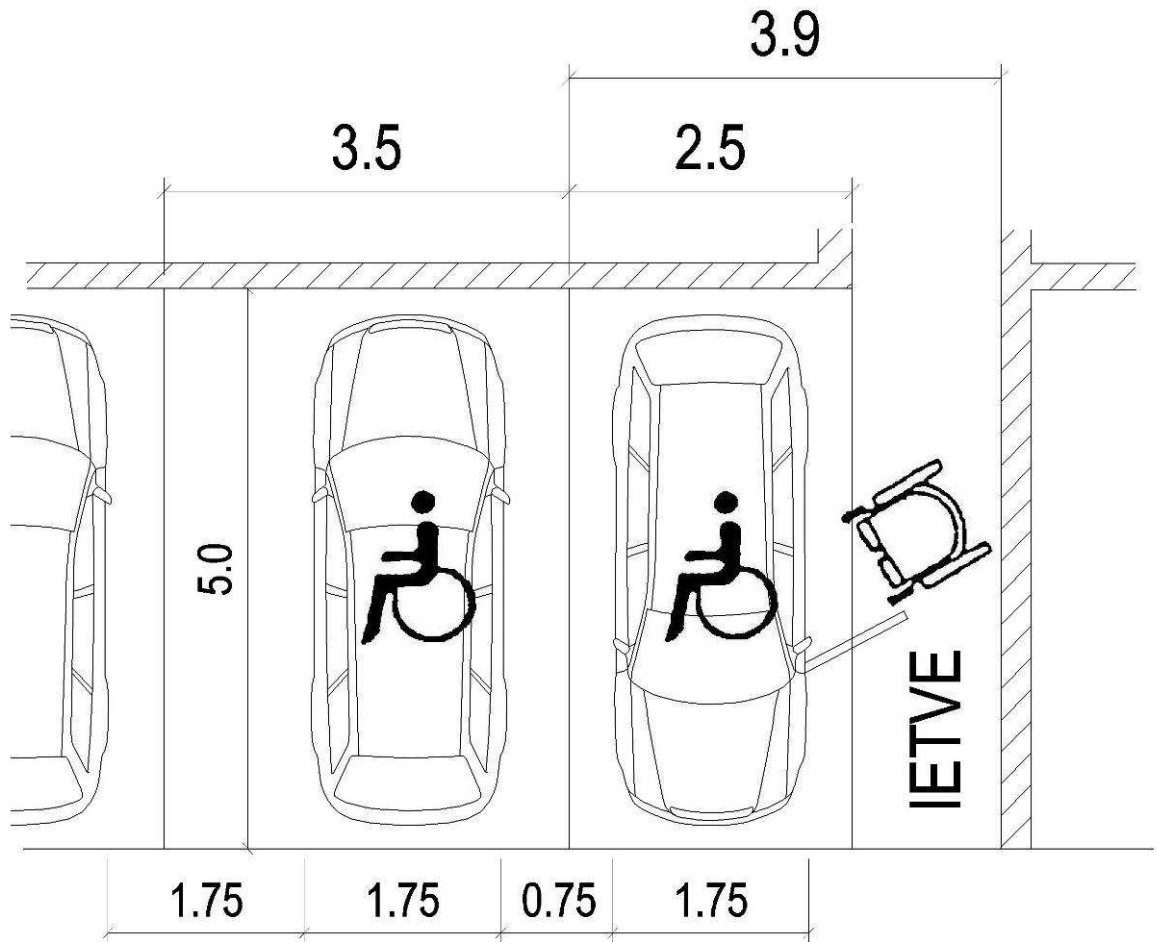
**ATTĀLUMI NO GARĀŽĀM UN AUTOSTĀVVIETĀM, TEHNISKĀS APKALPES STACIJĀM LĪDZ
DZĪVOJAMĀM MĀJĀM UN SABIEDRISKĀM ĒKĀM**

Ēkas, līdz kurām nosaka attālumu	Attālums, m no garāžām un atklātām stāvvietām ar vieglo automobiļu skaitu			
	10 un mazāk	11-50	51-100	vairāk par 100
Dzīvojamā mājas	10*	15	25	35
t.sk., dzīvojamo māju gali bez logiem	10*	10*	15	25
Vīspārizglītojošās skolas un pirmsskolas bērnu iestādes	15	25	25	50
Ārstniecības iestādes ar stacionāru	25	50	×	×

x - nosaka, saskaņojot ar Sabiedrības veselības aģentūru.

* - no III – V ugunsdrošības pakāpes garāžu ēkām attālums jāpieņem ne mazāk par 12 m.

AUTOSTĀVVIETAS CILVĒKIEM AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM

TUKUMA IELU KLASIFIKĀCIJA UN TO SARKANĀS LĪNIJAS

Nr.p. k.	ielas nosaukums	Nozīme	projektētās sarkanajās līnijas, m
1.	Zemītes iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	20-25
2.	Stacijas iela no Zemītes ielas līdz Gotlandes ielai	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
3.	Gotlandes iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	22-25
4.	Tirgus iela no Gotlandes ielas līdz Talsu ielai	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	25
5.	Talsu iela no Revolūcijas ielas līdz pilsētas robežai	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
6.	Rūpniecības iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
7.	Kurzemes iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	20
8.	Tulpju iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	25
9.	Raudas iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
10.	Meža iela no Kurzemes ielas līdz Rīgas ielai	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	20
11.	Rīgas iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
12.	Jelgavas iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
13.	Lielā iela no Gotlandes ielas līdz Revolūcijas ielai	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
14.	Revolūcijas iela	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	Saglabājas esošās
15.	C-1	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	20
16.	C-4	Galvenā (maģistrālā) pilsētas iela	20
17.	Dzelzceļa iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
18.	Pasta iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
19.	Talsu iela no Pasta ielas līdz Revolūcijas ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
20.	Lielā iela no Revolūcijas ielas līdz Brīvības laukumam	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
21.	Pils iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
22.	Dārza iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
23.	Tidaholmas iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
24.	Meža iela no Pasta ielas līdz Kurzemes ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
25.	Tirgus iela no Kandavas ielas līdz Gotlandes ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
26.	Kandavas iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
27.	Veļķu iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
28.	Gravas iela līdz Zaķu ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
29.	Zaķu iela līdz Rudens ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
30.	Rudens iela no Zaķu ielas līdz Pilskalna ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās

31.	Pilskalna iela no Rudens ielas līdz Talsu ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
32.	Kuldīgas iela no Zemītes ielas līdz Tehnikas ielai	Pilsētas nozīmes iela	16
33.	Tehnikas iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
34.	Plavas iela	Pilsētas nozīmes iela	16
35.	Durbes iela	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
36.	Melnezera iela no Meža ielas līdz Tīles ielai	Pilsētas nozīmes iela	16
37.	Tīles iela	Pilsētas nozīmes iela	16
38.	Stacijas iela no Kandavas ielas līdz Zemītes ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
39.	Vilkājas iela	Pilsētas nozīmes iela	16
40.	Mežmalas iela	Pilsētas nozīmes iela	16
41.	Alīnes iela līdz Ošu ielai	Pilsētas nozīmes iela	Saglabājas esošās
42.	C-2	Pilsētas nozīmes iela	16
43.	C-3	Pilsētas nozīmes iela	18
44.	C-5	Pilsētas nozīmes iela	12
45.	Abavas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
46.	Ābeļu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
47.	Akmens iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
48.	Alejas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
49.	Aleksandra iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
50.	Alīnes iela no Ošu ielas līdz L. Parka ielai	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
51.	Alkšņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
52.	Amulas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
53.	Annas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
54.	Asteru iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
55.	Atpūtas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
56.	Ausekļa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
57.	Aveņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
58.	Aviācijas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
59.	Avotu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
60.	Baložu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
61.	Baznīcas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
62.	Bērzu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
63.	Biķu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
64.	Birztales iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
65.	Brīvības laukums	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
66.	Celtnieku iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
67.	Cepla iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
68.	Ceriņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
69.	Cēsu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
70.	Ciruļu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
71.	Dārzniecības iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
72.	Degoles iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
73.	Dienvidu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
74.	Dīķa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
75.	Draudzības iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
76.	Dzirkaļu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
77.	Dzirnu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
78.	Eduarda Veidenbauma iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
79.	Eksporta iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
80.	Elizabetes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
81.	Estrādes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
82.	Ezera iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
83.	Gaismas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
84.	Ganību iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
85.	Grants iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
86.	Graudu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās

87.	Gravas iela no Lejas ielas līdz Pilskalna ielai	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
88.	Gvardes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
89.	Harmonijas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
90.	Ievu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
91.	Imulas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
92.	Irlavas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
93.	Jāņa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
94.	Jaunā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
95.	Jumpravas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
96.	Kalēju iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
97.	Kalna iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
98.	Kārķu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
99.	Kastaņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
100.	Klusā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
101.	Kļavu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
102.	Krasta iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
103.	Krastmalas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
104.	Kuldīgas iela no Tehnikas ielas līdz Lielajai ielai	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
105.	Kiršu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
106.	Lakstīgalu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
107.	Lapu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
108.	Laubītes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
109.	Lauksargu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
110.	Lauku iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
111.	Lazdu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
112.	Lejas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
113.	Līduma iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
114.	Lielā Dzelzceļa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
115.	Lielā Parka iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
116.	Liepu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
117.	Līgo iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
118.	Magoņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
119.	Mālu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
120.	Marsa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
121.	Mārtiņa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
122.	Mazā Gravas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
123.	Mazā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
124.	Mazā Parka iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
125.	Mazā Pilskalna iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
126.	Mazā Smilšu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
127.	Mednieku iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
128.	Melnezera iela no Tīles ielas līdz galam	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
129.	Mētras iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
130.	Mežmalas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
131.	Miera iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
132.	Milzkalnes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
133.	Nākotnes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
134.	Nogāzes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
135.	Noras iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
136.	Nomales iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
137.	Ošu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
138.	Ozolu iela	Vietējas 141.mes iela	Saglabājas esošās
139.	Papardes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
140.	Parādes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
141.	Pārslas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
142.	Partizānu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās

143.	Pārupes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
144.	Pauguru iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
145.	Pauzera iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
146.	Pavārkalna iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
147.	Pavasara iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
148.	Pērses iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
149.	Pētera iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
150.	Pīlādžu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
151.	Pilskalna iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
152.	Priežu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
153.	Progresā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
154.	Pumpuru iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
155.	Pūpolu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
156.	Purva iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
157.	Putniņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
158.	Raiņa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
159.	Ražas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
160.	Riekstu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
161.	Rīta iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
162.	Robežu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
163.	Rožu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
164.	Rūdas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
165.	Rudens iela no Vilku līdz Zaķu ielai	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
166.	Salas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
167.	Salnas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
168.	Saules iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
169.	Sējas iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
170.	Senču iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
171.	Sila iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
172.	Siltuma iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
173.	Slocenes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
174.	Smārdes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
175.	Smilšu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
176.	Skuju iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
177.	Spartaka iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
178.	Spāru iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
179.	Sporta iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
180.	Stadiona iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
181.	Staru iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
182.	Straumes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
183.	Strautu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
184.	Strazdu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
185.	Strēlnieku iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
186.	Šēseles iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
187.	Taisnā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
188.	Telegrāfa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
189.	Tilta iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
190.	Tumes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
191.	Tūristu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
192.	Ūdens iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
193.	Uguns iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
194.	Upes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
195.	Upuru piemiņas gatve	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
196.	Valguma iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
197.	Vārpu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
198.	Vasaras iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās

199.	Vēju iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
200.	Vilku iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
201.	Vītolu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
202.	Zaķu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
203.	Zaļā iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
204.	Zelmeņa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
205.	Zemeņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
206.	Zemes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
207.	Zemgales iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
208.	Ziedoņa iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
209.	Ziedu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
210.	Ziemeļu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
211.	Zirgu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
212.	Zīļu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
213.	Zvaigžņu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
214.	Zvārtes iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās
215.	Zvirgzdu iela	Vietējas nozīmes iela	Saglabājas esošās

SPĒKĀ ESOŠO DETĀLPLĀNOJUMU SARAKSTS,
kura papildinājumi nav grozījumi šajos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos

1. **Detālplānojums teritorijai starp Elizabetes, Pasta, Talsu ielām un Brīvības laukumu** (apstiprināts ar Tukuma Domes 22.08.2002. saistošajiem noteikumiem Nr.5 „Par detālo plānojumu Tukumā – teritorijai starp Elizabetes, Pasta, Talsu ielām un Brīvības laukumu”).
2. **Detālplānojums teritorijai starp Meža, Raudas un Kurzemes ielām** (apstiprināts ar Tukuma Domes 31.03.2005. saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Par detālplānojumu un teritorijas plānojuma grozījumiem teritorijai starp Meža, Raudas un Kurzemes ielām”).
3. **Detālplānojums teritorijai starp Laubītes, Smilšu un Tulpju ielām** (apstiprināts ar Tukuma Domes 31.03.2005. saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Par detālplānojumu un teritorijas plānojuma grozījumiem teritorijai starp Laubītes, Smilšu un Tulpju ielām”).
4. **Detālplānojums Zemītes ielā 2 un Vilkājas ielā 9** (apstiprināts ar Tukuma Domes 14.07.2005. saistošajiem noteikumiem Nr.19 „Par detālplānojumu īpašumiem ar adresi Zemītes iela 2 un Vilkājas iela 9”).
5. **Pauzera pļavas un tai piegulošās teritorijas detālplānojums** (apstiprināts ar Tukuma Domes 22.02.2007. saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Par detālplānojumu Pauzera pļavai”).
6. **Detālplānojums teritorijai starp Kurzemes, Raudas, Spartaka un Celtnieku ielām** (apstiprināts ar Tukuma Domes 22.02.2007. saistošajiem noteikumiem Nr.5 „Par detālplānojumu teritorijai, kuru ierobežo Kurzemes, Raudas, Spartaka un Celtnieku ielas”).
7. **Detālplānojums Raudas ielā 39a** (apstiprināts ar Tukuma Domes 26.04.2007. saistošajiem noteikumiem Nr.9 „Par detālplānojumu zemes gabalam Raudas ielā 39a”).

10.pielikums

Tukuma pilsētas Domes saistošajiem noteikumiem Nr.31
„Tukuma pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.**TERITORIJU IZMANTOŠANAS VEIDI un APZĪMĒJUMI**

(salīdzinājumā ar nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikāciju, ēku tipiem)

Teritorijas izmantošana	Tonālais apzīmējums ⁽¹⁾ (krāsas RGB kods)	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķi atbilstoši 20.06.2006. MKN Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”	18.04.2006. MKN Nr.305 „Kadastrālās vērtēšanas noteikumi”
		Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis (turpmāk – lietošanas mērķis) ir noteiktā zemes un būvju pašreizējā izmantošana vai zemes plānotā (atļautā) izmantošana, ko kadastrālās vērtēšanas vajadzībām nosaka zemes vienībai, zemes vienības daļai atbilstoši detālpilnojumam, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzsāktai zemes vai būves izmantošanai (turpmāk – likumīga izmantošana). (2.p.)	Ēku tipu grupa un ēku tipi
Zeme, uz kuras apbūve nav primārā teritorijas izmantošana			
ZAĻUMU TERITORIJAS /Z/ UN ŪDEŅI /Ū/			
ŪDEŅI /Ū/	(168;255;255)	0301 Publiskie ūdeņi 0302 Fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošo ūdeņu teritorijas 0303 Dīķsaimniecība	
MEŽI UN MEŽAPARKI /ZM/	(156;205;137)	0201 Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība	
ZAĻUMI UPES IELEJĀ /ZU/ /arī ezeru ielejās/	(168;255;192)		
PARKI UN CITI ĪPAŠAS NOZĪMES ZAĻUMI /ZĪ/ / aizsargājamās un kultūrvēsturiski nozīmīgās iekārtotās teritorijas: bijušie muižu parki, kapsētas, alejas, kultūrvēsturiskas nozīmes parki un skvēri	(137;205;173)	0202 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu 0501 Dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu	

<p>u.tml./</p> <p>ZAĻUMI APBŪVES TERITORIJĀS /ZA/ / labiekārtotās teritorijas: parki, skvēri, dažādu sabiedrisko iestāžu teritorijas:</p> <p>ĢIMENES DĀRZIŅI / tikai pašreizējā izmantošana /ZD/</p> <p>ATMATU ZĀLĀJI, KRŪMĀJI UN MEŽU PUDURI / tikai pašreizējā izmantošana /ZN/</p>	<p>(137;205;0)</p> <p>(214;255;168)</p> <p>(214;255;168)</p>	<p>teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa 0907 Kapsētu teritorijas un ar tām saistīto ceremoniālo ēku un krematoriju apbūve</p> <p>0502 Pagaidu atļautā zemes izmantošana sakņu dārzjiem</p>	
Apbūves teritorijas			
<p>DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA /Dz/ <i>Nosakot dzīvojamās apbūves klasifikāciju un iedalot to savrupmāju, mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamajā apbūvē, ņemti vērā divi galvenie kritēriji: (1) teritorijas izmantošana un (2) apbūves un ar to saistītās teritorijas loma pilsētas telpiskajā struktūrā. Tas liek nošķirt trīs pilsētas struktūrā atšķirīgus apbūves tipus. Vienu no tiem veido savrupmājas - (šobrīd normatīvajos aktos atkal tiek lietots individuālās dzīvojamās mājas termins) un dvīņu mājas, otru – 1-3 stāvu daudzdzīvokļu mājas, kā arī rindu mājas, bet trešo – daudzdzīvokļu mājas, kurām ir 4 un 5 stāvi atsevišķos gadījumos plānotas arī 7 stāvu mājas). Vairākumā gadījumu Tukuma pilsētā tiek pieļauti arī papildus mansarda vai jumta stāva izbūve.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Savrupmāju apbūve /DzS/ <ul style="list-style-type: none"> → Savrupmājas (atļautas arī mazstāvu dzīvojamā apbūvē) → Dvīņu mājas (atļautas arī mazstāvu 	<p>(255;214;0)</p>	<p>0601 Individuālo dzīvojamo māju apbūve</p>	<p>Individuālās dzīvojamās mājas un vasarnīcas Dvīņu, rindu un atsevišķu divdzīvokļu mājas</p>

<p>dzīvojamā apbūvē)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mazstāvu dzīvojamā apbūve /DzM/ <ul style="list-style-type: none"> → Rindu mājas → 1-3 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas • Daudzstāvu dzīvojamā apbūve /DzD / <ul style="list-style-type: none"> → 4-5 stāvu mājas (atsevišķos gadījumos – 7 stāvu mājas) 	 (215;176;158) (230;153;0)	<p>0701 Vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve</p> <p>0702 Trīs, četri un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve</p>	<p>Daudzdzīvokļu vienstāva un divstāvu mājas</p> <p>Daudzdzīvokļu 3–5 stāvu mājas Daudzdzīvokļu 6–9 stāvu mājas Dažādu sociālo grupu kopdzīvojamās mājas (piemēram, dienesta viesnīcas un veco ļaužu pansionāti)</p>
<p>PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJA /P/ <i>Publiskās apbūves teritorijas raksturo teritoriju un ēku pieejamība sabiedrībai un tās kā atvērtas, publiskas telpas statuss pilsētas struktūrā. Teritoriju un apbūves pieejamības raksturs (pilsētas iedzīvotāju un citu tās apmeklētāju interese par tām) un to telpiskā loma pilsētas struktūrā ir publiskās apbūves teritorijas klasifikācijas galvenie kritēriji. Sabiedrisko un komerciestāžu apbūve neatšķiras pēc to lomas pilsētas struktūrā, taču tām ir dažādas funkcijas, kas atšķiras pēc tā, kas ir tajās veikto darbību galvenais mērķis – noteiktu pakalpojumu sniegšana vai peļņas gūšana.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrisko iestāžu apbūve /PS/ <ul style="list-style-type: none"> → Valsts un pašvaldību iestādes → Izglītības un zinātnes iestādes → Kultūras iestādes → Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestādes → Baznīcas → Brīvdabas estrādes → Muzeji, arhīvi un bibliotēkas → Kapliņas → Sporta būves un ēkas 	 (255;0;0)	<p>0901 Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve</p> <p>0902 Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve</p> <p>0903 Valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve</p> <p>0904 Ārzemju diplomātisko dienestu, starptautisko sabiedrisko organizāciju pārstāvniecību ēku apbūve</p> <p>0905 Reliģisko organizāciju ēku apbūve</p> <p>0906 Valsts aizsardzības nozīmes objektu, drošības, policijas, ugunsdzēsības un glābšanas, robežsardzes un soda izciešanas iestāžu apbūve</p> <p>0908 Pārējo sabiedriskās nozīmes objektu apbūve</p>	<p>Sabiedriskās ēkas:</p> <p>Valsts un pašvaldību administratīvās, tiesu un muitas ēkas</p> <p>Kinoteātri, mūzikas, deju un citu plašizklaides pasākumu ēkas</p> <p>Cirka ēkas</p> <p>Apjuntas vasaras estrādes</p> <p>Teātri, koncertzāles, klubi un tautas nami</p> <p>Muzeji, arhīvi un bibliotēkas</p> <p>Kulta ēkas</p> <p>Izglītības un zinātniskās pētniecības iestāžu ēkas</p> <p>Hidrometeoroloģiskās un aeroloģiskās stacijas</p> <p>Ārstniecības un veselības aprūpes iestāžu ēkas</p> <p>Sporta ēkas, Piepūšamās angāra tipa sporta ēkas</p> <p>Zooloģisko un botānisko dārzu ēkas</p> <p>Ugunsdzēsības posteņu un depo ēkas</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Komerciestāžu apbūve /PK/ <ul style="list-style-type: none"> → Bankas → Viesnīcas → Veikali → 	<div style="background-color: #800040; width: 50px; height: 15px; margin: 0 auto;"></div> <p>(168;0;81)</p>	<p>0801 Komercdarbības objektu apbūve</p>	<p>Soda izciešanas iestāžu ēkas, aizsardzības spēku, policijas un ugunsdzēsības dienestu ēkas un kazarmas</p> <p>Darījumu iestāžu un komerciāla rakstura ēkas: Viesnīcu ēkas, Motelu ēkas Restorāni un citas sabiedriskās ēdināšanas ēkas, Vasaras kafējnīcas, bufetes un bāri ar vaļējām verandām Tirdzniecības, atsevišķi novietotas veikalu un aptieku ēkas, Tirdzniecības kioski un segtie stendi Tirdzniecības noliktavas Sadzīves pakalpojumu ēkas Konferenču, biroju un projektēšanas iestāžu ēkas Banku iestāžu ēkas Automobiļu tehniskās apkopes un remonta ēkas Automobiļu kopējās lietošanas degvielas uzpildes staciju ēkas Azartspēļu ēkas</p>
RAŽOŠANAS APBŪVES TERITORIJA /R/			
<ul style="list-style-type: none"> • Ražošanas objekti un noliktavas /RR/ 	<div style="background-color: #800080; width: 50px; height: 15px; margin: 0 auto;"></div> <p>(194;153;230)</p>	<p>1001 Rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve 1002 Noliktavu apbūve 1003 Lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūve 1004 Zivsaimniecību un zivjaudzētavu apbūve</p>	<p>Rūpniecības ēkas: Kūdras ieguves un apstrādes ēkas Pārtikas un kombinētās lopbarības ražošanas un pārstrādes ēkas un elevatori Tekstilizstrādājumu, apģērbu un ādas izstrādājumu ražošanas ēkas Kokapstrādes ēkas Celulozes un papīra ražošanas ēkas Poligrāfijas un kinofilmu uzņemšanas uzņēmumu ražošanas ēkas Farmaceitisko, medicīnisko un ķīmisko izstrādājumu ražošanas ēkas Būvmateriālu un sanitārtehnisko iekārtu ražošanas ēkas Metāla izstrādājumu, mašīnu un iekārtu ražošanas un remonta ēkas Gāzapgādes uzņēmumu ēkas Rūpniecības, transporta un citu uzņēmumu noliktavas, izņemot lauksaimniecības un tirdzniecības noliktavas Dažādu uzņēmumu saldētavu ēkas, izņemot lauksaimniecības saldētavas Dažādu ražošanas uzņēmumu nojumes, izņemot lauksaimniecības nojumes</p>

			<p>Vertikālie cilindriskie virszemes rezervuāri (ar tilpumu 5000 m³ un vairāk) amonjaka, naftas, šķidro ķīmisko un naftas produktu uzglabāšanai, Lauksaimnieciskās ražošanas produkcijas noliktavas un glabātavas, Lauksaimniecības šķūņi Pagrabi ar kopējo platību, lielāku par 40 m² Lauksaimniecības nojumes Lauksaimniecības arkveida un angārveida noliktavas un glabātavas Lauksaimniecības nozares uzņēmumu saldētavas un leduspagrabi Kūti ar kopējo platību, lielāku par 60 m², lopkopības, putnkopības un zvērkopības ēkas Stiklotas siltumnīcas Siltumnīcas ar polietilēna plēvi apvilkām karkasa sienām Siltumnīcu apkalpes ēkas Zivju audzētavu baseinu nojumes Lauksaimniecības mašīnu un tehnikas garāžas Zivsaimniecības ēkas Graudu, sēklu, dārzeņu un augļu pirmapstrādes ēkas</p>
TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJA /T/			
<ul style="list-style-type: none"> Satiksmes infrastruktūra /TS/ 	(223;223;223)	<p>1101 Zeme dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslā un ceļu zemes nodalījuma joslā 1102 Lidlauku apbūve 1103 Dzelzceļa staciju, autoostu, civilo lidostu un upju ostu apbūve 1104 Transporta līdzekļu garāžu apbūve 1105 Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas 1106 Daudzstāvu autostāvvietu apbūve 1107 Jūras ostas un jūras ostu terminālu apbūve</p>	<p>Satiksmes un sakaru ēkas Autostaciju un ūdenstransporta staciju ēkas Autobusu pieturu paviljoni Lidostu staciju, lidmašīnu tehniskās apkopes un citas lidostu saimniecības ēkas, Lidmašīnu angāri Dzelzceļa transporta ēkas, Dzelzceļa pasažieru staciju ēkas Pasta, sakaru nodaļu, radiostaciju un televīzijas centru–studiju ēkas Vieglo automobiļu garāžas ar atsevišķām bloķētām telpām Automobiļu un rūpniecībā nodarbinātās motorizētās tehnikas garāžas Automobiļu pazemes garāžas Automobiļu daudzstāvu virszemes garāžas Telefona centrāļu un līniju pastiprināšanas punktu ēkas</p>
<ul style="list-style-type: none"> Inženiertehniskās apgādes objekti /TI/ 	(178;178;178)	<p>1201 Ar maģistrālajām elektropārvades un sakaru līnijām un maģistrālajiem naftas,</p>	<p>Inženiertehniskās un energoapgādes ēkas Katlumājas</p>

		<p>naftas produktu, ķīmisko produktu, gāzes un ūdens cauruļvadiem saistīto būvju, ūdens ņemšanas un notekūdeņu attīrīšanas būvju apbūve</p> <p>1202 Ūpju un kanālu, ūdens uzkrāšanas, ūdens regulēšanas un krastu nostiprināšanas būvju apbūve</p> <p>1005 Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu apbūve</p>	<p>Elektroenerģijas apgādes ēkas, izņemot elektrostaciju un transformatoru staciju ēkas</p> <p>Maģistrālo naftas vadu sūkņu stacijas</p> <p>Maģistrālo gāzes vadu</p> <p>Kanalizācijas un meliorācijas sūkņu stacijas</p> <p>Ūdensapgādes sūkņu stacijas kompresoru stacijas</p> <p>Ostas un kuģojamie kanāli (piestātnes un piestātņu krastmalas, ostu akvatoriju būves, kuģu būvētavu būves), dambji (aizsprosti, ūdens izlaide- regulatori), Apūdeņošanas hidrobūves u.c. inženierbūves</p>
PAMESTO OBJEKTU TERITORIJA /H/- HAOSS /tikai pašreizējā izmantošana/	(237;199;255)		

⁽¹⁾ Pamatprincips teritoriju attēlošanā: ar krāsu toņu intensitāti tiek parādīts konkrēto teritoriju izmantošanas grupu atsevišķo izmantošanas veidu savstarpējais vertikālais salīdzinājums,- ar gaišāku toni attēlo teritorijas, kas pēc augstuma atzīmēm ir tuvākas zemes līmenim (piemēram, savrupmāju apbūves teritorijas), bet ar tumšāku toni attēlo teritoriju izmantošanas, kas dabā ir ar augstākiem objektiem (piemēram, daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas).